

PARLAMENT DE CATALUNYA

**Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas**

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 11 d'agost del 1933

SUMARI

A un quart de sis de la tarda s'obre la sessió, sota la Presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial (Llei Municipal) referent a la Primera part del Projecte de Llei Municipal de Catalunya.

Continua la discussió del vot particular a l'art. 44 del dictamen.

Intervenció del senyor Duran i Ventosa en defensa del vot particular.

Resposta del senyor Espanya, per la Comissió i rectificació del senyor Duran i Ventosa.

El senyor Romeva explica el vot.

En votació nominal és rebutjat el vot particular. Han votat a favor 17 senyors Diputats i en contra 34.

Lectura d'un vot particular del senyor Rovira i Virgili.

El senyor Rovira i Virgili defensa el seu vot particular i el retira.

Intervencions dels senyors Ruiz i Ponseti i Duran i Ventosa.

Intervenció del senyor Tauler fixant la posició de la Majoria amb relació al vot particular retirat del senyor Rovira i Virgili.

El senyor Ventosa i Calvell consumeix un torn en contra de l'art. 44.

El senyor Ruiz i Ponseti consumeix un altre torn en contra de l'article.

Intervenció del senyor Conseller de Governació fixant la posició del Govern.

Rectificacions dels senyors Ventosa i Calvell i Ruiz i Ponseti i Conseller de Governació.

Intervenció del senyor Conseller Primer.

En votació nominal és aprovat l'art. 34. Han votat a favor 33 senyors Diputats i en contra 17.

Són aprovats sense discussió els arts. 45, 46 i 47, el 46 amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana.

Es dona lectura d'un vot particular de les Minories d'Unió Socialista i Lliga Catalana, que és rebutjat amb el vot a favor del mateix dels senyors Diputats de les esmentades Minories.

Es aprovat l'art. 48 amb el vot en contra de les Minories de Lliga Catalana i Unió Socialista.

Són aprovats a continuació els arts. 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58 i 59.

Se suspèn el debat per a donar lloc a què la Comissió estudiï una esmena a les disposicions transitòries.

Discussió del dictamen de la Comissió de Finances referent a transferències en el pressupost d'enguany de la Generalitat de Catalunya.

Parlament del senyor Conseller de Finances.

El senyor Vidal i Guardiola impugna el dictamen.

Contestació del senyor Conseller de Finances.

Rectificacions dels senyors Vidal i Guardiola i Conseller Primer.

Amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana, és aprovat el dictamen.

Es prorroga la sessió.

Discussió del dictamen de la Comissió de Governació referent a la pròrroga del termini assenyalat a les Comissions gestores.

Lectura d'un vot particular signat pels senyors Vallès i Pujals i Vidal i Guardiola.

El senyor Rovira i Roure el defensa.

Contestació del senyor Conseller de Governació.

Es retirat el vot particular i aprovat el dictamen.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial (Llei Municipal) referent a la Primera part del Projecte de Llei Municipal de Catalunya.

Lectura de les disposicions transitòries i d'un vot particular signat pels senyors Serra i Moret i Ruiz i Ponseti.

El senyor Ruiz i Ponseti el defensa.

Resposta del senyor Conseller de Governació i intervenció del senyor Comorera per tal de fixar la posició de la Minoria d'Unió Socialista.

Nova resposta del senyor Conseller de Governació i rectificació del senyor Comorera i intervenció del senyor Tauler, per la Comissió.

En votació ordinària és rebutjat el vot particular. Han votat a favor els senyors Diputats de la Minoria d'Unió Socialista.

Lectura d'una esmena signada pels senyors Ventosa i Calvell, Casabó, Carreres i Artau i Romeva.

El senyor Ventosa i Calvell demana al senyor Conseller de Governació una declaració respecte l'interpretació de la disposició segona.

Resposta del senyor Conseller de Governació.

El senyor Ventosa i Calvell defensa l'esmena.

Contestació del senyor Conseller de Governació.

Intervenció del senyor Duran i Ventosa.

Intervenció del senyor Ruiz i Ponseti per allusions.

Rectificacions dels senyors Conseller de Governació i Ventosa i Calvell.

Es retirada l'esmena.

Lectura d'una altra esmena signada pels senyors Rovira i Virgili, Dot, Casademunt, Bancells, Blasi, Magre, Folch i Bilbeny, que és aprovada, amb els vots en contra dels senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana.

Lectura de la nova redacció de l'art. 35 que és aprovat.

Resta aprovat el dictamen.

S'aixeca la sessió a les deu de la vetlla.

S'obre la sessió a un quart de sis de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Conseller Primer i Consellers de Governació, d'Agricultura i Economia, de Treball i Obres Públiques, i de Sanitat i Assistència Social.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial (Llei Municipal) referent a la Primera part del Projecte de Llei Municipal de Catalunya

(Continua la discussió del vot particular presentat a l'art. 44 del dictamen.)

El Sr. ESPANYA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Senyor President, ha demanat la paraula el senyor Espanya.

El Sr. ESPANYA: No; no tenim interès en parlar en primer terme.

El Sr. PRESIDENT: En aixecar-se ahir la sessió va quedar pendent en l'ús de la paraula el senyor Duran i Ventosa; i per altra part, pot ésser preferible que la Comissió escolti, abans d'intervenir, al senyor Duran i Ventosa.

El Sr. ESPANYA: Amb molt de gust.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Duran i Ventosa té la paraula.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Senyors Diputats: Ja comprenem que impaciències molt justificades, encara que per motius essencialment passatgers, poden distreure una mica l'esperit d'aquesta Cambra i fins l'estat general de l'opinió respecte els problemes transcendents que tenim de resoldre amb motiu d'aquest vot particular al Projecte de Llei Municipal. I, deu contribuir també molt, a aquesta mena de desinterès que es marca respecte aquest problema, el convenciment que deuen tenir la immensa majoria dels senyors Diputats, del resultat final que fatalment sembla que tindrà la resolució d'aquest problema en el seu aspecte legislatiu. Però la poca confiança que puguem tenir els Diputats en l'èxit de les nostres manifestacions per a portar al convenciment dels Diputats de la Majoria la conveniència d'adoptar un sistema electoral, no ens ha d'impedir el que ens estenguem amb tota la mesura necessària, perquè no sembli una obstrucció, amb tot el desig de no cansar l'atenció de la Cambra, però amb la fermesa d'exposar clarament, concretament i extensament tots els nostres punts de vista.

Segurament, senyors Diputats, si no fos per aquesta causa de distracció de l'opinió pública i també de distracció de la Majoria parlamentària, hauria produït alguna impressió en l'ànim dels senyors Diputats i de tots els homes que s'interessen pels esdeveniments polítics de Catalunya, aquest fet significatiu, simptomàtic, que per primera vegada en les deliberacions d'aquest Parlament, es trobin juntes les signatures de les representacions de la Minoria de la Unió Socialista de Catalunya i de la Minoria de Lliga Catalana, perquè alguna cosa significa i no és un fet banal certament, el fet que els representants d'ideologies tan diverses, els que persegueixen una idealitat tan contrària en la major part dels seus aspectes, hagin coincidit en un punt tan fonamental com és el del procediment electoral; i que hagin coincidit, senyors Diputats, no solament els representants de la Unió Socialista de Catalunya amb els de la Lliga Catalana, sinó que hagin coincidit suposem-ho almenys, els representants d'altres sectors polítics que tenen, legalment almenys, representació en aquesta Cambra, per més que personalment no tinguem el gust d'apreciar la seva presència en aquests moments, i que hi hagin coincidit també totes les altres representacions polítiques de Catalunya i que també hi hagi coincidit la voluntat dels Ajuntaments més importants del territori català.

Perquè és un fet, senyors Diputats, i té una

importància innegable i hauria d'ésser això motiu de reflexió per les conseqüències que tindrà per la política de l'esdevenidor de Catalunya de què tots, absolutament tots els sectors polítics catalans sense altra excepció que la de l'Esquerra Republicana de Catalunya, tots, absolutament tots, demanin la implantació del sistema de la representació proporcional. De manera, que aquí, en el si d'aquesta Cambra, hem coincidit amb les signatures d'aquells representants de les Minories que formen part de la Comissió parlamentària que dictamina el Projecte de Llei Municipal, però fora d'aquí han coincidit els representants de tots els Partits polítics, des de l'extrema esquerra, que hem de suposar representada en els moments actuals pels comunistes en les seves diverses manifestacions, fins l'extrema dreta, representada pels majors enemics de l'actual règim.

Però cal tenir en compte, a més, que han coincidit en la petició de la representació proporcional els Ajuntaments més importants de Catalunya, començant, senyors Diputats, per l'Ajuntament de Barcelona, que malgrat la influència que hi té el Partit que vosaltres representeu, per dues vegades diferents ha demanat a la Generalitat de Catalunya que s'implantés el sistema de la representació proporcional.

En diverses ocasions hem demanat al Govern i hem demanat a la Presidència de la Comissió, que tampoc en aquests moments veig present, que vinguessin les dades necessàries perquè poguéssim judicar la importància que té aquest moviment municipalista a favor de la representació proporcional, perquè altrament hauríem de dir-ne algunes de memòria per a esmentar els noms d'aquests Ajuntaments, d'importància tan extraordinària en la vida de Catalunya, que han demanat a la Generalitat que el sistema de la representació proporcional fos implantat.

Jo recordo, si no m'equivoco — i cas d'equivocar-me rectificaré quan vingui la llista — que al cap d'aquest moviment s'hi posà la representació d'una de les ciutats més importants de Catalunya, la ciutat de Lleida, i segueixen els Ajuntaments més importants de Lleida, i els més importants també de l'ex-província de Barcelona, apareixent un nombre de deu o dotze Ajuntaments de més de 10,000 habitants que han demanat a la Generalitat de Catalunya que s'implanti el sistema de la representació proporcional; de manera, que si ajuntem a aquestes manifestacions de la representació legal dels ciutadans catalans en els respectius Ajuntaments de la representació de tots els Partits polítics i afegiu a aquests actes de coratge cívic les signatures conjuntes de les dues Minories que en tantes altres ocasions han hagut de lluitar en el si d'aquest Parlament, bé hauréu de deduir, senyors de la Majoria d'Esquerra Republicana de Catalunya, no es tracta pas d'un problema banal, que no es tracta d'una qüestió de poca importància, ni d'un dels problemes que es resolen de qualsevol manera per la senzilla raó de què ha de surar l'opinió d'un sol Partit.

Podreu ara guanyar amb els vostres vots i imposar la solució defectuosa que es proposa en el Projecte de Llei presentat per la Generalitat de Catalunya, però qui ha de sancionar en defini-

tiva l'obra que aquí es faci? L'obra que aquí es faci la sancionarà en definitiva el Cos electoral i aquest, quan sigui cridat, serà el qui probablement sancionarà aquesta manca, que contra la seva voluntat i contra les seves aspiracions, hauran comès rebutjant aquest vot particular en el qual es demana la instauració del sistema de representació proporcional.

I aquí, en referir-me a aquestes signatures conjuntes d'Unió Socialista de Catalunya i de la Lliga Catalana, he de fer una referència a les paraules pronunciades pel nostre estimat company i adversari polític, el senyor Ruiz i Ponseti, quan feia referència als motius que trobava d'un cert to extraordinari de què Lliga Catalana sumés la seva actitud a favor de la representació proporcional, i amb aquella agudesa d'enginy que malgrat les diferències polítiques ens fa simpàtic a tots personalment el senyor Ruiz i Ponseti, cercava una explicació realment enginyosa i deia: es que la Lliga Catalana està tan convençuda de què li convé el sistema majoritari que per a aconseguir-lo s'hi oposa, per tal d'excitar l'esperit de contradicció de la Majoria d'Esquerra Republicana de Catalunya com a mitjà el més segur d'obtenir la instauració del règim majoritari. Em sembla que aquest era el pensament del senyor Ruiz i Ponseti.

Realment, l'explicació no deixa d'ésser enginyosa, però no som nosaltres els que l'hem de judicar, perquè en rigor es refereix a la Majoria d'Esquerra Republicana de Catalunya, perquè diu que portaria el seu esperit de contradicció fins al punt d'abandonar les seves pròpies idees, amb tal de què no prevalgués el nostre desig.

Però, senyor Ruiz i Ponseti i senyors Diputats: el motiu pel qual la Lliga Catalana sosté el principi de la representació proporcional no té pas aquest caràcter maquiavèlic ni d'habilitat política ni parlamentària que el senyor Ruiz i Ponseti preconitzà. No; són raons d'altra importància, d'altra transcendència i d'altra profunditat, les que obliguen la Minoria de Lliga Catalana a mantenir el criteri de la representació proporcionalista, criteri que tots els nostres companys que han format part de Comissions de caràcter polític d'ençà que funciona el Parlament de Catalunya, han vingut defensant, i que s'ha sostingut també durant la discussió del Projecte de Constitució de Catalunya, i llavors ja vaig exposar que nosaltres teníem el convenciment absolut de la necessitat de la representació proporcional, malgrat i que probablement — i avui diria quasi segurament —, entenem que no ens convé en els moments actuals. I parlem d'això. És evident que pot cridar l'atenció aquest fet extraordinari en la vida política de què un Partit que va a unes eleccions properes amb unes condicions tan favorables per a obtenir la majoria, en lloc d'acollir-se al sistema majoritari que propugna el Govern, s'hi oposi, prenent per contra una representació proporcional que notòriament, en el cas més feliç i en els resultats millors, no ens ha de procurar la majoria absoluta en la major part dels Ajuntaments de Catalunya.

Jo comprenc que, donat aquest sentit de desconfiança que en moltes de les esferes polítiques de Catalunya regna respecte de l'actuació de Lliga Catalana, s'hagi fet aquesta atmosfera i s'hagi dibuixat aquest interrogant, dient: ¿Però com serà que Lliga Catalana, que té fama de comprendre els seus pro-

pis interessos, en un moment com aquest prefereixi una solució que no els és tan favorable en lloc d'acceptar una solució que evidentment té moltes probabilitats d'ésser-li molt més favorable? I és, senyors Diputats, que en la vida política moltes vegades és un error — jo ho crec així, almenys —, és un error preocupar-se massa del guany immediat. Jo tinc el convenciment de què és molt probable que en les eleccions vinents, especialment en els Ajuntaments més importants de Catalunya, sigui el que es vulgui el sistema que s'adopti per aquestes eleccions, Lliga Catalana obtingui la majoria de càrrecs que s'hauran d'omplir. (*Rialles en la Majoria.*) Però malgrat aquesta presumpció i aquesta esperança, jo crec que Lliga Catalana té l'obligació de sacrificar la possibilitat d'un guany immediat a les eventualitats de l'avenir i a la consecució de fins molt més transcendents que els que es tanquen en la qüestió del procediment electoral.

No és pas, senyors Diputats, solament per un compliment estricte de les promeses fetes durant les campanyes electorals. Jo crec que les agrupacions polítiques tenen una obligació que l'haurien de complir sincerament i honradament, d'ajustar la seva conducta política a les promeses que haguessin fet al Cos electoral; però també diré que és molt possible i és molt lícit que en determinats moments els Partits polítics rectifiquin, per oportunisme, algunes de les seves conclusions i puguin modificar-les si en un moment donat entenen que no convenen a interessos més alts que els altres interessos que ells representen, de manera que no em bastaria aquesta raó de què sempre ho havíem defensat, si ara, en aquests moments entenguéssim que als supremes interessos de Catalunya convenia un canvi de conducta. Amb tot, és preferible — i nosaltres volem fer-ho — que els Partits s'ajustin conseqüentment als propis principis que hagin practicat; i encara que hem vist tants i tants Partits que en el seu programa havien posat la representació proporcional i després l'havien abandonada, o a l'inrevés, nosaltres no els voldríem seguir. Però per sobre encara de la conseqüència dels nostres principis, d'aquestes campanyes a favor de la representació proporcional que emanen ja de l'any 10 i de l'any 11, en què els que llavors eren joves avui són d'una volada bastant més endavant, començarem les nostres propagandes polítiques precisament defensant la representació proporcional. Per sobre d'aquesta conseqüència en els nostres principis és que entenc que Lliga Catalana ha de mantenir el principi de representació proporcional per a ésser fidel als principis fonamentals del seu credo, a les raons cabdals de la seva existència i de la seva doctrina. M'explicaré, perquè això crec que és el punt més important sobre el qual ens hauríem de situar els uns i els altres.

(*Entra l'honorable senyor Conseller de Cultura.*)

Nosaltres, senyors Diputats, els homes de Lliga Catalana, tenim un concepte especial del que és l'Estat i del que és la nació; i a aquest concepte i al sentit doctrinal que nosaltres hem format de l'organització de l'Estat, hem ajustat totes les nostres propagandes i n'hem aduït les conseqüències de totes les nostres doctrines. Nosaltres creiem que l'Estat és l'organització política de la nació, del poble nacional; i perquè ho creiem així és que hem vingut sostenint sempre — i cada vegada n'estem més convençuts — que

l'Estat ha d'ésser la nació mateixa amb totes les seves varietats, amb totes les seves matisacions; que l'Estat no ha d'ésser mai una cosa sobreposada a la nació mateixa, una cosa diferent del poble, que es pugui trobar amb una contradicció amb el poble mateix, sinó que l'Estat s'ha d'anar organitzant respectant tota aquesta manera d'ésser de la nació i del poble, que és un dels elements de la nació. Perquè creiem això, perquè sostenim aquesta doctrina, hem pogut sostenir sempre la doctrina nacionalista que, al cap i a la fi, no significa res més sinó que el dret de les nacions i el dret dels pobles a organitzar-se políticament en forma de què l'Estat sigui només encara que la seva representació, que siguin ells mateixos en el seu caire de vida política. Per això nosaltres no hem pogut creure mai — i tota la nostra doctrina hi va encaminada — que dintre d'un Estat hi pugui haver una sola posició d'uns determinats elements de la nacionalitat sobre els altres elements i no hem cregut que dintre d'un Estat hi càpiga que els homes que parlen una determinada llengua, per exemple, puguin dominar pel dret d'ésser més aquells altres homes que parlen dintre d'aquell Estat una altra llengua diferent. No hem cregut que els que tenen una determinada religió, que els que tenen un determinat sentit polític, que els que tenen un sentit de la vida completament diferent d'unes altres minories, pel sol fet d'ésser els més, tinguin el dret d'anar-se imposant. Hem cregut, pel contrari, que tots els homes que constitueixen una nació, dintre d'una nació poden representar varietat nacional, tenen el mateix dret d'expressar-se, tenen el mateix dret d'afirmar la seva existència i d'obtenir el reconeixement de les característiques de la seva pròpia vida.

Això que ho hem aplicat a les representacions nacionals i que hem cregut que l'Estat ha d'organitzar-se en aquesta forma, en anar-ho a portar als procediments electorals, ens ha hagut de conduir també a no admetre el principi de què una determinada colla de ciutadans per tenir unes determinades afinitats i que puguin arribar a constituir-se en una majoria sobre els altres ciutadans que tinguin unes altres afinitats que determinen unes altres formes de vida, puguin tenir el dret d'oposar-s'hi i d'imposar-se; per això hem cregut que totes les varietats de doctrina tenen el dret d'expressar-se lliurement i d'afirmar-se en la collectivitat estatal. D'aquí, senyors, que si aquesta doctrina nostra — que al cap i a la fi, en quant tots o alguns de vosaltres sigueu nacionalistes necessàriament l'haurieu d'acceptar també — el principi de què la nació és la que té el dret a consagrar-se més tard en totes les seves varietats i en totes les seves diversitats, ens ha induït a aquest principi de què no hi pot haver un sistema majoritari electoral que vindria a representar que un determinat grup de ciutadans, per constituir en un determinat moment una majoria, tingui el dret d'imposar-se a tots els altres i de privar-los de les seves funcions governamentals.

I és per això que hem vingut a parar lògicament, dintre del conjunt de totes les nostres doctrines, al sistema de representació proporcional, que al cap i a la fi no significa res més sinó que tots els ciutadans, en la varietat infinita de les seves doctrines diverses, de les seves ideologies

diferents, tinguin el dret d'influir d'una manera directa en l'organització de l'Estat.

Jo no sóc, senyors Diputats, sospitós de veleïtats carlines, que ni per tradició familiar ni per idees pròpies meves m'han merescut mai un afecte especial; menys encara, senyors Diputats, creuré poder ésser sospitós de veleïtats comunistes, perquè ni tant sols he tingut aquestes ambicions comunistoides que a vegades en la joventut han tingut molts homes que després han canviat sincerament d'idees; però, jo crec, malgrat això, que totes les idees, per diverses que siguin de les meves, és de conveniència que tinguin una representació política i que puguin ésser escoltades i que puguin fer-se valer en el si de les corporacions públiques. Perquè ja que hem fet referència a les veleïtats d'extrema dreta i d'extrema esquerra, us diré que molta més por em fan els homes de l'esquerra i els homes de la dreta que van contra un règim determinat, molta més por em fan quan siguin simplement al carrer o a la muntanya, que no pas quan estiguin en el si d'una corporació deliberant. I perquè en els moments que en les nostres Constitucions s'admet el principi del respecte a totes les idees, no ha d'ésser solament perquè aquestes idees es puguin explicar, no ha d'ésser solament perquè es puguin propagar, ha d'ésser en quant tinguin algun valor d'ésser contrastades en el si de les corporacions deliberants, i perquè siguin contrastades és evident que se'ls ha de donar proporció necessària mitjançant un procediment electoral adequat que els doni la representació que realment els hi correspon. (*Molt bé, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

Però, a més, senyors Diputats, és que hi ha un altre motiu perquè Lliga Catalana sigui lògica en la seva defensa ara i sempre — com abans ho havia estat i com ho serà d'aquí en avant — en la defensa de la representació proporcional, i és que les democràcies o no són res o han d'ésser el mitjà de fer triomfar les seleccions. El món viu sempre, es cregui o no es cregui així, viu sempre gràcies a les seleccions i gràcies a aquest esperit selecte, gràcies als homes selectes que en cada matèria de la vida apareguin, és que el món progressa, i la humanitat ha avançat. Les masses, senyors, les masses poden arribar a donar en determinats moments de la vida pública una determinada orientació. Tenen valor les masses en quant són l'instrument d'aquestes orientacions, però les masses han d'ésser dirigides, que fins en temps de guerra, senyors Diputats, en temps de guerra s'ha parlat molt, potser una mica per un esperit d'adulació que en aquest moment no puc judicar, del soldat desconegut. Però el soldat desconegut era un instrument indispensable, efectivament, per a guanyar la guerra, però els soldats desconeguts per si sols no harien guanyat cap guerra si no haguessin tingut els generals que sabien dirigir-los.

El Sr. COMORERA : Si la van guanyar precisament els soldats desconeguts !

El Sr. DURAN I VENTOSA : Amb les masses solament es pot arribar a donar una orientació política en un moment determinat; amb les masses sola-

ment no es governaran els pobles i per això en les democràcies és necessari practicar les seleccions i aquestes seleccions, que són indispensables per a poder anar a portar als llocs més alts de la governació dels pobles aquells homes que almenys teòricament acreditin que s'ho mereixen, i potser aquest esperit selecte es consegueix molt més que per un sistema majoritari per un sistema de representació proporcional. Per un sistema de representació proporcional que comporta necessàriament una facilitat de què cada agrupació política aportï a les corporacions públiques el millor que tingui. Pensem que cada dia més, la vida política és complexa, cada dia es complica més tot l'organisme polític i es fa més difícil la direcció de la cosa pública; si és difícil, és encara quan convé més que puguin anar a aquesta direcció els homes que més s'ho mereixen. Homes, sí, perquè és principi cabdal de les democràcies; homes, sí, que obtinguin la confiança de la democràcia, que els elements directius d'aquesta mateixa democràcia puguin escollir dintre ells els que considerin més aptes per a poder realitzar aquestes funcions pròpies de la representació de la democràcia. Tot això es consegueix molt millor amb el sistema de representació proporcional que amb el sistema majoritari.

Aquest sistema majoritari, que es comprèn fins a cert punt — ja veieu que estic disposat a fer una concessió, quan menys momentània —, en els moments de revolució en la vida dels pobles. Hi ha qui creu — jo no ho crec, però hi ha qui ho creu, i jo respecto les creències dels altres — que als pobles els hi convé de tant en tant una revolució que vingui a fer el paper d'una escombrada general, escombrada general que després la major part de les vegades resulta que no escombra gairebé res. És evident que en determinats moments de la vida dels pobles pot ésser convenient, i tant si és convenient com si no ho és, es realitza, que vinguin unes grans tempestes, unes grans torrentades que s'ho emportin tot. Aquestes torrentades en la vida política poden venir representades per les eleccions fetes pel sistema majoritari; però pensem que per a la fecunditat de la terra, perquè de la terra se'n pugui treure el bo i millor, és molt més convenient la pluja pausada i continuada d'una normalitat política que no pas un seguit de torrentades que s'emporten moltes vegades amb l'aigua allò millor de la terra mateixa que havien d'amarar amb aquest líquid beneficiós. (*Molt bé!, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

Es evident que convindria molt més normalitzar la vida política dels pobles, i en la normalització d'aquesta vida política dels pobles és quan s'imposa el principi de la representació proporcional, que dóna a la vida política tota aquesta seguretat, tota aquesta estabilitat, sense la qual cap reforma podria tenir una durada prou llarga.

A mi m'admira, senyors Diputats, a mi m'admira la inconsciència amb què una gran part de l'opinió espanyola es vol llençar a unes noves manifestacions del Cos electoral sense assegurar-se abans allò que creu més fonamental en la vida pública que havien implantat durant aquest període revolucionari i que no pensen que amb la mateixa possibilitat d'aquella torrentada que s'ho va emportar tot fa dos anys i mig, pot venir després una altra torrentada que s'ho emporti tot si instaureu encara una altra

vegada el sistema majoritari. Perquè dintre el sistema majoritari, no vol pas dir que domini la totalitat de l'opinió d'un determinat país, sinó que és tot el contrari: el sistema majoritari el que significa és que es pot lliurar el Govern a una minoria del Cos electoral; que pràcticament s'hagi donat el Govern a una minoria del Cos electoral. Evidentment que els que defensen el sistema majoritari en contra del sistema proporcional és que deuen creure que per sempre més tindran de la seva banda la minoria que ha de constituir una majoria relativa en el Cos electoral. Però penseu a quan no s'exposen i als perills que corren precisament per aquesta mateixa conquesta que ells creuen de la revolució que s'havia arribat a assolir.

I tot això, per què, senyors Diputats? Nosaltres hem escoltat atentament no solament les impugnacions que aquí s'han fet, sinó les que en discussions particulars havien tingut lloc respecte la representació proporcional en el si de la Comissió, i veiem que l'única raó cabdal, aparentment cabdal, que es dóna a favor d'aquell sistema majoritari, és la necessitat de la constitució, diuen, de Governos forts, de Governos homogenis. ¿Voleu que fem una distinció entre Governos forts i Governos homogenis?, perquè no és el mateix. Diuen els tècnics que és molt més forta una corda feta de diferents cordills que no pas una corda gruixuda per ella mateixa; que un cable d'una sola matèria és molt menys fort que no pas diversos cables que s'ajuntin en un mateix diàmetre. I això és ben veritat, i en la vida política això es confirma amb una Llei tan inexorable com en la Llei física: és molt més fort un Govern, encara que sigui compost d'elements compostos, si coincideix en els punts cabdals de l'obra que han de realitzar, que no pas un Govern que aparentment sigui homogeni, perquè cada un dels que el componen porti la mateixa denominació política si, en canvi, no tenen una coincidència total dels principis que s'han de seguir, en la conducta que s'ha de desenrotllar. Això passa constantment; pot ésser molt més fort, com dic, un Govern compost de representants de matisos polítics diferents, que no pas ho ha d'ésser necessàriament un Govern tots els qui composin el qual tinguin la mateixa denominació política.

La història n'està plena, la història d'Espanya i la història de tots els països del món. L'argument dels governs homogenis és un argument que ha passat ja del tot, és un argument absolutament noucentista, és un argument que anava molt bé en els temps d'Isabel II, com moltes de les pràctiques a què obeeix aquest principi dels Partits homogenis. No hi ha res més homogeni, senyors, que un poder personal; és l'homogeneïtat absoluta, aquella homogeneïtat petrea a què es referia ahir el senyor Simó i Bofarull. Efectivament, el poder personal és aquell que no té la possibilitat de què hi hagin discrepàncies. ¿I és que sacrificaríeu el bé del país a aquesta homogeneïtat que el poder personal ens podria proporcionar? Evidentment que no. Vol dir que hi han altres principis, hi han altres interessos a salvaguardar que tenen molta més importància que l'homogeneïtat dels Governos. El principi de la homogeneïtat dels Governos, o millor dit, de la conveniència d'homogeneïtat dels Governos, respon a aquell principi ja passat, perquè la pràctica l'ha mort, de la successió dels dos grans Partits.

En el segle XIX la normalitat era que hi hagues-

sin dos grans Partits. Dos grans Partits hi havia en quasi tots els països parlamentaris; un que se'n deia, amb un nom o altre, Partit liberal, un altre que, amb un nom o altre, venia a representar un Partit conservador. I era lògic aleshores que fos així, perquè la vida política era molt més senzilla i les divisions i els antagonismes de caràcter polític es podien marcar d'aquesta altra manera. Però ha vingut el neixement polític de les forces obreres, ha vingut el seu increment, i han vingut molts altres factors d'ordre econòmic i d'ordre espiritual que han fet que difícilment poguessin quedar enquibides totes les ideologies diverses que en la mentalitat d'un poble es poden tenir dintre d'aquestes simples agrupacions polítiques. No és possible simplement dir aquí hi ha la dreta i aquí hi ha l'esquerra. Hi han en totes les esquerres homes de temperament i d'ideologia més aviat de dreta, i hi ha en totes les dretes qui més aviat té una ideologia que s'acosta a la ideologia de les esquerres. Perquè els Partits es formen no solament per ideologia, sinó per temperament, i el temperament dels homes que els constitueixen fa que de vegades una ideologia determinada col·loqui un home a la dreta o a l'esquerra.

No ha desaparegut el sistema dels dos grans Partits. S'ha mantingut, fent abstracció en aquest moment de la República americana, de la gran República americana, en la qual demòcrates i republicans no signifiquen dretes ni esquerres, sinó que representen divisions d'altre ordre que a nosaltres no ens interessin en aquest moment. Havia existit aquesta divisió de grans Partits fins últimament, gairebé exclusivament a Anglaterra. Però a Anglaterra mateix. l'increment, la força, el desenvolupament de les forces obreristes, va desnivellar aquest joc, aquest equilibri dels Partits, i en crear-se aquest desequilibri, ha estat necessari també trencar en absolut amb els Governos homogenis. I a Anglaterra, malgrat haver-hi avui una majoria imponent que de nom, almenys, es diu conservadora, hi existeix un Govern que no és de Partit ni és homogeni, que és un Govern compost per liberals, per conservadors i presidit per un socialista.

El Sr. COMORERA: No, no ho és ara.

El Sr. DURAN I VENTOSA: És un ex-socialista.

El Sr. COMORERA: No és igual.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Però que no és conservador, és evident.

Jo voldria admetre per un moment, per més que està en contradicció amb les meves pròpies idees, el de la conveniència dels Governos homogenis. Jo declaro francament, com una opinió personal meua — i en això sí que no comprometo ni interpreto potser el concepte dels meus companys —, que jo no crec en els Governos homogenis. Jo crec que és molt preferible la coincidència per a les funcions governamentals, dels homes, siguin les que siguin llurs procedències ideològiques anteriors, i ho crec perquè en la immensa majoria dels casos la vida política representa la solució de problemes, concrets i per a la resolució de problemes concrets és molt millor el contrast d'aquestes diferents ideologies que no aquest apriorisme partidista que necessàriament han de portar els homes que tinguin una ideologia determinada anteriorment i que vulguin anar-la a implantar en el moment de tenir el predomini del poder. Però vull

respectar el principi de què fos convenient que els Governos fossin homogenis, però és que hi ha la possibilitat en la immensa majoria dels casos de què aquests Governos homogenis es constitueixin per un sistema legal i honrat? Perquè s'arribi a aquests Governos homogenis, com deia, és gairebé impossible en el moment actual a Catalunya, en la resta d'Espanya i gairebé a tot el món, gairebé no es pot aconseguir mai si no és mitjançant coalicions, i aleshores resulta que si hi ha la formació d'un Govern homogeni mitjançant uns vots que eren heterogenis, i això és el que passa gairebé sempre, això és molt més immoral i molt més perillós que no la constitució de Governos heterogenis, que voldria dir constituïts per elements procedents de camps polítics diversos que en un moment donat poden coincidir. És molt més preferible la coincidència en el Govern, encara que hi hagi hagut la disparitat en l'elecció, que no una aparent i enganyadora coincidència en les eleccions per a anar a parar després a unes discrepàncies dintre del Govern.

Per altra part, hem de preguntar-nos: ¿on s'han trobat aquests Governos heterogenis que puguin anar a realitzar d'una manera efectiva i duradora tot un programa de realització d'un Partit? Jo no vull fer cap al·lusió a aquí, perquè he procurat mantenir-me durant tot aquest temps en què he tingut l'honor i el sentiment de molestar-vos, en una esfera ben alta; no vull fer al·lusió a res de política menuda, però és evident que en tots els Governos heterogenis es pateix del perill de la pitjor de les heterogeneïtats, que és perill de les dicidències, que els poden minar, que els han de corcar, que han d'acabar amb ells.

Es molt fàcil, és molt còmode això de dir: fem unes eleccions en nom d'un Partit, guanyarem i constituïrem un Govern. Però aquesta homogeneïtat serà vital, aquesta homogeneïtat serà ferma, aquesta homogeneïtat serà duradora? Ah! que la vida ens ensenya constantment que la història dels Partits a Catalunya i a la resta d'Espanya, la història de gairebé tots els Partits, és una història de divisions dels Partits, i no podem anar a fiar tot un procediment electoral precisament a aquest desig d'una homogeneïtat que pot fallar al cap de pocs mesos de la constitució d'aquest Govern, precisament, per una discrepància entre els elements que el constitueixin.

No vull esmentar casos, ni vull fer al·lusions, perquè les teniu prou presents vosaltres els que m'escolteu, i no hi ha necessitat de fer-hi aquí referència, però penseu si a aquest fantasma, a aquest ideal, a aquest somni dels Governos homogenis, val la pena de sacrificar-hi la matisació completa de tots els pensaments polítics de tots els ciutadans de Catalunya.

No voldria molestar-vos excessivament, però, tinc encara una altra raó per a donar, i amb ella callaré, i és el de què és una mica — permeteu la paraula —, una mica còmic, que es parli de la necessitat de l'homogeneïtat en les candidatures i en el Govern, de la necessitat de la conreació dels Partits quan es tracta d'eleccions municipals, perquè dintre d'aquest terreny de concessions que havia fet abans, només per als fins de l'argumentació, es pot arribar a defensar aquest criteri de l'homogeneïtat quan dels Governos es tracti. Però,

¿és que es creu seriosament, és que hi ha ningú que pugui sostenir amb gaire formalitat i amb plena consciència que és necessari que a unes candidatures municipals s'hagin d'oposar completament contradictòriament al Partit A, el Partit B, i el Partit C, perquè un d'aquests Partits sigui l'únic que tingui la facultat d'anar a realitzar la felicitat dels ciutadans en determinats Municipis? ¿Es que es concebeix que en la vida municipal hagi de triar el poble necessàriament entre un Partit i un altre Partit, i que a aquell Partit que governa, a aquest se li hagin de donar plenitud de facultats i que els altres hagin de quedar-se reduïts a una espècie d'escolans, perquè durant tota la tongada que els toca de govern, siguin els del primer torn els qui puguin disposar de tot el benestar dels ciutadans d'aquell poble? ¿Es que es creu seriosament que la vida municipal depèn d'aquestes ideologies diverses, d'aquesta contraposició d'uns Partits contra altres? ¿Es que per estudiar tots els problemes de la urbanització d'un poble, del seu sanejament, de la seva cultura, de l'ètica municipal, de la conducta que ha de seguir l'Ajuntament amb els ciutadans, que per això ha d'haver-hi un Partit que tingui un programa que sigui ell l'únic que sàpiga com s'hagi de realitzar i que calgui escollir, necessàriament, entre el Govern d'aquell Partit que té aquelles determinades idees sobre tots aquests problemes, en contra de tots els altres Partits que probablement tindran unes idees semblants sobre cada un d'aquests problemes?

Si en algun lloc, si en algun organisme de l'Estat és indispensable la representació proporcional, és en la vida municipal. En la vida municipal, que ha d'ésser lògicament i necessària ja representació de tot el poble. Es que és a l'Ajuntament en tots els ciutadans d'aquell Municipi han d'anar a portar-hi llur concurs. Hem demanat aquí — em sembla que figura en els articles ja aprovats — que en determinats Municipis de Catalunya cabrà que tot el poble, tot ell, es constitueixi en Ajuntament. Què vol dir? Que l'ideal seria — només és possible en poblacions de poca importància, no és pas possible en Municipis de gran població, com la ciutat de Barcelona i moltes altres de Catalunya — que siguin tots els habitants del poble, tots ells, els qui intervinguin d'una manera directa en llur propi govern, i en l'administració de llurs propis interessos. Això és possible, com dic, en Ajuntaments d'escàs veïnatge, però en Ajuntaments de gran veïnatge, de molta importància, això es pot realitzar donant a cada una de les matitzacions del pensament d'aquells ciutadans, tota la representació que proporcionalment els correspongui. I aleshores serà quan se salvarà el perill gran que les administracions municipals vinguin a ésser convertides simplement en una recompensa al triomf electoral d'un determinat Partit.

Perquè jo voldria usar una paraula, que, en cert sentit, podria ésser molesta, però em fa una mica de por que aquest desig de l'homogeneïtat no tingui mai una altra concreció pràctica que l'homogeneïtat en l'úsdefruit dels avantatges del poder. No porta mai l'homogeneïtat unes facilitats per a la resolució d'una ideologia determi-

nada. El que porta és que siguin només els ciutadans d'un determinat partit, aquells que puguin fer el repartiment dels avantatges que porti l'Administració pública. (*Molt bé, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

Això és el que porta, en molts casos, l'homogeneïtat. Ens porta a la restauració d'aquell sistema isabelí — mireu si hem progressat poc — d'aquell sistema isabelí, perquè en fer-se el torn dels Governos, representava la substitució de tots els empleats, de tots els avantatges del poder, si manaven els progressistes, o si els substituïen els moderats, i ells, mentrestant, homogeneïtat, amb molta homogeneïtat, entraven a gaudir de tots aquells avantatges.

Si no és per això, crieu que per arribar a fer tot el necessari per a la millora d'una Administració municipal, no és necessari que governi la Majoria de l'Esquerra, ni la Majoria de Lliga Catalana, ni la Majoria Socialista, ni la Majoria d'Acció Catalana Republicana. Que si hi hagués una representació proporcionada de les forces que cada un d'aquests elements tingués, si van de bona fe i honradament a inspirar-se només en els suprems interessos de llur poble, inportarà poc que s'hagin barallat en el dia de les eleccions. Una vegada elegits, es sentiran representants del poble, i arribaran a tenir els punts de convergència indispensables per a arribar a realitzar tota aquella obra que li sigui necessària.

Tot això es podria realitzar perfectament mitjançant el sistema de la representació proporcional. Això és el que probablement acceptareu vosaltres, Majoria d'Esquerra Republicana de Catalunya, quan l'experiència us hagi ensenyat l'error en què viviu, combatent aquest sistema. (*Molt bé, i aplaudiments en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ESPANYA: Senyors Diputats: En contestar el discurs que acaba de pronunciar el senyor Duran i Ventosa, al qual ha donat tota l'extensió que la importància de l'assumpte reclamava, jo procuraré recollir també, a la vegada, les manifestacions que en llurs rectificacions feren ahir els senyors Vallès i Pujals i Ruiz i Ponseti.

Donem a aquest afer tota la importància que té, i no és pas per esperit de contradicció que nosaltres oposem el sistema majoritari al sistema de representació proporcional; és per convenciment. Nosaltres creiem que aquest moment en què anem a fer la primera Llei orgànica dels Municipis de Catalunya, hem d'assentar el seu règim de govern sobre el sistema electoral més convenient per a la bona marxa administrativa dels Municipis. No mireu, doncs, si el sistema que anem a adoptar i que proposem en el Projecte, és favorable o no al Partit. Mirem, únicament, si és favorable o no per a Catalunya. I, per què? Perquè, com ja deia ahir, partim precisament del mateix concepte del senyor Duran i Ventosa, quan parlava de les etapes de l'organització política del poble, cal veure que el sistema electoral que s'adopti tingui les dues finalitats que jo ahir expressava: una finalitat és la de nomenar representants de la

sobirania popular, però l'altra finalitat, és la de crear, la de buscar un instrument de govern. I vosaltres, els que defenseu la representació proporcional, no mireu més que la primera finalitat. Vosaltres, amb el sistema de representació proporcional no teniu en compte per res la segona finalitat. No veieu l'eficàcia que pot tenir un instrument de govern, precisament partint d'un o altre sistema. Vosaltres esclavitzau a una operació aritmètica, la conveniència que pugui tenir el país, i, en aquest cas, els Municipis, d'un govern que tingui majors garanties d'estabilitat, majors garanties de fermesa. Nosaltres partim d'un altre concepte; al mateix temps que volem que les Minories tinguin la deguda representació als Municipis, i el dia de demà al Parlament, busquem també que aquest sistema electoral creï aquest instrument fort de govern que en aquests moments és precís en tots els països, igual que en tots els Municipis.

Vosaltres, a més d'adoptar la vostra operació aritmètica, vosaltres podríeu aconseguir dues coses: fer passar el Poder a les Minories de dues maneres, perquè si totes les Minories s'ajuntessin i tinguessin majoria en una Cambra, o en una assemblea, en aquell cas resultaria que governaria no el Partit més fort, sinó els Partits menys forts, aquells que menys opinió tenen en el país, o bé convertint el Partit més fort, precisament, en Partit d'oposició; o bé faríeu que en constituir-se un Govern a base d'un Partit més fort, hauria de pactar amb les Minories, i en aquest cas les Minories són els àrbitres de la situació i així una Minoria, que moltes vegades no té apenes opinió, és la que imposa el seu criteri per a poder formar aquests Governos a base de les Minories.

I, ¿què passa amb això? Què passa quan un Govern està així constituït? ¿Què passa quan en virtut d'aquests pactes es constitueixen aquests Governos heterogenis a què es referia el senyor Duran i Ventosa? Doncs, que es constitueix un Govern que no té l'autoritat deguda en el país i que cada dia es debilita més i més: I això que diem ho veiem confirmat amb els exemples de la realitat.

Aquest exemple l'estem veient a Madrid amb el Govern de la República, Govern constituït a base de diversos Partits, i també ho veiem amb els Governos d'altres països, constituïts per diversos sectors d'opinió, que continuament o les més de les vegades s'estan barallant entre ells; perquè difícilment poden anar de complet acord. I així ve el desencís de l'opinió, i és quan és possible el que ha esdevingut a Alemanya, on per no haver-se constituït un Govern homogeni, com segurament s'hauria pogut constituir si s'hagués adoptat el sistema majoritari, sistema que hauria permès la constitució d'un Govern socialista que era el Partit més fort entre tots els Partits d'Alemanya, es constituïen aquells Partits a base de diversos sectors d'opinió, la qual cosa ha determinat el desencís de l'opinió pública d'Alemanya, i ha fet possible que un Hitler es fes càrrec de la governació del país.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Però és un Govern homogeni i fill del sufragi.

El Sr. BATTESTINI: Però no és democràtic!

El Sr. ESPANYA: Amb el sistema majoritari no són possibles les dictadures; i com cap Govern d'Alemanya així constituït, a base de representacions diverses de sectors d'opinió, no ha pogut fer front a les circumstàncies adverses per les quals ha atravesat aquell país, s'ha donat el cas que puguem veure l'Alemanya actual governada com ho està.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Precisament governada per un Govern homogeni i fill del sufragi. (*Diversos senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana fan manifestacions en aquest mateix sentit.*)

El Sr. PRESIDENT: La Presidència prega als senyors Diputats que s'abstinguin de fer interrupcions. La Cambra ha escoltat amb molta atenció la veu de la Minoria de Lliga Catalana, i ara cal de prestar la mateixa atenció en l'orador que està en l'ús de la paraula.

El Sr. ESPANYA: Repetim que amb el sistema majoritari i amb Governos homogenis no són possibles les Dictadures. I tenim també l'exemple d'allò que s'esdevé en els Ajuntaments. Efectivament, en els Municipis d'una majoria homogènia l'Administració municipal és molt superior en tots els aspectes, en eficàcia, àdhuc en austeritat, i la vida municipal és molt més brillant que no és la dels Ajuntaments on no hi ha aquesta majoria homogènia. Examinem tots els casos, des de l'Ajuntament de Barcelona a l'Ajuntament més petit, i podrem veure que sempre que un Ajuntament ha manat un Partit, sempre que un Partit ha tingut majoria i amb ella la consegüent responsabilitat, s'ha fet en aquell Ajuntament una tasca positiva; i quan no hi ha hagut majoria, continuament s'han hagut de fer pactes i transaccions; i aquestes transaccions i aquests pactes han estat sempre en perjudici de la marxa administrativa de l'Ajuntament.

A més a més, cal tenir en compte que amb el sistema majoritari s'enforteix l'opinió pública, perquè aquesta segueix més de prop la política i la tasca desenrotllada pel Partit que està en majoria; i l'opinió, en aquestes condicions, té més confiança en el Partit que governa perquè aquest pot desenrotllar el seu programa de Partit, perquè allò lògic és que el Partit que tingui majoria, sigui el que governi, fiscalitzat per les minories.

Nosaltres volem anar a una transacció entre el sistema majoritari pur i el sistema de representació proporcional; i així admetem les minories en els Consistoris municipals. Però les minories han de complir la seva missió de fiscalització, no de govern. La funció de les minories és la de discutir, la...

El Sr. COMORERA: D'esperonar.

El Sr. CASABÓ: Sí, estimular.

El Sr. ESPANYA: Sí; la funció de les minories és aquesta: la d'estimular i la d'esperonar l'acció del Govern i arrelar en l'opinió per a procurar de guanyar les majories el dia de demà i governar quan els sigui possible. Aquest és el criteri que nosaltres defensem.

I què s'esdevé amb el sistema proporcional? Doncs amb el sistema proporcional ocorre que els Partits es debiliten, que els Partits s'atomitzen, perquè qualsevol arriba a creure que pot ésser elegit amb

un nombre reduït de vots; i ve la divisió dels Partits, precisament per això, perquè es creu que es pot triomfar amb un nombre insignificant de vots. I nosaltres creiem que aquest és un dels inconvenients més forts i que pot representar un dels perills més grans per a la vida dels Partits, perquè tenim el criteri de què cal posar molta cura en què els Partits no s'atomitzin, sinó que, al contrari, cal procurar que els Partits s'enforteixin, perquè es necessiten grans Partits per a poder comptar amb grans elements de Govern. Per això, per aquesta raó, convé que els Partits siguin forts i grans, i per això defensem el sistema majoritari.

Deia el senyor Duran i Ventosa que amb el sistema de representació proporcional es faria millor la selecció dels homes que hagin d'anar a regir les ciutats i els pobles. I jo dic que amb el sistema que nosaltres defensem també es pot fer molt bé aquesta selecció, perquè nosaltres no matem les minories, com ho demostra el fet de què nosaltres reservem a les minories el 35 per 100, i en aquestes condicions, les minories poden perfectament seleccionar els seus homes, i aquests homes per les minories seleccionats poden anar també al Parlament i al Consistori. De manera que amb el nostre sistema s'assoleixen els mateixos objectius i, en canvi, té tots els avantatges dels quals hem parlat.

I consti que nosaltres defensem aquest sistema, no precisament per esperit de contradicció, i reconeixem que en defensar la Minoria de Lliga Catalana la seva posició, creiem que defensa un ideal de fa molts anys i que, al contrari del que creia el senyor Ruiz i Ponseti, nosaltres, a aquest respecte, sense tenir en compte el criteri de la Minoria de Lliga Catalana, sense tenir en compte si el sistema agradava o no a la Minoria de Lliga Catalana, nosaltres defensaríem el mateix criteri que estem defensant. Som partidaris del sistema majoritari per convenciment i perquè creiem que en els moments actuals hem de posar molta cura en cercar la forma de què els Ajuntaments puguin tenir Govern estable, forts i plens d'autoritat. (*Molt bé!, en la Majoria.*)

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar, per a explicar el vot.

El Sr. PRESIDENT: Si és per a explicar el vot, la Presidència creu que fóra preferible que ara fes ús de la paraula el senyor Duran i Ventosa, per a rectificar.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Nosaltres no tenim cap inconvenient en què faci ara ús de la paraula el senyor Romeva.

El Sr. PRESIDENT: Com que l'ha demanat per a explicar el vot, allò procedent és que el senyor Romeva parli després de les rectificacions. El senyor Duran i Ventosa té la paraula, per a rectificar.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Molt breument, i tan sols per a rectificar i perquè el senyor Espanya no prengués a descortesia el fet de què no rectifiquéssim després del seu discurs.

En rigor, el senyor Espanya s'ha mantingut en la mateixa argumentació que va exposar l'altre dia, i en aquestes condicions és molt difícil que poguem arribar a un convenciment els uns i els altres.

M'ha semblat que el senyor Espanya està enamorat d'un sol argument, que per ésser fora del cas, és difícil de discutir en els moments actuals, i és

molt difícil que pugui ésser objecte de discussió franca dels nostres elements de judici.

Però sí m'estranya molt que tregui sempre l'exemple d'Alemanya, en quan l'exemple d'Alemanya és la demostració clara de què amb el sistema de representació proporcional sempre governen els que tenen la majoria, mentre que amb el sistema majoritari es va a parar gairebé sempre al fet de què governin els que estan en minoria.

Aquest és l'argument cabdal i que jo desitjaria que tots els que són demòcrates se'n fessin càrrec de si és acceptable en cap moment un sistema que comporti necessàriament el que els menys governin als més, o si és més clar, més lògic i més polític el fet de què governin els que siguin els més.

¿Què ha esdevingut a Alemanya? A Alemanya, se'ns ha dit pel senyor Espanya, que per un estat de decepció o desencís a què els alemanys han arribat, s'han llençat als braços del senyor Hitler. I em sembla que és quelcom massa senzilla aquesta explicació per a anar a interpretar tots els estats d'ànim del poble alemany, perquè tot el que d'allí ens arriba, sigui el que sigui el criteri amb què es vulguin jutjar els esdeveniments d'Alemanya, l'únic que no se'ns presenta clar és que Alemanya hagi actuat per desencís, i el que sembla en realitat és que el que ha succeït ha estat per excés d'entusiasme, encara que en aquest cas a nosaltres no ens agradi.

El Sr. CONSELLER de Governació: La desesperació.

El Sr. FRONJOSA: Els assassinats de comunistes i socialistes!

(*Alguns senyors Diputats de la Majoria pronuncien mots que no s'entenen. El senyor President reclama ordre.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA: Es precis creure que quan es guanyen les eleccions, es guanyen perquè hi ha elements addictes i perquè hi ha entusiasme.

El Sr. CONSELLER de Governació: Aquests elements són les ametralladores al carrer.

El Sr. PRESIDENT: No es pot, en aquest petit Reichstag, discutir la política d'Alemanya! (*Rialles.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA: Dic, per consegüent, que no és gaire propi per a nosaltres ni tenim molts elements de judici per a explicar el perquè a Alemanya ha ocorregut allò que ha esdevingut; però discutint el procediment electoral és evident que la representació proporcional retardà bastant de temps el que guanyés Hitler i el Partit nacional-socialista, ja que no varen guanyar fins que no varen tenir la majoria absoluta dels sufragis del poble alemany. (*Rumors en la Majoria.*)

Es evident, que amb el sistema de representació proporcional solament tenen la majoria dels llocs d'una Cambra els que tenen la majoria dels sufragis del poble. En canvi, en un sistema majoritari és molt possible que tinguin les tres quartes parts dels llocs d'una Cambra un Partit que estigui en minoria dintre del Cos electoral. I si hi ha algú que negui això, estic disposat a escoltar-lo, però dubto que pugui demostrar-me el contrari. (*Molt bé, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

Es doncs, evident, que en bona tesi democràtica s'ha d'adoptar el sistema de la representació proporcional. Tot el contrari, totes les excellèn-

cies dels Governos homogenis, dels Governos forts, de la necessitat de què els que siguin els més relativament, s'imposin als que siguin més en absolut, són arguments que es poden donar a favor de la representació majoritària, però també es poden donar a favor de les dictadures i a favor de tots els règims d'opressió dels pobles.

Si s'ha d'acceptar per damunt de tot la necessitat de què els Governos siguin forts, estic esperant una raó que em demostrï que no és més fort un Govern de dictadura, si compta amb una legalitat més o menys real del poble, que no un Govern constituït per una majoria forjada a l'empar d'un sistema majoritari.

En el moment actual el que cal escollir és, si volem interpretar els principis de la democràcia donant el Poder als més, o si es volen interpretar els principis de la democràcia erròniament amb la idea dels Governos forts, donant el Govern als que siguin almenys dintre d'un Cos electoral determinat.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva, i li agrairé que dintre dels termes reglamentaris expliqui breument el seu vot.

El Sr. ROMEVA: Encara que no he estat directament alludit, com un representant únic, com jo, d'un Partit en aquesta Cambra, com tots els Partits aquí representats, llevat del representat per la Majoria, hem adquirit el compromís de defensar la representació proporcional en la Llei Municipal de Catalunya, jo crec que he de parlar, encara que solament sigui fent ús del recurs obligatori de l'explicació del vot.

Nosaltres som proporcionalistes per gairebé totes les raons que s'han exposat aquí, però ho som encara més perquè el sistema proporcional aplicat al règim electoral és el que s'adapta més a la naturalesa del nostre Partit i de manera d'ésser del nostre Partit, que creiem que és la manera d'ésser que seria més convenient per a tots els Partits d'un poble.

Es una concepció de Partit que és completament contrària a la concepció del gran Partit pel gran Partit. Es la concepció que s'adapta als moments de reconstrucció, com el que ens trobem nosaltres. Es la concepció d'un Partit amb una base programàtica concreta, que cobreixi els problemes essencials plantejats i que tingui solucions precises per a cada un d'ells.

Es a base d'aquesta mena de Partits que nosaltres creiem que l'opinió vertadera del poble pot arribar a ésser formulada i actuar en la vida pública.

Els grans Partits formats solament per la idea de constituir un gran Partit no poden tenir aquesta precisió programàtica, la poden tenir quan són fills d'una llarga època, d'una llarga etapa de conquesta de la consciència pública, però és molt difícil que la tinguin quan s'han d'improvisar per una necessitat més o menys estimulada de crear una força.

Amb el sistema majoritari que aquí es proposa, s'estableixen dos fets, que són l'estímul concret per a la formació de les grans agrupacions no per adhesió íntegra a un programa concret sinó per la finalitat de crear una força en nom d'uns principis sols, d'un punt que sembla el més impor-

tant d'un programa damunt del qual es vulgui establir la coincidència.

L'estímul d'un Partit, l'estímul d'una organització que lluita, és que pugui traduir en resultats pràctics aquells guanys que otingués en l'opinió pública.

I, observeu, vosaltres — i amb això penso que els d'Unió Socialista estaran d'acord amb mi —, que amb la forma que proposeu impossibilitau que els Partits que comencen a lluitar, que els Partits que no tenen la immediata possibilitat d'una victòria, amb el resultat de les conquestes que fan en l'opinió pública traduïda en vots, amb aquest sistema no arriben a obtenir un resultat positiu fins que arriben a tenir una força suficient per a provocar una reacció absoluta.

La diferència que hi ha entre els llocs que atribueix al Partit que obté un primer lloc, i el Partit que obté el segon lloc, és tan gran que ella sola constitueix l'estímul perquè es creïn les grans concentracions i perquè la lluita es realitzi solament per a cobrir aquests primers llocs.

Els altres llocs, siguin quins siguin els guanys que hagin obtingut els Partits als quals resultin assignats, mentre no passin d'una xifra determinada, sempre resulten una cosa insignificant, i llavors la lluita es planteja entre dues grans agrupacions. Es una cosa fatal. En lloc de Partits d'ideari concret anem a substituir les grans agrupacions, les grans aglomeracions polítiques, tan justificades com volguem, després que haguem creat una situació que les faci gairebé obligatòries, però jo entenc que això no ho necessita el país, perquè així es va a parar a una divisió de la política catalana entre dues forces completament divorciades i separades de les quals les forces es polaritzen cada vegada més cap a l'extrem.

Nosaltres entenem que si s'ha d'arribar a què un Partit tingui la majoria de la representació en una Corporació pública, ha d'ésser desitjable que hi arribi perquè hagi conservat l'homogeneïtat programàtica, que no poden tenir els grans Partits constituïts per a improvisar una força.

Perquè en aquests grans Partits el que passa és que els ciutadans s'acoblen a defensar algun aspecte del programa i han de fer sacrifici de molts altres aspectes del que constitueix el seu ideal particular. I aleshores, en realitat, dintre de cada Partit, es crea una força que serveix d'una manera íntegra i completa només a una part d'aquest Partit; es fa que els ciutadans no puguin trobar una manera de tenir representada la integritat del seu ideal. Es per això que nosaltres ens hem sumat a la campanya proporcionalista. Potser altres sistemes, encara que fossin de principis majoritaris, però que obtinguessin unes compensacions que atenuessin la brutalitat d'aquest sistema, haurien servit de fórmula de concòrdia. Tenen molts inconvenients els sistemes majoritaris antics, però hi havia, quant menys, una cosa que en algun sentit es pot considerar un inconvenient però que en un sentit era un avantatge, i és que mitjançant les circumscripcions reduïdes els resultats de cada Partit es veien compensats i els resultats totals en la integració de les corporacions públiques podien donar un conjunt més matitzat que no ens donarà aquesta Llei.

Es per això que jo dic, que per complir amb el recurs reglamentari que m'ha servit per a fer ús de la paraula, que jo votaré a favor del vot particular que signen els representants de la Lliga Catalana i la Minoria d'Unió Socialista.

(*Es procedeix a la votació nominal del vot particular, el qual és rebutjat per 24 vots contra 17, d'acord amb les següents llistes de votació:*

Senyors Diputats que han dit SÍ:

Sr. Carreres.
Sr. Duran.
Sr. Miracle.
Sr. Romeva.
Sr. Rovira i Roure.
Sr. Secanell.
Sr. Sol.
Sr. Tries de Bes.
Sr. Vallès.
Sr. Valls.
Sr. Ventosa.
Sr. Vidal.
Sr. Comorera.
Sr. Fronjosà.
Sr. Ruiz i Ponseti.
Sr. Martínez i Domingo.
Sr. Casabó.

Senyors Diputats que han dit NO:

Sr. Pi i Sunyer.
Sr. Selves.
Sr. Mies.
Sr. Armendares.
Sr. Arnau.
Sr. Bancells.
Sr. Barrera.
Sr. Bilbeny.
Sr. Blasi.
Sr. Bru.
Sr. Casademunt.
Sr. Cerezo.
Sr. Colldeforns.
Sr. Companys (J.).
Sr. Cunillera.
Sr. Espanya.
Sr. Farreres.
Sr. Folc.
Sr. Fontbernat.
Sr. Galés.
Sr. Guinart.
Sr. Mestres.
Sr. Puig i Ferrer.
Sr. Ribes.
Sr. Riera.
Sr. Sellés.
Sr. Soler i Bru.
Sr. Tauler.
Sr. Gassol.
Sr. Battestini.
Sr. Serra i Hünter.
Sr. Dot.
Sr. Rouret.
Sr. Casanovas.)

(*Es dona lectura al següent vot particular:*)

«El Diputat que sotasigna té l'honor de proposar al Parlament de Catalunya el següent vot

particular a l'art. 44 del Projecte de Llei Municipal:

La repartició dels llocs es farà en la següent forma:

Hom obtindrà el quocient electoral dividint el nombre d'electors inscrits pel de llocs a proveir. Seran adjudicats a cada llista tants de llocs com vegades càpiga el quocient dins la xifra de vots respectiva. Els llocs no adjudicats en aquesta repartició, seran atribuïts a la llista que hagi aplegat la majoria de sufragis.

No seran tingudes en compte per a la repartició de llocs les llistes que no hagin arribat al 5 per 100 de vots emesos a Barcelona, o al 10 per 100 a les altres poblacions de Catalunya.

Palau del Parlament, 4 d'agost del 1933. — A. Rovira i Virgili.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ARNAU: No acceptem el vot.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Rovira i Virgili.

El Sr. ROVIRA I VIRGILI: Senyors Diputats: Em cal dir de bon començament que el vot particular que defenso no conté en absolut allò que jo prefereixo en el règim electoral. Si jo hagués hagut de votar personalment, hauria votat el vot particular que ara acaba de rebutjar-se i que és el sistema del quocient corregit per un lleuger premi a la Majoria; però com que ara no es tracta d'opinions personals, sinó d'actuació de Partit, em faig un honor d'atenir-me a la disciplina d'Esquerra Republicana, de subjectar-me al seu criteri general.

Tanmateix jo crec que els homes d'esquerra, i no sóc sol, que som de temps proporcionalistes, tenim almenys el dret de reivindicar el caràcter liberal, democràtic i esquerrista de la representació proporcional. Cal tenir ben en compte que l'origen, direm històric i doctrinal, d'aquest sistema no és de cap rengle conservador, ni ve pas de cap Partit reaccionari. Tenia tota la raó el senyor Ruiz i Ponseti quan ahir deia que no hi havia prou lògica en la posició de Lliga Catalana en defensar el règim proporcional. (*Rialles en la Lliga Catalana.*) En realitat, el règim proporcional és de niçaga revolucionària. El primer que va proposar-lo, el seu inventor diríem, va ésser aquell Víctor Considérant, generós socialista francès i deixeble predilecte de Fourier; aquell Víctor Considérant que per dues vegades va voler realitzar el *Phalanstère*. Més encara, a Anglaterra el defensor, primer que ningú, del règim proporcional va ésser Stuart Mill, el gran liberal i el gran radical. I a França mateix, quan va haver-hi la gran lluita pel sistema proporcional, trobem entre els proporcionalistes homes com Briand, i el més fort defensor d'aquest sistema fou Jean Jaurès, el gran socialista. Una altra cosa: ¿Quin és l'Estat d'Europa que va implantar primer que cap altre el règim proporcional? Fou Suïssa, la democràtica; i el primer Estat que va tenir un Parlament elegit per règim proporcional fou Finlàndia, a principis del segle, amb un Govern format per radicals i per socialistes.

I és que en el fons la Lliga Catalana té la virtut dels conservadors moderns, d'ésser no pas de ciment armat, com va dir un polític català, amb injustícia, que és el Partit socialista espanyol; és més aviat, la

Lliga, una construcció elàstica, que s'adapta als principis i s'adapta a les realitats.

Quan ahir el senyor Tries de Bes afirmava que la Lliga sempre havia defensat el règim proporcional, contra l'acusació de no ésser lògica que li feia el senyor Ruiz i Ponseti, jo pensava que una cosa és ésser lògic i altra cosa és ésser conseqüent. Conseqüents en això són els homes de Lliga Catalana; lògics, ja no tant, perquè la filosofia, diguem-ne així, del règim proporcionalista, ¿en què consisteix?: És el criteri quantitatiu, el de la xifra portada al seu màxim extrem. Fóra natural que un Partit conservador defensés, com defensava abans, el règim corporatiu, que defensés el vot plural, o el vot del cap de casa, com abans en les Bases de Manresa; però el règim proporcional és el règim del sufragi universal portat a les seves extremes conseqüències.

Ara no he de discutir doctrinalment el sistema; la discussió doctrinal està ja exhaurida. Tampoc no vull perllongar la discussió. Crec, no obstant, que és d'interès per a tots fer veure que el vot particular que acaba d'ésser rebutjat no és ja la proporcional pura: Jo en això felicito els companys de Lliga Catalana i de la Unió Socialista, perquè han introduït un element de premi a la Majoria, que és un camí que em sembla bo i que em sembla és el que s'ha de seguir. No hi ha, doncs, avui davant per davant, règim majoritari per un costat i règim proporcional per l'altre. Ací defensem un règim majoritari i força atenuat, i aquí al davant un règim proporcionalista també atenuat.

Jo crec de debò que la fórmula que proposa el Govern i la Comissió, junt amb defectes inherents al règim majoritari, té algun mèrit, i estic segur que homes que han lluitat per aquestes reformes com el senyor Duran i Ventosa, em donaran en això la raó. Dintre la fórmula del Govern i la Comissió hi ha coses com el Col·legi únic municipal, com la supressió d'eleccions parcials, com la prohibició del «panachage» o barreja de noms, que en català se'n diu xanfaina o mistela; com l'elecció per ordre de col·locació dels noms. Són quatre reformes audaces, d'educació cívica, que milloren el règim actual, i per això la fórmula de la Comissió i del Govern és superior al règim adoptat a Madrid, és superior al règim antic municipal. És una millora, i anant pel camí de les millors, espero que quan l'ambient sigui més favorable i quan el clima europeu hagi millorat, podrem també establir el règim proporcional a Catalunya, com ho han fet tots els Estats nous, les nacions velles que han tornat a la vida política, que per raó de la cohesió nacional han implantat el sistema proporcionalista.

Però aquest vot particular volia ésser un camí per a una fórmula de concòrdia, estava destinat, en el meu pensament, a una votació unànime de les Minories i la Majoria d'aquesta Cambra, fins d'aquella Minoria avui com tantes vegades inexistent. I no havent-hi possibilitat d'aquest acord unànime, el meu vot particular no tindria objecte, i per això acabo retirant-lo, però proclamant, com sempre, les meves conviccions i la meua fe pel règim de representació proporcional.

El Sr. PRESIDENT: Queda retirat el vot particular.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: En realitat no hi ha dis-

cussió, una vegada retirat el vot particular. Únicament pot fer-ho per al·lusions. Jo li agrairia, encara que la Cambra l'escolta sempre amb gust, que no reincidís en la discussió que ja hi ha hagut sobre aquest particular.

Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Lamento discrepar de la Presidència, en aquest punt tan essencial, però em sembla que la nostra Minoria, davant d'un vot particular presentat per un individu de la Comissió i retirat pel mateix que l'ha presentat, té el dret de fixar la posició de la Minoria, no sol de fixar aquesta posició, sinó de consumir un torn a favor del vot particular, en tota l'extensió que el vot representa.

El Sr. PRESIDENT: A favor del vot particular, no el pot sostenir, perquè el vot ha quedat retirat i, per tant, no hi ha possibilitat de deliberar. Perquè la Presidència interpreta sempre el Reglament amb condescendència per tal de què totes les Minories i tots els Diputats puguin manifestar-se, pot el senyor Ruiz i Ponseti fer ús de la paraula per al·lusions. I perquè una de les responsabilitats que té la Presidència és la de dirigir les deliberacions de la Cambra, li prego que no reproduïxi la discussió a l'entorn de l'altre vot particular, amb la qual cosa no crec que limiti les seves prerrogatives.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Ens trobem, senyors Diputats, amb un vot particular respecte el qual la nostra Minoria havia concebut l'il·lusió, com el senyor Rovira i Virgili, que pogués arribar a ésser un punt de coincidència de tota la Cambra. Per això, no contents nosaltres amb la retirada d'aquest vot particular, no tenim més remei que reproduir-lo un cop retirat, fent-lo nostre i demanant que sigui començat el debat al volt d'aquest vot particular.

El Sr. PRESIDENT: No insisteixi respecte d'aquest punt. D'altra manera la Presidència es veurà precisada a retirar-li la paraula. El vot particular no existeix; no es pot reproduir. El vot particular s'havia d'haver fet a la Comissió; la V. S. no és signant del vot particular. Repeteixo al senyor Ruiz i Ponseti que per a fixar la posició de la seva Minoria pot parlar per al·lusions.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Únicament acceptant, naturalment, com a bona la interpretació de la Presidència, crec, com a últim reducte, que tenim dret a presentar una esmena a l'article que s'està discutint, i aleshores proposo que en forma d'esmena sigui reproduït el mateix text d'aquest vot particular. Dic això perquè segons les paraules del senyor President d'aquesta Cambra, l'assumpte havia estat prou discutit al voltant del vot particular suscrit per Lliga Catalana i Unió Socialista; però jo he de dir que sobre aquest punt nosaltres encara hem d'encetar la discussió. Nosaltres no hem dit absolutament res respecte a la posició d'aquesta Minoria en quant al vot particular del senyor Rovira i Virgili, per quant sabíem que existia aquest vot particular i vàrem manifestar d'una manera explícita que no volíem usar cap argument per a recolzar aquesta posició, fins que arribés el moment de discutir el vot particular del senyor Rovira i Virgili. Si ara nosaltres en trobem aquest vot particular retirat, des del punt de vista de la nostra Minoria això tindria tots els caràcters d'una maniobra, perquè ens privaria de defensar una posició que considerem essencial dintre el debat que té lloc en aquest moment.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència li dona totes les facilitats per a fixar la posició d'aquesta Minoria i ho pot fer sense necessitat de presentar l'esmena. L'esmena hauria d'haver estat presentada a la Mesa per a donar temps a la Comissió que l'estudiés. Altrament, això seria una interpretació un xic capciosa de la V. S. Si amb això vol significar una desautorització o una censura a la Presidència, té mitjans reglamentaris per a fer-ho.

Segueixi en ús de la paraula la V. S., per a fixar la posició de la seva Minoria, dintre del temps reglamentari.

El Sr. RUIZ I PONSETI: No creu aquesta Minoria que s'hagin de portar les coses a aquests extrems, però he de lamentar extraordinàriament...

El Sr. PRESIDENT: La Presidència no les hi porta mai, senyor Ruiz i Ponseti, sinó que dona tota classe de facilitats. Els senyors Diputats són testimonis continuament d'aquesta interpretació benèvola donada a l'entorn d'aquest debat. En els mateixos vots particulars hi ha un torn en pro i un torn en contra, i observi el senyor Ruiz i Ponseti que en l'anteriorment discutit, signat per Unió Socialista i Lliga Catalana, quan únicament podia defensar-lo un dels signants, existint un torn en pro i un torn en contra, s'han consumit tres torns en pro, el de la V. S., el del senyor Vallès i Pujals i el del senyor Duran i Ventosa. Si això no és interpretat d'una manera benèvola el reglament, jo em sotmeto a la consideració de la Cambra.

Segueixi el senyor Ruiz i Ponseti en l'ús de la paraula, advertint-li que ho farà dintre del temps reglamentari per a fixar, naturalment, la posició de la seva Minoria.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Continuant, senyors Diputats, en marcar la posició de la nostra Minoria respecte al vot particular ja retirat del senyor Rovira i Virgili, he de manifestar que tots els arguments fets ahir per la nostra Minoria en contra del dictamen de la Comissió i en suport del vot particular que havíem tingut l'honor de signar, eren únicament arguments en favor del règim proporcionalista pur, d'un règim proporcionalista bassat en els vots emesos en el dia de les eleccions. Al parlar el senyor Rovira i Virgili d'aquest règim proporcionalista tant especial, fundat en el nombre d'electors i no en el nombre de votants, de moment vàrem quedar una mica sospresos perquè, naturalment, és una minimalització del règim proporcionalista, però estudiant l'assumpte més a fons nosaltres arribàrem a la conseqüència de què, si bé el fonament moral d'aquest vot particular és absolutament inacceptable, ja que no és altra que suposar que voten amb la Majoria tots els electors que no voten, és a dir — parlem clar — el mateix sistema de Primo de Rivera, portant les coses a les seves conseqüències numèriques, estudiant els resultats electorals que pot donar l'aplicació d'aquest sistema, hem arribat a la conseqüència que no és altra cosa en el fons que aplicar un règim proporcionalista especial, per quant aquesta proporcionalitat només té efecte per a les Minories, i, en canvi, deixa un gran marge de proteccionisme a favor de la Majoria, la qual cosa vol dir que en el fons el

sistema preconitzat pel senyor Rovira i Virgili en un règim de votació normal, ja que sabem que pràcticament mai vota tot el Cos electoral, no és a la pràctica altra cosa que un sistema que ha estat ja preconitzat diferents vegades a la nostra terra, que és l'aplicació d'un sistema majoritari amb un repartiment proporcional dintre les Minories. I si he insistit d'una manera tant especial en demanar que aquest assumpte, d'una manera o altra, de la manera que es vulgui, pugui ésser objecte de votació en aquesta Cambra, és perquè amb ocasió de la discussió d'aquest vot particular, jo pensava fer ressaltar més l'argument que havia iniciat ahir, i és que els nostres ex-companys de Lliga Catalana no juguen net en aquesta qüestió.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Gràcies, home, gràcies!

El Sr. CARRERES I ARTAU: Per què signàveu amb nosaltres?

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyor Carreres i Artau: Parlo dels ex-companys de Lliga Catalana, perquè ahir anàvem junts per les raons que jo, ahir vaig tenir l'honor d'expressar, i avui no anem junts perquè nosaltres som uns proporcionalistes convençuts i vosaltres sou uns proporcionalistes d'ocasió; i dic que sou uns proporcionalistes d'ocasió, perquè l'aplicació de la doctrina del tot o res, no és factible quan es parla de temes de justícia.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Es que encara no hem dit res sobre això.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Així en tindreu l'ocasió.

El Sr. PRESIDENT: Queda el recurs d'interpretar les allusions la Presidència. Segueixi el senyor Ruiz i Ponseti, que, amb diàleg o sense, se l'escolta amb molt de gust.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Deia que quan nosaltres ens manifestem partidaris del sistema proporcional, és natural que som partidaris del sistema proporcional, d'una manera absoluta, tal com s'ha presentat en el vot particular, si bé per raons de tàctica, per creure que així fóra més fàcilment acceptable, hem donat aquella prima a la majoria que representa l'aprofitament del residu. Però en veure el plet perdut en aquest sentit, en veure que la Majoria els únics arguments que ha donat han estat a favor del règim majoritari, i no ha donat absolutament cap argument, que, per altra banda, crec jo, que no existeix, a favor de mantenir una desigualtat de tracte entre les diferents Minories, és precisament contra aquesta desigualtat de tracte, que en el cas actual de la política catalana, és únicament en favor de Lliga Catalana i en contra d'Unió Socialista de Catalunya, és, precisament, contra aquesta desigualtat de tracte que jo vull marcar aquí la nostra posició.

En demanar nosaltres que si hi ha d'haver règim majoritari, un cop que la Majoria s'hagi quedat per a ella la part del lleó, aquell 0'35 que dona com a compensació al conjunt de totes les Minories, és just, és humanitari, que les Minories s'ho puguin repartir d'una manera proporcional, s'ho puguin repartir d'una manera justa, ja que si s'ha fet injustícia a favor del que

mana, no és just que, a més, es faci injustícia en contra dels que estan més avall que tots. És aquesta la nostra posició respecte d'aquest vot particular.

Aquest vot particular no ve a ésser res més que la proposició del règim majoritari amb un repartiment de llocs a les Minories, segons un sistema proporcional; i si nosaltres no hem presentat cap vot particular, ha estat perquè ja l'havia presentat en aquest sentit el senyor Rovira i Virgili. Si ens hagués demanat la signatura, l'hauríem donada molt gustosos. Ha estat aquesta petita manca d'experiència parlamentària d'aquesta Minoria — i jo ho lamento — el que ens priva de saber quina és l'opinió de Lliga Catalana respecte d'aquests punts.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. RUIZ I PONSETI: ...perquè sostinc que Lliga Catalana, si no accepta el punt de vista que demana Unió Socialista, és a dir, que les diferents Minories es reparteixin d'una manera proporcionalista aquest 0'35 que la Majoria deixa generosament per a repartir-se entre tots, si no ens repartim proporcionalment aquest 0'35, és que no sou (*Es dirigeix a la Minoria de Lliga Catalana.*) proporcionalistes de cor, és que ho feu només per raons de tàctica, és que no jugueu net.

Per això jo crec que és indispensable que aquest debat acabi de la manera que sigui, ja acceptant la nostra esmena, ja posant damunt de la taula una proposició incidental que nosaltres podem presentar, en la forma que sigui, acabi amb una votació a fi que Lliga Catalana pugui expressar d'una manera clara i explícita quin és el seu punt de vista respecte al repartiment proporcional d'aquest 0'35 que queda per a totes les Minories, perquè jo crec que la majoria no té cap motiu d'entocudir-se en aquest tracte desigual per a les diferents Minories, ja que aquest és un assumpte purament de repartiment entre Minories.

El Sr. PRESIDENT: Per allusions, té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Realment, jo reconec que és una al·lusió una mica anòmala, i que solament la benevolència de la Presidència pot autoritzar per a intervenir en aquest debat, perquè aquí resulta que una Minoria interpella una altra Minoria perquè doni la seva opinió; certament, és un cas bastant insòlit.

El Sr. PRESIDENT: Parlamentàriament, és improcedent, però ja que estem en aquest terreny d'interpretació benèvola del Reglament, des d'ahir, agrairia a la V. S. la major brevetat, si és que vol fer ús de la paraula.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Agraeixo la interpretació benèvola de la Presidència, que em permetrà dir, doncs, uns quants mots respecte a aquest particular, sobretot per a satisfer els desigs tan vehements del senyor Ruiz i Ponseti, que es veu que té una veritable necessitat que donem la nostra opinió sobre el vot particular retirat pel senyor Rovira i Virgili.

La nostra opinió respecte a aquest vot, és rodonament contrària. Ho sentim molt, perquè agraiem moltíssim les paraules que ha dirigit a Lliga Catalana reconeixent la nostra conseqüència, però,

malgrat això, no podem acceptar el seu criteri. I diré molt breument les raons que hi ha per a això. El senyor Rovira i Virgili ens ha dit que nosaltres érem conseqüents, però que no érem lògics. És possible; ara, que el sentit de la lògica es veu que costa molt d'explicar, perquè jo tampoc no sé com es podria explicar la lògica d'ésser partidari del sistema proporcionalista i votar en contra; aquesta lògica encara l'entenc menys..

El Sr. FRONJOSA: No ha votat.

El Sr. DURAN I VENTOSA: És igual, ha sortit del saló. Però no estem aquí per anar a discutir qui és lògic i qui no ho és. Raons per les quals nosaltres no podem admetre el vot particular del senyor Rovira i Virgili en el cas que alguna Minoria el mantingués? És que, en síntesi, aquest vot particular vol dir que els vots dels que no votin es computaran a favor de la candidatura que tingui la majoria. En substància això és el que diu el vot particular del senyor Rovira i Virgili. Això és una imitació del procediment que intentà el General Primo de Rivera a Espanya, una imitació del procediment que va implantar realment el General Carmona a Portugal. Uns Governos diuen: Aquells que no votin, voten amb mi. El senyor Rovira i Virgili diu: Aquells que no votin, votaran amb la majoria. Però és un procediment que és molt pitjor que aquell del General Carmona, perquè aquest, com tots els Dictadors que adopten aquesta actitud pseudo-democràtica, ve a dir que aquell que es quedi a casa per comoditat, vol dir que per comoditat tria a favor del Govern. Però, segons el procediment del senyor Rovira i Virgili, inexplicablement acceptat ara per la Minoria Socialista, resultaria que aquell senyor que es queda a casa, no vota conscientment en un sentit determinat, sinó que vota, com aquell que juga a la loteria, a favor d'una majoria que no se sap si serà de carlins o de comunistes, si serà de Lliga Catalana o de l'Esquerra; de manera que ni tan sols presumpció de voluntat, ja que dintre d'un sistema, naturalment absurd i arbitrari, com el que preconitzava el General Carmona, es podria triar entre dos extrems. En la forma que indicava el senyor Rovira i Virgili i que inexplicablement accepta el senyor Ruiz i Ponseti, resulta que aquell que no voti, vota a favor d'una cosa que no sap quina serà.

Es per aquestes raons que Lliga Catalana no pot donar la seva conformitat al vot particular del senyor Rovira i Virgili.

El Sr. TAULER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. TAULER: Efectivament, encara que es tracti d'un vot retirat, tota vegada que han puntualitzat llur posició les dues Minories, jo crec també que la Majoria ha de puntualitzar-la. He d'ésser molt breu.

Acabem de tenir una votació sobre el sistema proporcional; la Majoria s'ha pronunciat en contra del sistema proporcionalista, la qual cosa vol dir que s'ha pronunciat en favor del sistema majoritari. Ara ve el vot particular d'un company nostre, que s'ha retirat. La posició és la que demostra la votació anterior, i això vol dir que nosaltres, la Majoria, no podem, per una banda, anar a favor d'un sistema majoritari per la majoria i a favor d'un sistema proporcionalista per a les minories. (*Molt bé!, en la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: No hi ha cap més esmena ni vot particular. Va a procedir-se a la votació.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Sobre l'article? Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: No és, senyors Diputats, per estendre'm en grans consideracions en aquest debat sobre la representació proporcional o el sistema majoritari. Però crec que el tema és d'una tal importància que, després d'haver rebutjat el vot particular, en el qual nosaltres demanàvem l'establiment de la representació proporcional, i després d'haver-se retirat el vot particular en què es demanava un altre sistema proporcional, que nosaltres creiem inacceptable, del senyor Rovira i Virgili, nosaltres no creiem que poguem deixar passar l'article en el qual s'estableix el sistema electoral, sense manifestar la nostra opinió clara i terminant al sistema majoritari establert en el Projecte presentat i patrocinat pel Partit que té la Majoria al Parlament. Jo no vull tornar a entrar en els arguments que ja, d'una banda i altra, s'han esgrimit. Crec que fóra una feina de repetició inútil i fatigosa per a la Cambra. Però sí que des d'un altre punt de vista jo vull repetir, àdhuc per descàrrec de consciència, una consideració que crec que he formulat ja parlant-ne particularment amb alguns dels Diputats de la Majoria, i que em sembla que no serà de més formular-la en públic.

Jo crec, senyors Diputats de la Majoria i senyors del Govern, i no voldria que consideréssiu això com una molèstia, que un dels serveis o un dels mals de la vostra actuació de Govern, és el voler considerar massa en cada cosa el cas concret. Tots nosaltres recordem com en la discussió de l'Estatut Interior de Catalunya, els punts que suscitaren major discussió foren els relatius a les atribucions o facultats de la Presidència de la Generalitat, a la delegació de les facultats de la Presidència de la Generalitat i a les atribucions i facultats del Consell Executiu. Totes aquelles discussions vingueren de què, en parlar de la Magistratura de la Presidència de la Generalitat i de les facultats del Consell Executiu, tots teníem a la vista la persona de l'honorable senyor Francesc Macià; i en el cas concret del sistema electoral, s'ha produït un fet que és una rectificació d'allò que era un criteri proclamat com a fonamental pel mateix senyor Macià, criteri favorable a la representació proporcional. Vosaltres heu rectificat aquest criteri? Per què? Per cap consideració doctrinal? No; perquè aquesta victòria obtinguda en les darreres eleccions, us ha fet creure que havíeu d'establir un sistema majoritari que vingués a consagrar, per un artífici, el vostre predomini a Catalunya. (*Protestes en la Majoria.*)

El Sr. FARRERES I DURAN: Es al revés.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Vosaltres heu tingut en compte aquesta situació. I ara us voleu atribuir un lloc absolutament desproporcionat amb la força que tingueu dintre del Cos electoral a Catalunya.

Això s'ha produït al Parlament de Catalunya i vosaltres voleu repetir el cas, aplicant-ho també a les Corporacions municipals. Jo crec que això és una profunda equivocació. Aquí s'ha discutit — el senyor Ruiz i Ponseti deia l'altre dia i ha repetit amb in-

sistència, que Lliga Catalana no juga net — que a nosaltres ens convenia el sistema majoritari, i que nosaltres no fèiem més que excitar amb la nostra contradicció, la vostra adhesió a aquest sistema majoritari que era el que ens convenia. Jo no sé, ni ho sap ningú, el que pot passar en les eleccions que vénen. (*Rumors d'aprovació.*) Però jo us dic que aquestes tenen molt poca importància, perquè nosaltres no hem de fer un sistema electoral per unes eleccions determinades, sinó que hem de fer un sistema electoral que pugui adaptar-se a totes les variacions de l'opinió pública i a les eleccions successives que es produeixin. I això és el que no fa, i crec demostrar-ho, amb el sistema majoritari.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Això és una hipòtesi de la V. S.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Jo tractaré de convertir-li en tesi.

El Sr. CONSELLER PRIMER: El dret de tenir doctrines polítiques el podem tenir tots.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Senyor Pi i Sunyer, jo no li discuteixo, però no em negarà la V. S. el dret de formular les meves apreciacions.

El Sr. CONSELLER PRIMER: No.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Jo veig, senyor Pi i Sunyer, una doctrina política fonamental, sentada pel senyor Macià, favorable a la representació proporcional, rectificada després per vosaltres sense raons doctrinals que ens convèncin sobre aquesta variació fonamental de criteri. Però, en fi, ens és igual que sigui per raons doctrinals o per raons de les circumstàncies. Jo us dic, i tractaré, naturalment, amb les meves raons, de convertir la hipòtesi en una tesi, que és inconvenient, per aquesta condició que ha de tenir tot sistema electoral, de no ésser aplicable a una circumstància determinada, sinó ésser aplicada a les circumstàncies diverses i a les fluctuacions que sofreixi l'opinió pública i a les eleccions que successivament hagin de tenir lloc a casa nostra.

Jo crec que tots convindrem en una cosa, vosaltres i nosaltres, tots, i és que els resultats que s'han obtingut en les eleccions passades, en les de juny del 1931 i en les de novembre del 1932, en quant es marca un predomini d'un Partit o una força d'un Partit dintre d'un país, concretament dintre de Catalunya, representa un fet bastant excepcional, degut a circumstàncies diverses, que no jutjo perquè no vull dir si el fet és justificat o injustificat, si representa un moment de lucidesa de l'opinió pública o si representa, com jo crec, un moment de desviació de l'opinió pública. (*Rialles en la Majoria.*)

El Sr. ESPANYA: Es una opinió personal.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: M'és igual, sigui una cosa o sigui l'altra, però és positivament un fet excepcional que no acostuma a produir-se. En general, hi han Partits que tenen força d'opinió, que compten amb un major o menor nombre de vots, que actuen amb situació de força equilibrada. I d'aquest fet excepcional, vosaltres heu aplicat un sistema majoritari, que ha donat a aquesta força que jo considero excepcional a la opinió pública, una traducció en un nombre de representants que no correspon de cap manera al nombre de vots que heu obtingut. Raons o fonaments o orientacions o propòsits que perseguiu amb això? Són les que s'han citat aquí amb una grandíssima insistència de fer un Govern homo-

geni i fort que pogués desenrotllar una política. I jo us dic que malgrat d'aquestes circumstàncies favorables, no crec que els propòsits s'hagin realitzat en el Parlament. No vull discutir si el Govern és o no homogeni, (*Rialles en la Majoria*.) vull suposar que és absolutament homogeni. Però vosaltres no em negareu que en la manera com heu aplicat el sistema electoral, heu arribat a una constitució de Parlament, en la qual el joc parlamentari no es produeix d'una manera normal i profitosa per a Catalunya. I si per qualsevol circumstància el Govern d'avui s'esgotés i resultés que no podia complir la seva missió de la manera eficaç que les circumstàncies demanen, jo us dic, jo us invito a tots vosaltres a què amb sinceritat i bona fe em digueu si creieu que es pot trobar dintre d'aquest Parlament un altre Govern o altres fórmules de Govern que puguin substituir-lo amb eficàcia.

El Sr. CONSELLER de Governació: Es clar que sí.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Vosaltres em direu el que volgueu, però jo us invito a què hi reflexioneu, amb el cor a la mà, i segurament tots vosaltres em donareu la raó.

El Sr. ESPANYA: No, no ho cregui.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Per a la vostra mateixa homogeneïtat resultarien ja totes les possibilitats d'aquest Parlament esgotades; i aleshores la homogeneïtat que hauria d'ésser l'origen d'una força resultaria precisament una causa d'esterilitat del mateix Parlament de Catalunya.

I, quant a l'Ajuntament de Barcelona, sols us invito a què examineu després dels dos anys que han transcorregut — i no em miri amb mals ulls la Presidència — (*Rialles*.) el fet que s'hagi hagut de recórrer al prestigi del President del Parlament de Catalunya i a l'habilitat política del President del Parlament de Catalunya per a poder anar portant amb grans dificultats fins a esgotar el terme de la vida legal.

El Sr. CUNILLERA: Les avantatges del sistema proporcional.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Però si a l'Ajuntament teníeu una força majoritària, teníeu una majoria homogènia i absoluta!

El Sr. ESPANYA: La V. S. posa un exemple que és el més extrem de tots.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Però, en fi, jo us invito que mireu el cas de què aquest fet excepcional d'un Partit que té una força desproporcionada amb els altres Partits, el cas d'aquest fet excepcional que s'ha produït a Catalunya en aquests temps últims, aquest fet excepcional, repeteixo, no és cap raó perquè ningú, raonablement, pugui suposar que hagi d'imputar-se; i jo en aquest cas us dic que hi han diversos Partits de força gairebé equilibrada, de força gairebé igual, i si hi ha un d'aquests Partits que obté dos cents, cinc cents i mil vots més que un altre Partit, a Barcelona, jo us dic: ¿No trobeu monstruos que aquest Partit s'emporti vint-i-sis Regidors de l'Ajuntament de Barcelona, i que el Partit que hagi tingut cent o cin cents vots menys que el que ha obtingut la majoria es quedi tan sols amb deu Regidors? ¿Creieu vosaltres que això és representar automàticament l'opinió pública?

Sentem una hipòtesi que és possible, i volem dir que si no es produeix un fet excepcional d'un grandíssim desequilibri entre els dos Partits que lluitin en unes eleccions, sinó un fet corrent, habitual, comú...

El Sr. SOL: Normal.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Sí, comú i normal, de dos Partits gairebé equilibrats, però un dels quals tindrà major nombre de vots que l'altre, no em sembla lògic que un Partit que obtingui uns centenars de vots més, per una petita diferència, es quedi amb vint-i-sis llocs, i el que el segueix en votació es quedi amb deu. Això és una cosa que pugna amb tot sentiment democràtic i no penseu vosaltres que l'opinió pública en aquesta forma se senti degudament representada per aquell Ajuntament en el qual sempre apareixerà que la majoria és filla, no de la voluntat de l'opinió, sinó d'un artífici electoral inadmissible. I en aquest cas, en lloc d'haver format un Govern homogeni i fort, vosaltres haureu volgut aconseguir la formació d'una majoria, diguem-ne homogenia; però en aquest cas aquesta majoria homogenia serà més dèbil i tindrà menys força i, per consegüent, podrà actuar molt menys en benefici de la ciutat.

Però jo us dic encara una altra cosa; i és que quan hi ha una tal desproporció en un resultat segons hi hagi major o menor nombre de vots, no és facilitada la homogeneïtat, sinó que si no existeixen realment Partits consistents i forts, el que es provoca amb aquest sistema és la formació de coalicions electorals que no representen ni una comunitat ni una compenetració de ideologia, sinó que signifiquen simplement el que uns i altres renunciïn a una part del propi ideal, que tots sacrifiquin una part del seu propi ideari per a formar una sèrie de coalicions, jo en diria de conxorxes, per a aconseguir una majoria. I jo us dic que és millor que es formi una coalició, que es vagi a unes eleccions amb la coalició per sistema electoral i en tot cas es formi després dintre dels Municipis les coalicions que siguin convenients per a administrar.

Per aquestes raons nosaltres som absolutament contraris al sistema majoritari que ve a establir-se en aquest article de la Llei Municipal. Nosaltres creiem que és contrari a la justícia. Nosaltres no volèm saber si ens convé o no ens convé, però creiem que aquesta Llei no es fa exclusivament per a les eleccions vinentes, sinó per a un període en el qual no podem preveure les orientacions de l'opinió pública. No respon, doncs, creiem, a la justícia ni a la conveniència del nostre poble.

En altres pobles el sistema de la representació proporcional haurà donat millors resultats que el majoritari, però la demostració d'això ens portaria massa enllà, i ens limitem a dir que a Catalunya és més necessària que a altres llocs la representació adequada, proporcional i justa de tots els sectors de l'opinió pública, i creiem que és indispensable si no volem que fracassi a les nostres mans l'autonomia.

Vosaltres creieu que heu de sentar el sistema majoritari tal com vosaltres l'establiu, però nosaltres complim amb el nostre deure fent l'oposició dintre de les nostres forces i amb tota l'energia que poguem, cridant l'atenció sobre els inconvenients que té, sobre

la injustícia que comporta i sobre les conseqüències que pot reportar.

Per acabar, solament he de cridar la vostra atenció sobre la relació que hi ha entre aquest article i l'altre article que va motivar una intervenció meua fa pocs dies. Ja que vosaltres creieu que el sistema majoritari és l'adequat, havíeu d'adoptar aquelles disposicions que fossin necessàries perquè aquest sistema majoritari no fracassés, i crec que en l'article 46 s'estableix que les renovacions dels Ajuntaments es faran cada dos anys i que en cada una d'aquestes renovacions s'efectuarà la sortida dels Regidors que corresponguin proporcionalment a cada un dels Partits o grups que integrin l'Ajuntament. Jo prescindixo de totes les matisacions que en les filiacions polítiques puguin haver-se produït durant els dos anys, i suposo que els grups són incommovibles i es mantenen en la forma de quan els varen elegir. En aquest cas, dels vint-i-sis Regidors de la majoria se n'hauran de quedar tretze i hauran de sortir-ne uns altres tretze; dels deu de la primera minoria, en sortiran cinc i se'n quedaran cinc; i així successivament. Doncs bé, si resulta que el Partit que s'ha guanyat la majoria en la primera elecció que hagi de tenir lloc no és el que guanyi l'elecció dos anys després, ens trobarem amb aquell fet que jo exposava l'altre dia, que hi hauran dos Partits que tindran cada un d'ells divuit Regidors, i en aquest cas vosaltres, que voleu establir un sistema majoritari, us trobareu amb que una petita minoria de tres o d'un Regidor serà la que prevaldrà.

El Sr. FARRERES I DURAN: Això és, simplement, una hipòtesi.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Això és segur i matemàtic.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Per a estar-ne segur s'hauria de decretar que hi hauran tan sols dos Partits.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Si varien els Partits no es produirà el fet d'una manera matemàtica, però es podrà donar el cas, mentre que en la representació proporcional hi ha les representacions o els diversos grups que s'associen per a formar una majoria determinada, però no el cas d'una petita minoria que pugui exercir allò que jo deia l'altre dia sense ofensa per a ningú: Un *chantage* polític entre dos Partits.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Per a no repetir arguments i per abreujar, jo recordaré que em sembla que vaig demostrar el cas de *chantage* polític, perquè una minoria és de creure que té una ideologia fixa i que en cas d'unir-se s'uniria a la minoria més afina.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: No hi ha necessitat de posar exemples perquè resultarien ofensius; però he de repetir aquesta argumentació, en primer terme perquè ho crec de gran interès i — en aquest punt, així com accidentalment, coincidim o estem d'acord amb els de la Minoria d'Unió Socialista — el senyor Ruiz i Ponseti va creure que tenia també tanta importància aquest punt que va votar l'article perquè representava el sabotatge del sistema majoritari que vosaltres preconitzeu.

En fi, he reproduït aquest debat, perquè l'altre dia, en parlar d'això, se'm va contestar que aquesta era una matèria de la qual n'haviem de tractar en discutir-se el procediment electoral. Doncs ja som

al procediment electoral. ¿Es que vosaltres creieu que hi ha alguna manera d'evitar els inconvenients que s'assenyalen? ¿Es que creieu que hi ha alguna fórmula que permeti, dintre del vostre sistema majoritari, fer una cosa més coherent? Aquest és el problema que plantejo avui.

Jo celebraria que aquesta fórmula existís, i al meu judici he de dir que no n'hi ha d'altra més que la del sistema proporcional. Però si la del sistema proporcional per a vosaltres és inacceptable, en aquest cas nosaltres direm que sobre tots els inconvenients del sistema majoritari hi ha aquest inconvenient fustegat per a la bona Administració municipal; lligar el sistema majoritari amb el de la renovació final que pot ésser contrària a tots els principis d'una adequada Administració municipal. (*Molt bé!, molt bé!, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: Després d'haver expressat, en ocasió del vot particular, el concepte que ens mereix aquest art. 44, hem d'ésser molt breus en el torn que ens correspon per a la impugnació d'aquest article, però a la vegada que ésser molt breus desitjariem plantejar, de la manera més clara i possible, quina ha d'ésser la fórmula de discussió d'aquest art. 44.

Jo em veig obligat a insistir en els motius de la nostra abstenció d'haver presentat una esmena que considerem fonamentalíssima, que he recolzat abans en la nostra inexperiència parlamentària. Ens hem acostumat en el curs d'aquests debats a què sempre que hi ha hagut un vot particular d'algú de la Majoria ha estat acceptat en el curs del debat per la Comissió. Sense que això comprometés a res a la Comissió, és clar. Però nosaltres, per associació d'idees, per esperit d'assimilitut, creiem que el vot particular del senyor Rovira i Virgili, pel fet d'ésser presentat per un individu de la Majoria, era una forma de rectificar, a última hora, la brutalitat d'aquest art. 44, en contra, precisament, de les minories petites; i aleshores ens vàrem abstenir, creient per endavant acceptat aquest vot particular, de presentar l'esmena en el sentit que abans he indicat. Per això, d'una manera verbal, ja que no he tingut temps de fer-ho d'una altra manera, faig ara la proposició de què nosaltres desitjariem que aquest article 44 quedés redactat de la manera següent: En primer lloc — cosa que ja està prejutjada per les votacions anteriors — seria assignat al Partit que obtingués més votació el 0'65 per 100 dels llocs a cobrir. Aleshores quedaria un 0'35 per 100 de llocs a distribuir entre totes les minories. Nosaltres proposem, doncs, que aquest 0'35 per 100 de llocs a distribuir entre totes les minories, sigui distribuït d'una manera proporcional. Com que tinc confiança que un cop defensat el nostre punt de vista, aquesta esmena verbal nostra serà passada a la Comissió perquè la Comissió dictamini tan ràpidament com cregui convenient i li doni forma per a ésser posada a votació, jo m'he de permetre fer-ne una breu defensa.

Es evident que aquest sistema de 0'65 aplicat reiteradament — és a dir, que un cop la majoria s'ha quedat amb el 0'65 per 100, atribuir el 0'35 per 100 dels llocs que sobren a la primera minoria — en els moments actuals no té més que dues explicacions

possibles: o un desig d'afavorir desmesuradament Lliga Catalana, o una por per part d'Esquerra Republicana de Catalunya de no assolir les majories en les properes eleccions, i aleshores reservar-se aquest petit jaç del 0'65 a favor de la primera minoria. (*Rialles.*) Jo no hi trobo altra explicació, perquè aquella explicació que tan brillantment ens ha donat el senyor Tauler, de si eren majoritaris per formar un Govern fort, també havien d'ésser majoritaris per a formar minories fortes, això és una explicació que no té en absolut cap mena de lògica, perquè precisament les minories fortes són tota la contraposició del principi dels Governos forts. Els Governos forts més aviat necessiten minories febles per actuar en tots sentits. (*Rialles en Lliga Catalana.*)

El Sr. TRIES DE BES: Us treuran del Partit!

El Sr. PRESIDENT: Senyor Ruiz i Ponseti: En realitat no hi ha cap esmena que es discuteixi; observi que és un torn contra la totalitat de l'article. La Presidència, en aquest sentit que abans ha interpretat el Reglament, no pot posar a deliberació de la Cambra més que les esmenes o addicions que s'hagin presentat abans de començar la discussió. Per tant, senyor Ruiz i Ponseti, una interpretació capriciosa del Reglament, no és possible; desdiria de la serietat dels senyors Diputats i sobretot de la Presidència, que no pot estar en aquest pla perquè està aquí per la representació que li atorga la benvolença de la Cambra.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Jo em rendeixo humilment...

El Sr. PRESIDENT: (*Enèrgicament.*) Senyor Ruiz i Ponseti, amb aquestes paraules i en aquest to, la Presidència li hauria de respondre d'una altra manera: en un to d'amonestació; perquè no està disposada a què la seva autoritat, que li ha donat la Cambra, pugui ésser presa amb aquestes paraules o amb aquest sentit d'humilitat que no li han significat les manifestacions o les paraules de la Presidència.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Amb tota sinceritat, em rendeixo humilment a l'advertència de la Presidència. Si he usat la paraula esmena verbal, crec que un Diputat, en el curs dels debats, té el perfecte dret de suggerir a la Comissió una esmena a l'article, que per altra part he explicat, em sembla, amb tota claredat, com he explicat, em sembla, amb tota claredat perquè venia retardada aquesta esmena; i és que nosaltres creïem per endavant que seria aprovat, que seria acceptat, el vot particular del senyor Rovira i Virgili. Per altra part, si es creu que nosaltres no tenim dret de seguir recolzant el nostre punt de vista, jo, naturalment, em sotmeto a la Presidència i a la voluntat de la Cambra.

El Sr. PRESIDENT: Entengui que la Presidència ha de mantenir en aquest sentit el seu prestigi, perquè és el prestigi de les VV. SS.; que, altrament, no contribueix a res més que a ordenar els debats; i si anem a un debat i el produïm constantment, aleshores, el que seria fruit de deliberació seria la pèrdua del temps de la Cambra. Per tant, jo prego a la V. S. que consumeixi al torn en contra o a favor de l'article, que és per això que la Presidència ha tingut molt gust en donar-li la paraula.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Estic raonant a favor d'una modificació que jo crec que s'hauria de fer a l'article, i això és, naturalment, parlar en contra de l'article. Si la Comissió creu que la modificació que jo proposo no s'ha de fer, no acceptant-la està resolt el problema...

El Sr. PRESIDENT: Perfectament.

El Sr. RUIZ I PONSETI: ...però, jo no crec que presentar una esmena verbal sigui atemptar el prestigi de la Cambra, que respecto amb tota la meua força.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència no ha fet l'observació en aquest sentit. Si la V. S. l'ha escoltada, em sembla que, en paraules clares, li ha manifestat el què havia de dir. El to amb què la V. S. ha replicat la Presidència, pel decòrum de la Cambra i de la Presidència ha hagut d'ésser contestat. Segueixi la V. S.

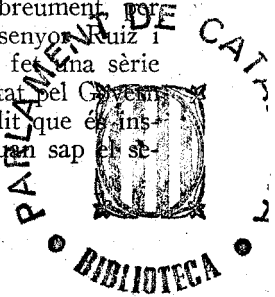
El Sr. RUIZ I PONSETI: La Minoria d'Unió Socialista de Catalunya desitja de la Comissió dictaminadora de la Llei Municipal de Catalunya i del Govern de la Generalitat, saber si està disposada a mantenir en el dictamen definitiu la gran injustícia que representa el repartiment desproporcionat dels llocs a les diferents Minories; i per argumentar aquesta posició nostra, deia que en els moments actuals de la política catalana aquesta posició representa un tracte de favor, que nosaltres considerem intolerable, a favor de Lliga Catalana. Diré més: en els moments actuals, el repartiment de vots a la ciutat de Barcelona — que és, com ja vaig dir ahir, amb el que pensen tots els Partits catalans quan parlen d'eleccions — representa un marge enorme de favor a Lliga Catalana i en contra d'Acció Catalana. A mi no em va ni em ve que tingui més o menys llocs Acció Catalana que Lliga Catalana o viceversa, però crec jo que, en el moment de fer nosaltres una Llei electoral, en el moment en què aquí s'han esgrimit arguments a favor del règim majoritari — que a mi no m'han convençut, però que tenen una base ideològica acceptable — res no imposa donar arguments a favor d'un repartiment desigual dels llocs entre les diferents Minories. Jo insisteixo en què, perquè aquest article no sigui tan dolent com és ara, s'ha de modificar en aquest sentit, en el sentit que he proposat verbalment: que els llocs de Minoria, aquest 0'35 que es reserva a favor de totes les Minories en conjunt, sigui repartit d'una manera proporcional. Sobre això voldríem conèixer el criteri de la Comissió i el criteri del Govern de la Generalitat.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyors Diputats: Les dues intervencions del senyor Ruiz i Ponseti i del senyor Ventosa i Calvell, m'obliguen a fixar la posició del Govern en el debat que estem sostenint en aquest Parlament.

Jo començaré per a contestar — breument — a tranquil·litzar la Presidència — el senyor Ruiz i Ponseti. El senyor Ruiz i Ponseti ha fet una sèrie d'allegacions contra el Projecte presentat pel Govern de la Generalitat de Catalunya i ha dit que és instaurar un règim brutal de majoria, quan sap el se-

nyor Ruiz i Ponseti que això no és cert. Es un règim de majoria tamitzat per unes minories que tenen el dret de la seva crítica. Jo, al senyor Ruiz i Ponseti, el posaria en una difícil situació, el posaria en tan difícil situació que crec que la V. S. no podria contestar. Jo diria a la V. S., que forma part del Partit socialista i que l'altre dia apellava a tots els Partits socialistes del món, jo li posaria l'exemple del que ha portat a cap la minoria socialista en el Parlament d'Espanya: El Projecte de Llei electoral per als Municipis espanyols és d'un règim majoritari molt més brutal...

El Sr. FRONJOSA: Però nosaltres som d'Unió Socialista de Catalunya.

El Sr. CONSELLER de Governació: Completament adherida al Partit Socialista Espanyol. (*Rumors.*)

El Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats!

El Sr. CONSELLER de Governació: Si no recordo malament — i faig apellació al DIARI DE SESSIONS — la V. S. deia que tots els Partits socialistes del món no podien acceptar un règim de majories. Jo dic a la V. S.: ¿Com pot contestar gallardament això que ha dit aquí en aquest Parlament, quan sap que fa quatre dies que en el Parlament de les Corts espanyoles s'ha aprovat un règim de majories molt més brutal que el que estem discutint?

El Sr. COMORERA: A Espanya hi ha un Govern de coalició, que cal recolzar.

El Sr. CONSELLER de Governació: Govern de coalició, que és la conseqüència immediata del que nosaltres no volem anar a portar...

El Sr. COMORERA: En Govern de coalició ja no hi ha un ideari del Partit que està en joc.

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo contesto amb molt de gust al company Comorera. Jo li diré precisament que en la instauració d'aquest règim electoral anem a què no hi hagin Govern de coalició que hagin de supeditar les idees del seu Partit a una combinació per a formar Govern. És això: Nosaltres anem a què hi hagi possibilitats de formar dintre Catalunya un Govern fort i homogeni; i això és el que ha esparverat totes les Minories, que pugui regir a tot Catalunya sense la coalició dels Partits d'oposició. I en virtut d'això, em plau dir: Nosaltres creiem que el sufragi, segons els corrents moderns i les teories modernes, no és un dret, el sufragi és una funció social en el sentit que l'home no solament té el dret d'anar a votar, sinó que té l'obligació d'anar a votar, i en aquest sentit és perquè nosaltres sostenim el Projecte electoral que ha presentat el Govern de Catalunya, recolzat per la Majoria d'Esquerra Republicana, i no hi fa res que facin l'apel·lació contra nosaltres d'un vot particular formulat pel senyor Rovira i Virgili, que, forma part de la Comissió i ha pogut formular aquest vot particular, però la Majoria no l'ha acceptat; prova més això que ell mateix, després d'haver-lo defensat brillantment, l'ha retirat. No es poden fer inculpacions a aquesta Majoria.

El Sr. Ventosa i Calvell ha fet un discurs, ho he de reconèixer, ple d'habilitat, d'aquella habilitat política a què estem acostumats i que escoltem amb satisfacció, particularment jo.

El Sr. TRIES DE BES: També n'ha après una mica la V. S., quan estava en nosaltres.

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo

aprenc tot el que puc aprendre; prova és que sóc un bon deixeble. (*Rialles en la Minoria de la Lliga Catalana.*) Però els diré a les VV. SS. el següent: Aquest discurs ple d'habilitat només ha servit per a demostrar que estava desproveït en el fons d'aquella raó necessària per a imposar-se, i estava desproveït, en el fons, de raó, perquè ahir les VV. SS., com el senyor Ruiz i Ponseti per la Minoria d'Unió Socialista, deien: No contesteu perquè no teniu raons, tant se valdria que contestessiu d'una sola vegada perquè en contestar heu de repetir sempre els mateixos raonaments. Jo que he escoltat amb atenció tots els raonaments de les Minories, he de reconèixer francament: raons, ben poques; desenfocament de la situació actual, total, perquè les VV. SS. sempre han girat en torn del perjudici, les VV. SS. sempre han cregut que Esquerra Republicana de Catalunya tenia de treure sempre les Majories i que per aquesta raó portàvem això aquí. (*Diversos senyors Diputats de Lliga Catalana fan gestos i aclamacions de negació.*) Nosaltres som més modestos; creiem amb tota sinceritat que podem ésser derrotats.

El Sr. MIRACLE: Està clar que sí.

El Sr. CONSELLER de Governació: El senyor Miracle, que és molt coneixedor, sobretot de Sant Celoni, pot afirmar aquestes coses.

El Sr. MIRACLE: Coses com Sant Celoni us faran perdre la pròxima elecció.

El Sr. ESPANYA: No em parlem de sants; som en república laica.

El Sr. CASABÓ: Quinze dies abans de la República, la V. S. no era laic. (*Rumors en diferents sectors de la cambra; la Presidència imposa ordre.*)

El Sr. PRESIDENT: Ordre, senyors Diputats. Està en l'ús de la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: No, no, si a mi em va molt bé.

Jo dic que les VV. SS., amb tota tranquil·litat, han desenfocat el problema; potser demà guanyaran les VV. SS.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: És clar, segur. (*Rialles en la Majoria.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: Demà podran les VV. SS. formar un govern homogeni. ¿Que volen més les VV. SS. que aportar el regim de la ciutat on guanyin la seva concepció política, la seva concepció ideològica?

El Sr. TRIES DE BES: Cridarem a la Vostre Senyoria.

El Sr. CASABÓ: El poble ho dirà.

El Sr. CONSELLER de Governació: Amic Casabó, el poble ja quasi no hi creu en les VV. SS. (*Rialles en la Minoria de Lliga Catalana.*)

Jo he de dir als senyors Diputats i especialment al senyor Ventosa i Calvell, que ha desenfocat el problema. No el cerquin entorn de qui ha de guanyar les majories; és un problema que demà es pot invertir, no sabem qui tindrà la majoria ni qui tindrà les minories. Només sabem una cosa: que no hi ha possibilitat de govern sense tenir una majoria homògena, compacta, total. Aquí molts dels retrets contra el règim parlamentari i electoral és degut a les coalicions de Partits. Les VV. SS. han sofert les infiltracions d'altres Par-

tits ; nosaltres, també, bona experiència en tenim, que aquella minoria amb la qual anàvem a la lluita electoral, avui ens fa aferissada oposició. És una ensenyança política que no desaprofitarem.

Ara he de dir a les VV. SS. : El procediment majoritari no està establert d'una manera absoluta i total ; és un procediment on es dona la base per a formar un govern i a les minories per a formar una minoria forta de crítica d'aquest Govern i manera de tenir participació i crítica sobre aquest mateix govern que nosaltres volem formar ; i això és el que ha portat a les VV. SS. a aquest estat d'exasperació. (*Rumors.*) Llimaré la paraula exasperació. (*Rialles en la Majoria.*) Jo comprenc que han de fer les VV. SS. aquesta oposició, però jo crec amb la Minoria Socialista que la vostra posició no és pas sincera. (*Rumors i protestes en la Minoria de Lliga Catalana.*) La vostra posició en aquest moment és la del home que no vol descobrir el seu joc de cartes.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Per això m'he escarressat una hora ! (*Rialles.*)

El Sr. CONSELLER de Governació : No ens ha convençut.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : ¿I els vint anys de propaganda de representació proporcional ? (*Rumors en la Majoria.*)

El Sr. TRIES DE BES : I algún article fet pel senyor Selves.

El Sr. CONSELLER de Governació : Ha dit la V. S. que per un moment de desviació de l'opinió pública de Catalunya, havia portat aquí una majoria que era contra el pensar general de Catalunya.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : No és ben bé aquest el meu concepte, però és molt semblant.

El Sr. CONSELLER de Governació : ¿El puc acceptar com a base de discussió ? (*Rialles.*) Li he de dir a la V. S. el següent : Aquestes coses no es demostren mai en discursos ni amb parlaments, ni amb habilitats, sinó que es demostren sobre la marxa. El dia de les eleccions, les VV. SS. les guanyen ; llavors creurem que l'opinió pública està al vostre costat, però mentres tant nosaltres, que tenim la Majoria, creiem que l'opinió pública està al nostre costat.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : De Diputats, no de vots. (*Rumors en la Majoria.*)

El Sr. CONSELLER de Governació : De vots, que representen un nombre superior de vots que els de les VV. SS. Mentrestant, nosaltres ens hem d'afermar en aquesta posició. Nosaltres creiem que aquest projecte electoral que ha presentat el Govern recolzat per la Minoria d'Esquerra Republicana, és el que millor pot donar un instrument de Govern a Catalunya. Ho creiem tant fermament, que contra les apel·lacions de les VV. SS., i especialment del senyor Ventosa i Calvell quan deia que és una marcada injustícia, quedem perfectament tranquils, perquè això és una cosa que nosaltres només ens provoca el somriure. És un Partit acostumat a governar sempre amb tota injustícia, el que vol atribuir-nos aquesta injustícia que no acceptem.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Simplement, sense sortir-me tampoc del somriure a què és tan aficionat el senyor Selves, per a rectificar, no en to d'exasperació ni violència, alguns del conceptes del senyor Selves. No vull allargar indefinidament una discussió en la qual insistiríem tots, uns i altres, en els mateixos arguments.

Però el senyor Selves, recullint una insinuació que feia el senyor Ruiz i Ponseti, ens deia també que nosaltres no érem sincers, que no obràvem amb sinceritat. A mi m'estranya extraordinàriament aquest càrrec, perquè en realitat avui jo ja no sé què pensar. Per una banda el senyor Rovira i Virgili s'aixeca i ens tracta de poc lògics, perquè nosaltres, que hem sostingut sempre la representació proporcional, votàvem per la representació proporcional, i ell que l'ha defensat sempre, se'n va del saló per a no votarla. El senyor Selves, que està identificat, he de suposar-ho, amb el senyor Macià...

El Sr. CONSELLER de Governació : En absolut.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Ens acusa a nosaltres de inconseqüents i de poc sincers...

El Sr. CONSELLER de Governació : Inconseqüents, no. Insincers.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : ...i això m'obliga a llegir la declaració formulada pel senyor Macià en nom del Partit que es deia abans Federació Democràtica Nacionalista, en la qual deia, i crido l'atenció dels senyors Diputats : «El sufragi universal directe de tots els ciutadans majors de vint-i-un anys i la representació proporcional, seran el principi de tot Poder.»

El Sr. CONSELLER PRIMER : ¿De quin any és això ?

El Sr. VENTOSA I CALVELL : De l'any 21.

El Sr. CONSELLER de Governació : Ha plogut molt.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Sí, però després de l'any en què es va formular aquesta declaració, havíem de creure que el mateix convenciment persistia, perquè fou reproduïda a la Constitució de l'Havana, també del senyor Macià, i això fa pocs anys...

El Sr. CASABÓ : Ja no ha plogut tant ! (*Rialles en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Sí, des de llavors ha plogut menys. I la rectificació no ha vingut sinó en el moment en què heu vist que teníeu una majoria electoral i que la rectificació us podia aprofitar.

El Sr. CONSELLER PRIMER : Demano per parlar.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Això està bé ; prescindim-ne. Heu rectificat en vista dels fets. Sou una gent realista que considereu que heu d'aprofitar les circumstàncies i les lliçons de la realitat. Però, senyor Selves, ¿per la mort de Déu!, no ens digui a nosaltres que no juguem net, quan vosaltres esteu en aquesta situació. (*Rumors en la Majoria.*)

En quan al restant, sobre les apreciacions que ha fet respecte de les meves manifestacions anteriors, jo he de dir que no era ben exacta la frase que m'atribuïa. La frase que m'atribuïa era la de què en un moment de desviació de l'esperit públic,

havíeu obtingut una majoria que no responia a l'opinió pública. No era aquest el concepte. Jo us deia que per circumstàncies que no volia judicar, que uns podien creure que era un encert de l'opinió pública, que altres, com jo, podien creure que era una desviació de l'opinió pública, havíeu obtingut un nombre de vots excepcional a Catalunya, però que aquest nombre de vots excepcional a Catalunya, per efecte d'un artífici electoral, us havia atribuït una representació absolutament desproporcionada al nombre de vots que havíeu obtingut. Aquest és el mateix concepte que he dit abans i que repeteixo ara, i jo crec que és un mal sistema sempre el recórrer a un artífici electoral per a desviar, per a alterar, per a amplificar la representació que de les eleccions es dedueix.

Per altra banda, senyor Selves, la V. S. no ha fet més que repetir exactament el que jo deia, que era que no havíem de mirar qui havia de guanyar aquestes eleccions o les altres o les de més enllà, que jo no estic convençut, ni molt menys, que les guanyeu vosaltres, sinó que penso que té raó el senyor Ruiz i Ponseti quan diu que el règim majoritari votat per a les vinents eleccions beneficiarà a nosaltres. Però, sigui com sigui, tant si ens en aprofitem nosaltres com si no ens en aprofitem, nosaltres creiem que és un mal sistema el que ve establert aquí; nosaltres creiem que, conseqüents amb l'ideari que hem defensat sempre, hem de sostenir el principi de la representació proporcional, com a més just, més adequat, i més convenient per als interessos de Catalunya. (*Molt bé!, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti, per a rectificar.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: Només per a referir-me a les darreres paraules del senyor Selves en voler fixar la posició del Govern, demanada per aquesta Minoria.

Deia el senyor Selves que em posaria en una situació difícil, i jo he de confessar que m'ha posat en una posició realment difícil, perquè sempre que per a contestar una pregunta s'empra el mètode de Ollendorf, el que ha de rectificar està inevitablement en una posició difícil.

Jo demanava el criteri del Govern d'una manera concreta respecte el repartiment de llocs de les minories, i el senyor Selves, amb totes les seves paraules, no s'ha referit per a res al repartiment de llocs de les minories; s'ha limitat a defensar el sistema majoritari, cosa que ja estava liquidada en aquesta Cambra amb ocasió de la votació del nostre vot particular anterior. No vull fer referència a aquella habilitat del senyor Selves, que ja ha estat contestada per una interrupció del meu amic Comorera i que, encara que no quedés contestada completament per aquella interrupció, quedaria contestada senzillament dient que allà on vaig dir «tots els Partits socialistes del món», heu de posar-hi «quasi tots», i l'argument queda bé; però l'amic Comorera ha explicat millor les circumstàncies del cas particular a què ens estàvem referint. Però jo no m'he de desviar per aquesta petita habilitat i he d'insistir, com deia, en què necessitem saber quin és el criteri de la Comissió o quin és el criteri del Govern — és igual, perquè un o altre representarà el criteri de la Majoria — respecte al repartiment de llocs de les minories, perquè la

defensa del sistema majoritari ja fou feta ahir i avui amb prou eloqüència pel senyor Espanya, i crec que ja no n'hem de parlar més.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Brevíssimes paraules: El senyor Ventosa i Calvell i el senyor Ruiz i Ponseti s'han cregut obligats a fer unes petites rectificacions a les paraules que jo havia pronunciat. Jo diré al senyor Ventosa i Calvell i diré a tots els senyors Diputats que el punt central del meu diguem-ne parlament, era que es desfojava el problema; i jo diré més, i és que potser aleshores jo no he puntualitzat prou bé la meua idea. Jo crec que gairebé tota la discussió que hi ha del sistema electoral en aquesta Cambra volta entorn al problema de l'Ajuntament de Barcelona. La V. S. (*Dirigit-se al senyor Ventosa i Calvell.*) en la primera part del parlament ha fet una referència molt concreta a l'afer de l'Ajuntament de Barcelona. Ens ha dit que havia fracassat el sistema de majories a l'Ajuntament de Barcelona, i jo li diré a la V. S. que si a Barcelona ha fracassat alguna cosa no és el sistema de majoria, sinó que és el sistema diguem-ne proporcionalista, fet per les coalicions. I jo diré encara més, i és que si a Barcelona, com en altres moltes ciutats que s'han decantat pel règim proporcionalista, hi hagués hagut una majoria compacta d'esquerra, no hauria ocorregut el que ha ocorregut, però en un moment i en un impuls revolucionari, el dia 12 d'abril, s'uniren tots els republicans, sense matisació de Partits. Fou aquell contacte de colzes davant de l'enemic comú, davant d'una monarquia que nosaltres volíem enderrocar fos pels mitjans que fos, que vingué aquest contacte de republicans, aquest contacte que després, en la realitat de la vida, en el transcurs de la vida municipal, s'ha anat desglossant, s'ha anat minimitzant i s'han format els grups i els Partits que hi havien en aquelles primeres coalicions, i això ha produït aquest estat estrany que en moltes ciutats de primera categoria de Catalunya s'ha produït. Però enfocar el problema de cara a l'Ajuntament de Barcelona nosaltres no ho podem acceptar. Per a nosaltres Catalunya no és Barcelona-ciutat; Barcelona-ciutat és una de les parts essencials de Catalunya, però nosaltres tenim en compte que Catalunya és la integració de tots els pobles que formen el territori nacional català, i nosaltres, en aquest sentit, no podem acceptar de cap manera el concepte de Barcelona-ciutat per damunt de la integració d'aquests pobles del territori nacional català. I la V. S., també, en la seva rectificació, ha volgut dir que estàvem en contraposició amb el que havia dit una personalitat que, per estar més alta que nosaltres, no podem discutir aquí.

Diversos Srs. DIPUTATS de Lliga Catalana: I ara!

El Sr. CONSELLER de Governació: (*Enèrgicament.*) Repeteixo la frase: no la podem discutir aquí, perquè hi ha un Govern responsable per respondre d'aquesta personalitat.

Un Sr. DIPUTAT de Lliga Catalana: I ell també!

El Sr. CONSELLER de Governació: Sempre que facin apel·lació a allò que diu l'Estatut inte-

rior de Catalunya, però mentrestant, aquí hi ha un Govern responsable per a respondre'n.

Jo he de dir que nosaltres som un Partit de realitat. Els ensenyaments aquells que hem tocat cada dia en la vida política i el que convé als pobles, ens ha fet veure i comprendre el que era necessari per aquests mateixos pobles i per aquesta vida política; i més, quan la realitat s'imposa i els corrents moderns ens diuen que no hi ha possibilitat de Govern sense una majoria compacta.

Respecte al senyor Ruiz i Ponseti, m'ha dit que jo l'havia posat en una dificultat. Jo no l'he volgut posar en cap dificultat: ell sap que la meua estimació personal envers ell és profunda, però m'estranyava que fes una afirmació tan categòrica quan deia que tots els Partits socialistes del món eren proporcionalistes, quan fa quatre dies — i era una prova palpable, evident — que un Partit socialista, aquí, dintre de la península ibèrica, havia votat un sistema majoritari tan brutal, que no té comparació de cap mena amb el sistema majoritari que nosaltres propugnem. Ho ha reconegut i ha fet la lleu rectificació, aquella rectificació que jo accepto de bon grat. Ja sé que és molt fàcil equivocar-se, és una cosa a la qual tots estem exposats. I com que la V. S., després d'aquesta rectificació, senzillament ha fet una apellació al Govern i a la Comissió si acceptaven la seva esmena o no, jo li he de dir que el Govern, la Comissió i la Majoria, és un tot compacte que manté el seu criteri ferm com fins ara.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Senyors Diputats: Encara que, en les intervencions, diferents membres de la Comissió i després el senyor Conseller de Governació, han exposat d'una manera clara, que compartim tots els que formem el Govern, llur opinió sobre l'assumpte que es debat, com que moltes vegades al llarg d'aquest debat s'han fet al·lusions d'una manera genèrica al Govern, jo em crec en el meu deure — repetint que subscriu íntegrament tot el que han dit els membres de la Comissió i el senyor Conseller de Governació — de tancar aquest debat.

Jo voldria, sobretot, dir unes paraules per a rebutjar les paraules del senyor Ventosa i Calvell, que en una interrupció jo qualificava d'hipòtesi seva, quan deia que nosaltres havíem fet aquest Projecte de Llei, o havíem adoptat aquest sistema, no perquè respongués a uns principis doctrinals que tinguéssim nosaltres, sinó que ho fèiem senzillament perquè ens volíem adaptar a les circumstàncies. Jo li he de dir que això és completament erroni. A nosaltres ens pot guiar un concepte que serà o no equivocacat, serà veritable o fals, però a nosaltres ens guia un concepte sobre la realitat del món en el dia d'avui, i és a aquest concepte que respon el sistema que nosaltres hem proposat.

En un altre lloc — no vaig aquí a repetir-ho, però de fer-hi menció, perquè a això respon el concepte que nosaltres tenim — jo feia un anàlisi, que, torno a dir, pot ésser erroni, ja que les coses racionals són sempre fallibles i mai tindrà la pressump-

ció de tancar la veritat en mi, feia un anàlisi, dic, del que jo crec que és avui la situació del món; els corrents ideològics que hi ha avui dia en la societat humana, i allà on anaven aquests corrents ideològics. I nosaltres que, al revés d'allò que deia el senyor Duran i Ventosa en afirmar no podem anar a veure els exemples de l'exterior — quan ell es referia a Alemanya —, creiem que aquí, on vivim, on vénen a regolfar tots els corrents d'altres bandes del món, nosaltres tenim l'obligació de veure, d'examinar, d'analitzar tots els moviments d'aquelles ideologies que hi hagin avui al món, per veure aleshores d'ajustar els nostres actes de Partit i de Govern a allò que respongui a un millor bé per a Catalunya. (*Molt bé, i aplaudiments en la Majoria.*) I nosaltres creiem — torno a dir, potser equivocadament però sincerament —, que avui els corrents del món porten més aviat envers un sentit d'integritat, que cap un sentit d'afebliment, en convertir el Poder en una polsaguera de coses petites.

Nosaltres tenim del Poder el concepte que aritmèticament — i amb això jo em dirigeixo al meu company senyor Ruiz i Ponseti, per fer una comparació aritmètica —, que aritmèticament el Poder sempre s'ha de traduir en unitats, i nosaltres creiem, i aquest és el punt cabdal del nostre convenciment, en referir-nos a la representació proporcional, que el Poder queda esquarterat, desfet, esmicolat, quan aquesta unitat que constitueix el Poder es converteix en una sèrie de nombres trencats. Per a nosaltres el Poder és una cosa, una; en canvi, quan s'ha cregut que aquest Poder s'havia d'esmicolar en nombres trencats, decimals, nosaltres hem vist les Dictadures que ens ha portat en diversos països del món, i creiem que si s'hagués seguit amb el sistema de tot el Poder unitat, no hauria arribat el món a la situació en què està avui. És aquesta, per a nosaltres, la gran lliçó de l'època contemporània. Ho veiem tots i ho sentim — torno a dir que pot ésser equivocacat —, però el que jo rebutjo enèrgicament és aquella suposició que feia el senyor Ventosa i Calvell en dir que nosaltres, en presentar aquest Projecte de Llei, en adoptar aquest sistema, ho fèiem solament per les circumstàncies del moment a Catalunya. No, nosaltres tenim un convenciment honrat i servint aquest convenciment honrat creiem servir alhora Catalunya, el bé de Catalunya. (*Aplaudiments en la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Va a votar-se l'art. 44. Votació ordinària o bé nominal?

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demanem votació nominal, per la importància del tema.

(*Es aprova l'art. 44 per 33 vots contra 17, d'acord amb la següent llista de votació:*

(*Senyors Diputats que han dit SÍ:*

Sr. Pi.
Sr. Selves.
Sr. Mies.
Sr. Armendares.
Sr. Balart.
Sr. Bancells.
Sr. Barrera.
Sr. Battestini.
Sr. Blasi.
Sr. Bru.
Sr. Cerezo.

Sr. Companys.
 Sr. Cunillera.
 Sr. Espanya.
 Sr. Farreres.
 Sr. Folc.
 Sr. Fontbernat.
 Sr. Guinart.
 Sr. Mestres.
 Sr. Puig i Ferrater.
 Sr. Ribes.
 Sr. Rovira.
 Sr. Sellés.
 Sr. Soler i Bru.
 Sr. Soler i Pla.
 Sr. Tauler.
 Sr. Viadiu.
 Sr. Serra i Hünter.
 Sr. Gassol.
 Sr. Colldeforns.
 Sr. Bilberny.
 Sr. Rouret.
 Sr. Casanovas.

Senyors Diputats que han dit NO:

Sr. Carreres i Artau.
 Sr. Duran.
 Sr. Miracle.
 Sr. Romeva.
 Sr. Rovira i Roure.
 Sr. Secanell.
 Sr. Sol.
 Sr. Tries de Bes.
 Sr. Vallès i Pujals.
 Sr. Valls i Taberner.
 Sr. Ventosa.
 Sr. Vidal i Guardiola.
 Sr. Comorera.
 Sr. Fronjosà.
 Sr. Ruiz.
 Sr. Martínez i Domingo.
 Sr. Casabó.)

(S'aprova sense discussió l'art. 45.)

El Sr. PRESIDENT: Art. 46; no hi ha cap esmena ni vot particular. S'aprova?

Diversos Srs. DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: Amb el vot en contra de la nostra Minoria.

El Sr. PRESIDENT: Resta aprovat l'art. 46, amb el vot en contra dels senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana.

(S'aprova també l'art. 47.)

El Sr. PRESIDENT: Art. 48; hi ha un vot particular.

(El vot particular de referència, és el següent:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de proposar el següent vot particular a l'art. 48 del dictamen sobre el Projecte de Llei Municipal de Catalunya.

"Es suprimirà tot l'art. 48."

Palau del Parlament, 8 d'agost del 1933. — Vallès i Pujals, Duran i Ventosa, Vidal i Guardiola, Rovira i Roure, Ruiz i Ponseti, i Serra i Moret.»)

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Vallès i Pujals té la paraula.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: En realitat, se-

nyors Diputats, el sistema que proposa la Majoria està desenrotllat en dos articles; el que s'ha aprovat fa poc en votació nominal i aquest. La nostra posició és mantenir el mateix criteri que s'ha refusat. Per aquestes consideracions, no tenim inconvenient en què es doni per refusat aquest vot particular amb el nostre vot a favor.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Ruiz i Ponseti té la paraula, si és que en vol fer ús.

El Sr. RUIZ I PONSETI: No tinc cap inconvenient en renunciar a l'ús de la paraula, per abreviar la tramitació d'aquest Projecte de Llei. Solament tenim interès en què consti el nostre criteri.

El Sr. PRESIDENT: Doncs, en votació ordinària, s'aprova l'art. 48, amb el vot en contra de les Minories de Lliga Catalana i Unió Socialista de Catalunya.

(S'aproven, sense discussió, els arts. 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58 i 59.)

El Sr. PRESIDENT: Disposicions transitòries. Hi ha esmena. La Comissió té la paraula.

El Sr. ESPANYA: Jo pregaria que aquesta discussió es suspengués per uns minuts per tal d'estudiar la Comissió aquesta esmena que s'acaba de presentar. Mentrestant la Cambra...

El Sr. PRESIDENT: Perdoni la V. S. La Presidència, acollint la proposició de la Comissió, no té cap inconvenient en suspendre aquest debat perquè passi a reunir-se la Comissió, sempre que la Cambra tampoc no hi tingui cap inconvenient. ¿Ho acorda així la Cambra? *(Assentiment.)* Doncs, pot passar a reunir-se la Comissió. Mentrestant, continua l'ordre del dia.

Discussió del dictamen de la Comissió de Finances referent a transferències en el Pressupost d'enguany de la Generalitat de Catalunya

(El senyor Secretari dóna lectura al dictamen.)

El Sr. CONSELLER de finances: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Finances.

El Sr. CONSELLER de Finances: A semblança del que hem fet en sessions anteriors en presentar alguns Projectes de Llei, en compliment d'una atenció al Parlament per a dir quins eren els propòsits i l'abast dels projectes que presentàvem, anem ara a adreçar-nos al Parlament fent-nos càrrec del cansanci d'aquest, i amb la major brevetat.

Quan es va discutir l'Estatut Interior de Catalunya — i és aquest un fet que tinc desigs de posar a la consideració dels presents —, el Conseller de Finances que ara té l'honor de parlar-vos va proposar que s'afegís a aquest Estatut, dos articles transitoris, un dels quals feia referència a què els pressupostos per al pròxim exercici no s'haguessin de presentar fins a darrers de novembre per a comptar amb més temps i així poder tenir millor coneixement del que pogués representar els traspassos de serveis realitzats; i en l'altre deia que donat el règim d'anormalitat forçosa en el qual s'havia de desenrotllar aquest exercici econòmic, es tingués una interpretació de l'article que deia

que les transferències de crèdit han de venir al Parlament.

Aleshores es va fer observar que en realitat el fet que les transferències vinguessin al Parlament, no era inconvenient perquè aquest Parlament pogués aprovar-les i desseguida em vaig rendir a l'evidència d'aquestes raons, perquè en presentar aquest article mai havia estat propòsit del Govern ni del Conseller de Finances eludir la presentació d'aquestes transferències al Parlament, sinó que tenint la seguretat de què donada aquesta anormalitat pressupostària en la qual havíem de desenrotllar-nos volíem abreujar les tasques parlamentàries sense haver de venir amb Projectes de Llei d'aquesta naturalesa.

De totes maneres, immediatament varem acceptar aquestes suggerències i es va retirar aquell article transitori que proposàvem que s'aprovés en l'Estatut Interior de Catalunya; i varem anunciar aleshores que indubtablement, donades aquestes condicions de què abans parlava, havíem d'esperar una proposta de transferència que vingués al Parlament. Doncs, això no és més que el compliment d'allò que ja aleshores preveïem. Nosaltres ens trobem en un període en el qual les provisions són difícils de fer, perquè hi ha circumstàncies que no es desenvolupen en la forma que hom creia que es podrien desenvolupar i per això, respectuosos amb el Parlament, ja que es deia que hi hauria una breu interrupció de les nostres sessions, hem presentat aquest Projecte de Llei per a donar aquesta mostra de què nosaltres el que desitgem és que el Parlament deliberi sobre la mateixa.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Senyors Diputats: La nostra Minoria no va votar a la Comissió el dictamen proposant unes transferències de crèdit que havia demanat el senyor Conseller de Finances, i breument, perquè em faig càrrec també del cansament de la Cambra, he d'exposar els motius del nostre vot negatiu.

El senyor Conseller Primer i Conseller de Finances, ha dit molt bé — i li agraïm — que el fet de portar les transferències a la Cambra és una ocasió que es dona per controlar l'obra financera i que ell va accedir en el moment de discutir-se el pla del pressupost per a l'any 1933 a què no es donessin excessives facilitats a canvi de què el Parlament despatxés ràpidament aquestes transferències.

Jo parteixo de la base de què el Govern ha de tenir efectivament una certa elasticitat en les partides del pressupost; però parteixo també com a segona base, del principi de què la manera com el Govern usa d'aquestes facultats és un dels exponents a l'orientació política financera i administrativa en general, que té. I tant com nosaltres estem disposats a acceptar les explicacions de caràcter general del senyor Conseller Primer, en el sentit de què estem en un període de transició i de què per consegüent no s'ha de prejudicar massa les coses fins que estiguem a darreries de l'any, en quant anem a l'anàlisi de les partides d'aquestes transferències no podem nosaltres deixar passar sense una lleugera observació la naturalesa de la major part de les partides que suprimeixen i la

naturalesa de la major part de les partides que es creen o que s'augmenten.

Es molt natural, senyors Diputats, que no per ésser circumstàncies especials de premura les d'ara en què parlem, sinó que tot i discutint amb calma, trobaríem un munt de partides entrades i sortides que no haurien d'ésser objecte de comentari. Aquestes, naturalment, les dono per descomptades, però n'hi ha masses, senyors Diputats, que exigeixen un comentari, i és el que vaig a fer amb tota brevetat.

En les transferències de crèdit que importen totalment 550,000 pessetes, hem de comentar d'una banda la procedència de les transferències i d'altra banda el destí de les mateixes. Jo desitjaria alterar l'ordre natural amb què han estat presentades, o sigui, primer la procedència i després el destí. Començaré, doncs, el meu comentari pel destí.

Per què es fa una transferència? Perquè al Govern li fan falta 550,000 pessetes de consignació. Quines consignacions li fan falta? Jo he fet una classificació relativament arbitrària, però per a agrupar un xic aquestes 550,000 pessetes, i trobo els següents conceptes:

De les 550,000 pessetes, 216,000 per a personal eventual; 49,000 de partides indefinides, que podríem dir-ne a la disposició del Govern o capítol d'imprevistos; petites deficiències de consignació perfectament comprensibles, que importen 76,000 pessetes; despeses suntuàries que fan 65,000 pessetes; petites, petitíssimes — i remarco el diminutiu — millores en alguns serveis, que fan 44,000 pessetes, i 100,000 pessetes d'avenços a la partida de traspassos de serveis, o serveis que estan afectats pels traspassos. Això suma, si no m'he equivocat, les 550,000 pessetes.

En primer lloc, troba aquesta Minoria malament que una altra vegada, després de què hi ha a Catalunya des de més de dos anys, un Govern homogeni, absolutament homogeni, almenys en aparença homogeni, no s'hagi tingut compte encara en resoldre la qüestió de l'organització administrativa del personal i que s'hagi de fer amb aquest projecte de transferències una transfusió tan considerable de consignacions entre partides de personal de les que ja parlaré després, que tenen la seva clara, definida, i desenvolupada consignació en el Pressupost. Aquesta consignació global de personal eventual, importa 216,000 pessetes i és gairebé la meitat de la totalitat de les transferències. Tan important és aquesta partida, que si el nostre Partit — que no n'hi ha — hi hagués maliciosos, gairebé podrien sospitar que la única finalitat de les transferències és el nodrir aquest capítol de personal eventual i que tot el restant — i ho demostraré seguidament — és o no necessari, o podria perfectament esperar-se.

Allò que sembla que no pot esperar-se, i és precisament això el que lamentem, és aquesta nova dotació — i dic nova dotació perquè ja ho hem dotat una altra vegada — de 216,000 pessetes al personal eventual, quan no s'ha fet l'organització administrativa i quan després de més de dos anys de Govern homogeni encara no s'ha fet l'organització del personal de la Generalitat.

I no se'ns digui que és necessari per a fer

aquesta organització que vinguin els traspassos de serveis. Jo suposo que vindran, no em refereixo al d'Ordre Públic, que no ve, però als altres potser vinguin un dia o altre. De totes maneres, abans de fer aquests traspassos s'hauria pogut crear la cèl·lula, la base de l'organització del personal futur de Catalunya i, francament, no veig què és el que pugui atenuar el mal efecte que produeix el que tota l'organització futura del personal de la Generalitat es recolzi d'una banda en el personal — tots els nostres respectes a cada una de les persones — procedent dels temps de la monarquia i per altra banda un personal sense condicions ni preparació especial. Aquestes són les dues bases de l'organització del personal que vosaltres, després de més de dos anys d'homogeneïtat no haveu sabut donar.

No dic res, ni diria, d'aquestes partides d'imprevistos i similars de 49,000 pessetes, ni de les 76,000 pessetes de petites imprevisions completament comprensibles i que cal dotar.

Potser dintre d'un Pressupost tan migrat com encara és el de Catalunya — i dic encara, malgrat els dos anys i escriu de Govern homogeni i d'una influència decisiva de l'Esquerra Republicana de Catalunya a les Corts d'Espanya — per un Pressupost tan migrat augmentar amb aquestes transferències 65,000 pessetes en despeses suntuàries com són la d'automòbils, festes i similars, ens sembla a nosaltres exagerat.

El Pressupost de Catalunya és un Pressupost que no respon a una vertadera proporció entre les despeses mortes i les despeses útils i no resisteix cap comparació amb cap altre Pressupost, i encara nosaltres amb les transferències anem a empitjorar aquesta proporció, perquè com vaig a explicar, els augments veritablement útils, és a dir, útils en el sentit de què en principi es poden admetre, són ridículs, perquè de 550,000 pessetes n'hi ha 44,000 que es destinen a tots els serveis tècnics de cultura, sanitat, etc. L'únic augment veritablement clar, d'un servei útil, és — segons les clares i amables explicacions que jo agraeixo, com agraïm tots, que ha donat el senyor Conseller Primer — l'únic augment clar d'un servei positiu és el del pagament de pensions a pares pobres per l'al·letament d'infants. Aquest és el que es dota en 12,000 pessetes, de les 550,000 pessetes de transferències.

Aquesta és la conclusió a la qual nosaltres arribem. I queda, senyors Diputats, l'última partida, la partida de 100,000 pessetes per la dotació d'aquells serveis de transferència. El senyor Conseller Primer ha tingut diverses vegades l'amabilitat de referir-se a la situació de transició en què es troba tot el problema del traspàs de serveis. Nosaltres, quan hem fet aquestes preguntes en relació a la part dels ingressos — i ara em permetrà fer-li una lleugera al·lusió — ens hem trobat en què ens han dit: «Això vindrà al final, s'està estudiant, no està resolt»; però el fet és que el Pressupost de la Generalitat es consignà una partida de consideració per avançar les despeses corresponents a serveis, que en realitat eren dotacions procedents del Pressupost de l'Estat. Això sembla que no basta, perquè si bastés no s'hauria de dotar amb 100,000 pessetes més.

El Sr. CONSELLER de Finances: Això és

de despeses; allò és de ingressos, i això són despeses.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: No, perdoni, senyor Conseller Primer. Nosaltres varem votar una partida d'entrades, a la qual em referiré tot seguit, de 1.850,000 pessetes i una partida de centenars de milers de despeses...

El Sr. CONSELLER de Finances: De 250,000 pessetes.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ...que ara ampliem en 100,000 pessetes més per fer front a aquest període de transició del traspàs de serveis. Això vol dir, a judici nostre, que el Govern en cada moment, quan s'ha d'enfrontar amb les xifres, ha de reconèixer que el traspàs de serveis, en l'aspecte financer, no marxa.

El Sr. CONSELLER de Finances: Marxa — perdoni la interrupció —. Ja li explicaré al contestar-li.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Per excepció; però en el cas del traspàs de serveis i sobretot en l'aspecte financer del traspàs de serveis, perdoni'm, senyor Conseller Primer, però ens posem nosaltres en la posició de Sant Tomàs, d'una manera molt rígida; quan nosaltres ho veiem, quan nosaltres ho toquem, aleshores formarem judici; mentre no puguem veure-ho i no ho puguem tocar nosaltres, tot l'escepticisme serà poc, perquè hi ha molts factors i símptomes que justifiquen tot aquest escepticisme.

Aquestes són les observacions que nosaltres hem de fer en l'aspecte del destí de les transferències; però hem de dir dues paraules també, senyors Diputats, respecte a les partides de les quals es treuen les consignacions per a dotar aquestes 550,000 pessetes. En això el comentari pot ésser molt curt. Solament del Departament de Finances se'n treu més de la meitat, o sigui 289,000 pessetes. D'aquestes 289,000 pessetes hi ha consignacions de personal i hi ha una partida de 200,000 pessetes per premis, que no deu haver d'abonar o no es deu proposar el senyor Conseller Primer fer efectius des del moment que es disposa a suprimir la consignació per a portar-la a una altra finalitat.

El Sr. CONSELLER de Finances: Ja li explicaré.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Però és molt curiós que, a part d'aquestes 289,000 pessetes, de les quals n'hi ha 81,000 aproximadament de personal a Finances sols, altres consignacions de personal en diversos serveis de caràcter administratiu són rebaixades en 78,000 pessetes i es rebaixen també altres consignacions, que en podríem dir de caràcter tècnic, que afecten directament als serveis, consignacions barrejades de personal i de material, i que jo citaré aquí sumades per no molestar la Cambra, i que importen aproximadament 136,000 pessetes.

Jo, en relació a totes aquestes xifres, voldria preguntar al senyor Conseller de Finances si la supressió de les partides és a judici d'ell — únic que pot apreciar-ho — d'un caràcter transitori o d'un caràcter definitiu.

El Sr. CONSELLER de Finances: Transitori i sols en la part transcorreguda fins avui del Pressupost.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Això vol dir que nosaltres estem posant ja, per aquest acord de transferència, la primera pedra d'una nova desnive-

lació del Pressupost, ja desnivellat, de Catalunya. Raó: Tots els pressupostos — ho sap el senyor Conseller Primer molt millor que jo — porten tant en les despeses com en els ingressos determinats elements de desequilibri d'una banda i d'equilibri de l'altra. Són elements d'equilibri, per part del pressupost de despeses, aquelles consignacions que no es gasten i al cap de l'any ve una liquidació, i si pressupostats 65 milions de pessetes se n'han gastat 63 milions — siguin quines siguin les entrades, això a part — les despeses per una economia han contribuït amb dos milions a l'equilibri, sigui estable o inestable, però a l'equilibri. Mes si per mitjà d'una sèrie de transferències que es van fent durant l'any econòmic, ja sigui perquè el personal no ha estat de fet nomenat o nomenat tard, o per serveis que haurien d'ésser prestats per persones aptes i preparades i són prestats per personal eventual, la dotació del qual nosaltres encara hem de tornar a augmentar segons la proposta del Govern, aleshores nosaltres ens n'anem al final d'any en què totes les reserves d'equilibri que tingui el Pressupost de Despeses són gairebé exhaurides; si no, esperem a què ens vingui l'octubre o el novembre el senyor Conseller Primer amb una nova proposta de transferències per a exhaurir les poques reserves que puguin quedar d'aquest Pressupost de Despeses, que entre tots hem quedat que és molt migra, i aleshores es veurà com, efectivament, tenim raó nosaltres en dir que aquest sistema de transferències és el sistema d'anar desequilibrant el Pressupost de Despeses.

I celebren la resposta, per altra banda, del senyor Conseller Primer i Conseller de Finances, en dir-me que aquesta proposta és de caràcter transitori, perquè jo voldria que tingués l'amabilitat — no avui en un llarg debat, que sé que seria inoportú i jo no voldria ésser el qui el plantejés; però tinc el deure de fer aquesta observació —, tingués l'amabilitat de dir-me si hi ha intenció per part del Govern de procedir de pressa a la reorganització del personal a l'objecte de què aquesta partida de personal temporer pugui desaparèixer. I cal dir que la resposta que ens doni el senyor Pi i Sunyer és essencial, perquè de 550,000 pessetes que es treuen de varies consignacions, 510,000 es treuen per aquest procediment: Pel de suprimir partides de personal que, en realitat, no es poden suprimir, segons diu el senyor Conseller Primer. De manera que nosaltres l'any que ve ens trobarem amb un Pressupost de Despeses on la major part d'aquests augments hi hauran de quedar, i si no al temps, perquè el difícil en aquest món és deixar de fer una despesa quan s'ha fet una vegada, i en canvi, ens trobarem en què les entrades no segueixen el mateix ritme i el Pressupost queda més desnivellat. I per ironia de les coses, l'última partida d'on es treu consignació per a destinar-la al personal eventual, jo no sé si està fet en un moment, com deia, d'ironia per part del senyor Conseller de Finances: És la partida de calamitats públiques. (Rialles.) Naturalment, és incomprensible que se suprimeixin 40,000 pessetes del Pressupost de Despeses en la partida de calamitats públiques, quan tot el Pressupost és una calamitat.

El Sr. CONSELLER de Finances: Això és un acudit dolent.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Senyor Pi i Sunyer: ara vaig a dir-ho seriosament.

El Sr. CONSELLER de Finances: Més valdrà.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Tot el Pressupost és un Pressupost que per la seva quantia, per la seva composició, pel temps que ha transcorregut des de què Catalunya hauria de tenir les seves finances en ordre, és un Pressupost que no correspon ni en qualitat ni en quantitat a les esperances que el poble de Catalunya havia de posar en el primer Govern i en el primer Parlament. Això és dit seriosament. En termes estiuencs, vull dir que aquest Pressupost és una calamitat.

De manera que per aquest conjunt de motius nosaltres, que en matèria de transferències no podem tenir la iniciativa — perquè jo reconec que la iniciativa correspon, naturalment, al Govern —, però que ens trobem que aquest conjunt de transferències, encara que siguin per una suma relativament petita en si de 550,000 pessetes, acusa un abandonament absolut de tots els serveis, perquè, com he dit...

El Sr. CEREZO: No, no.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Un Pressupost, senyor Cerezo, que està pessimament dotat: La cultura pessimament dotada; la sanitat està pessimament dotada, perquè si heu de fer un petit sanatori heu d'anar a la Caixa per l'Atur Forçós, perquè no teniu consignació en el Pressupost; obres públiques estan pessimament dotades; com ho està tot el Pressupost, i si no que ho diguin les VV. SS. com a gelosos Diputats, què han pogut aconseguir pel seu districte, no en el sentit petit amb què hom pren la paraula districte, sinó en el sentit gran de millores de caràcter general pel districte? Nosaltres no hem pogut aconseguir res, i m'aconsolo —; tristíssim consol, senyor Cerezo! —, m'aconsolo pensant que els Diputats de la Majoria tampoc no han pogut aconseguir res.

El Sr. MESTRES: Jo no he aconseguit cap carretera pel meu districte.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo no busco carreteres pel meu districte; jo busco carreteres per Catalunya i no les trobo. El meu districte és Catalunya i no en tinc d'altre. Jo sé com he de mirar les qüestions. No necessito buscar vots buscant carreteres. El districte de la V. S., com el meu, és Catalunya; però el nostre districte està sense carreteres. I en un Pressupost indotat en cultura, en obres públiques, en sanitat, quan es facin transferències que es justificarien per a millorar aquests serveis, 44,000 pessetes mal comptades i amb una interpretació molt benèvola per la meua part, són les úniques que es destinen a millorar els serveis. En canvi les altres, que són de 500,000 pessetes, es destinen exclusivament a personal temporer i altres coses sumptuàries, automòbils, festes, etc.

Per aquest conjunt de motius i perquè aquestes transferències són un símptoma de la desorganització del Pressupost, nosaltres ens hem lamentat molt en la Comissió i aquí ens en lamentem i no podem ajuntar el nostre vot amb el de la Majoria en aquest dictamen.

El Sr. CONSELLER de Finances: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Finances.

El Sr. CONSELLER de Finances: Jo vull contestar, sobretot, la primera part del discurs del meu amic senyor Vidal i Guardiola, que era la que dema-

nava una explicació. L'última, força més apocalíptica, no és, potser, aquest el moment més indicat, i ja he dit que sempre estava disposat a discutir les coses de finances de la Generalitat des d'un punt de vista general; però ell mateix ha indicat que la xifra de 500,000 pessetes no era una cosa tan exorbitant perquè haguéssim de fer un debat de fons sobre aquesta qüestió.

Jo vaig a donar a la Cambra una explicació dels punts de vista exposats pel senyor Vidal i Guardiola, procurant sincerar-me, i explicar aquelles observacions. Ell ha parlat de la procedència de les partides que formaven part d'aquestes transferències i del destí de les mateixes. Ell ha parlat primer del destí i després de la procedència, però em sembla a mi que per anar al moll de l'assumpte es convenient no parlar-ne successivament, sinó tal com vaig fer-ho a la Comissió; conjuntament, perquè ell ha fet observar una cosa, i és l'explicació precisa d'aquestes transferències. Ha fet observar que hi havia part de transferències de crèdit que s'aportaven de les noves partides destinades a personal i que hi havia també una quantitat considerable d'aquestes partides transferides que procedien també de consignacions de personal. Ell ha citat, per una banda, 200,000 pessetes de personal que era la que es carregava o es transferia, i, per altra banda, ha parlat de dues partides, una de 78,000 pessetes i l'altra de 136,000, que eren una barreja de material i personal que fan conjuntament 214,000 pessetes.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: I 89,000 pessetes de finances.

El Sr. CONSELLER de Finances: Més encara aquestes 89,000 pessetes de què parla el senyor Vidal i Guardiola, la qual cosa vol dir que es treuen també de la partida de personal una quantitat si fa o no fa semblant a la quantitat que llavors es treia. I és aquesta, deixant apart els números, el que voldria que quedés ben clara; és aquesta equivalència entre el personal que es transfereix i el personal que es treu de les partides el que explica això que jo ja deia en el preàmbul, de què hauríem pogut agafar un parell de partides importants i descompondre-les en les partides que nosaltres havíem de dotar majorment. No volguérem fer això precisament per anar més a aquesta similitud de conceptes, per una cosa més clara, més franca, per a demostrar que el que es treia de personal per una banda es portava per altra.

I em preguntava el senyor Vidal i Guardiola: ¿i aquesta part que treieu de la partida de personal existent en pressupost, és definitiva o transitòria? Jo li deia: transitòria, i això és perquè resulta que hi ha en l'organització que tenim planejada en l'esquema, que ha d'ésser l'estructura definitiva de la Generalitat, hi ha una sèrie de plantilles que — encara que volguem o no volguem, estem en ple traspàs de serveis —, no hem cregut que fos pertinent donar-los una estructura definitiva, que haviem de plasmar en una cosa que després no poguéssim tornar enrera. Hem cregut que era acte de prudència i de bona administració que si nosaltres teníem una sèrie de personal eventual el qual nosaltres podíem posar, segons les necessitats dels serveis, en un lloc o altre, era més prudent mantenir-lo en aquesta situació interina que no pas inscriure'l en uns llocs dels quals després no els poguéssim treure. Això

pot ésser una cosa equivocada; jo no ho crec així, puix que això respon a un pla, a un criteri, de no afeixugar quadros de personal amb personal excessiu que no sabem si les necessitats del servei aconsellaran mantenir en aquests quadros. Això explica aquestes transferències de personal de plantilla a personal eventual.

Per un altre costat, puc dir al senyor Vidal i Guardiola — i vaig tenir molt gust en donar-li una explicació a la Comissió, i crec que no val la pena de repetir-la aquí —, el concepte que nosaltres tenim de la forma d'organitzar el personal i l'avençat que tenim els treballs de reorganització completa i definitiva del personal de la Generalitat, que portarà com a conseqüència el no haver de fer transferències com aquestes.

Un altre punt al qual vull referir-me també, és el de les despeses sumptuàries. De totes maneres, les despeses sumptuàries no es xifren en una quantitat molt elevada, perquè està limitada a 65,000 pessetes.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Les noves; tot és relatiu.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Jo, en aquest punt, senyor Vidal i Guardiola, crec que els individus que composem el Govern podem parlar d'aquesta qüestió amb una autoritat moral que potser uns altres elements en un altre país, en qualsevulla altra banda, no tindrien. Jo he sentit aquí amb veritable satisfacció que moltes vegades des dels bancs de Lliga Catalana s'ha dit i s'ha reconegut amb justícia que ens honora i de la qual n'estic satisfet, les condicions de vertadera austeritat i sobrietat amb què havien portat el seu règim els Consellers.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Això no són despeses sumptuàries.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Això ens dona una autoritat moral per a poder dir que en el que és personal nostre, portem una austeritat rígida. En canvi, creiem que en aquests moments en què viu Catalunya, en què hi ha tantes coses a resoldre de cara a l'exterior, aquella austeritat rígida que tenim nosaltres no ho podem fer amb el que és decòrum de Catalunya i que hem de fer compatible amb tot el que sigui necessari per a la major brillantor de Catalunya i en tot el que aquí s'hagi de realitzar.

Per un altre costat, ha parlat d'un altre punt important al qual jo vull, encara que sigui breument, referir-me, que era la consignació per la partida del traspàs de serveis. Feia una al·lusió al senyor Selves, quan parlava de la lentitud del traspàs de serveis.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: He recollit un somriure del senyor Selves.

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo sóc un home naturalment rialler.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Som!

El Sr. CONSELLER de Finances: Jo, en aquest punt, he de recollir l'al·lusió al senyor Selves, que el treball fet pel Comitè Permanent de la Junta de Seguretat és ja a estudi del Ministre de la Governació i en la pròxima setmana es reunirà la Junta de Seguretat per a deliberar; de manera que això marxa depressa.

Però en el que feia referència el senyor Vidal i Guardiola era a la part de finances. De la part de finances, com ell ha vist, ha sortit el Decret de la contribució territorial.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Molt poc satisfactori.

El Sr. CONSELLER de Finances: I tinc el gust de comunicar-li, com jo ja ho he fet particularment i ara ho faig a la Cambra en general, que en el Consell de Ministres d'avui s'ha aprovat el Decret del sistema de valorització de serveis, de manera que estem dintre d'aquella marxa continuada en què cal fer aquestes coses i que tantmateix les coses van marxar a bon pas.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Es coneix el contingut del decret?

El Sr. CONSELLER de Finances: Es el de la Comissió mixta; es coneixerà immediatament que sigui portat a la *Gaceta*.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Les declaracions del senyor Macià sobre això vénen confirmades.

El Sr. CONSELLER de Finances: Jo he parlat per telèfon amb Madrid, no sóc home que a sis-cents quilòmetres pugui saber tot el text íntegre del Decret. Jo, diferint a la pregunta que em volia fer el senyor Vidal i Guardiola, he preguntat a Madrid si s'havia aprovat el Decret i m'han contestat que sí.

Finalment, em sembla, parlava el senyor Vidal i Guardiola de l'equilibri o desequilibri del pressupost i jo li vaig dir a la Comissió que vista la forma com es desenvolupava l'exercici, les possibilitats de desequilibri en el pressupost són majors en les partides que no arribaran a despendres, sinó en aquelles que hi ha una possibilitat de despendres més. En aquest sentit puc tranquil·litzar al senyor Vidal i Guardiola de què no hi ha en el concepte de transferències el perill de què el pressupost quedi desequilibrat.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: I els ingressos?

El Sr. CONSELLER de Finances: Els ingressos van seguint la seva marxa. Finalment, no vull recollir la última part del seu discurs; creiem que en aquests instants, en aquesta època vertaderament difícil, en aquest moment en què hem d'anar fent aquesta transformació de Catalunya tot el Govern, però en particular la tasca que fa referència a finances, és plena de dificultats, i nosaltres creiem que les anirem venent i no solament amb la satisfacció del deure complert, sinó que creiem amb tota consciència i ben honestament que ho fem en una forma beneficiosa per a Catalunya.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Per a una brevíssima rectificació. Problema de transferències. L'explicació del senyor Conseller Primer, repetint la que ens donà a la Comissió, deixa en peu una queixa de la nostra Minoria respecte a l'abús que es fa de personal temporer. Nosaltres hem escoltat del senyor Conseller Primer l'oferiment de què es faria molt aviat l'organització del personal. Nosaltres ens trobem davant d'un dilema: o tot aquest personal temporer — que no ha entrat com es diu vulgarment, en termes administratius, per la porta ampla —, tot aquest personal temporer passa a ésser de plantilla i aleshores en pateix la

justícia, perquè càrrecs de transcendència són ocupats per persones...

El Sr. CONSELLER de Cultura: Us recordeu de com ho feieu abans vosaltres.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: No, senyor Gassol. Jo recordo perfectament el que es feia abans i el que es fa ara quan se m'explica, si no s'amaga.

El Sr. CONSELLER DE CULTURA: Sou massa llest, vós!

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: En el que no se m'amaga i se m'explica, jo he de fer, senyor Conseller de Cultura, un comentari, al qual hi tinc dret; més ben dit, en el qual hi tinc un deure perquè ha estat aquí reconegut moltes vegades que la major part del personal temporer ha entrat per nomenament directe.

El Sr. CONSELLER de Governació: Naturalment!

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Que és un nomenament sense concurs, sense oposició, sense estudiar cap procediment dels que a tot arreu del món s'apliquen, per controlar la capacitat del personal; i és natural que tingui el perfecte dret, encara que això molesti al meu estimat company, el senyor Conseller de Cultura, per a dir que la major part, si no tot el personal temporer, ha entrat per una porta que no és la porta gran.

Es més, jo recordo que en una circumstància un company — perquè no era jo, no se quin company era — va plantejar aquesta qüestió, que jo avui no defujo, però que crec que fóra una imperinència per part meua demanar que es tractés amb detenció, nosaltres varem demanar — i jo repeteixo aquesta petició —, que vinguessin aquí les nòmines de personal temporer de totes les partides del pressupost, a l'objecte que nosaltres poguem examinar les modificacions que han sofert aquestes nòmines i, sobre tot, es pugui comprovar quin ha estat el procediment d'entrada del mateix.

El Sr. CONSELLER de Governació: No es va demanar això, senyor Vidal.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Doncs jo ho demano avui per primera vegada, i ja que em figuro que ara la Cambra ha de descansar uns dies per unes obres que cal fer, durant aquest període de descans jo em permeto demanar a la Presidència que reglamentàriament faci el meu prec que no és urgent, perquè la cosa no se'n escapi, al Govern, a l'objecte que un cop fetes les reformes d'aquesta sala, poguem nosaltres discutir aquest assumpte.

Jo dic que nosaltres ens trobem en fer-se transferències tan quantioses de personal de plantilla i personal eventual, que vindrà un dia en què es faci l'organització... (*Es fa a l'orador una interrupció que no arriba a la taula dels taquígrafs.*)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Jo demanaria als amics del Govern que deixessin parlar a l'oposició.

El Sr. PRESIDENT: L'oposició està parlant, i jo li prego que es cenyeixi a la rectificació.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Si no haguessin sorgit incidents aliens a la meua voluntat, ja estaria segut.

Jo dic que, o bé es faran aquestes nomenaments patint-ne la justícia o es faran amb justícia, i aleshores, allò que el senyor Conseller Primer,

segurament sincer, segurament ben intencionat, ens ha ofert, i és que aquest augment fóra transitori, no serà possible, perquè d'una banda s'hauran de restablir partides per personal que podríem dir-ne de plantilla definitiva, i d'altra banda hauran de continuar consignacions de temporers.

I res més, senyor Conseller Primer, sobre aquest punt. En quant al de les despeses sumptuàries ja se li ha contestat amb una interrupció. Nosaltres creiem que inclús, no recordo exactament, però probablement inclús en el ple de la Comissió ho vàrem dir que mentre no vingués la igualtat absoluta de remuneracions que ha fracassat inclús a Rússia, nosaltres creiem que els treballs s'havien de pagar, i que nosaltres consideràvem modestes les assignacions que s'havien proposat en el Pressupost pels senyors que componen el Govern. De manera que inclús al ple de la Comissió vàrem sostenir aquest criteri...

El Sr. CONSELLER de Finances: Jo ja ho he reconegut.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ...Nosaltres creiem que un Pressupost com el de Catalunya, que és migradíssim, té dos problemes: el de pagar bé a la gent que el serveix; no hi ha discussió sobre el punt aquest. Però respecte a la interpretació de les festes, de les recepcions, dels obsequis, de les més o menys moxigangues, sobre això hi han dos criteris, i en això nosaltres creiem que Catalunya està en l'entrecreuament de dos camins, entre l'orientació europea, que avui és d'austeritat, i l'orientació asiàtica, que és de luxe. Nosaltres voldríem veure en totes les actuacions del poder públic de Catalunya, una actuació netament europea, amb molts menys resabís asiàtics dels que dissortadament veiem.

I prou; res més sobre aquest punt. Queda ara només que el del traspàs de serveis. Jo agraeixo i crec que ho agrairà tota la Cambra, no solament la nostra Minoria, el senyor Conseller Primer, la notícia que ens ha donat sobre l'aprovació pel Consell de Ministres de la proposta de la Comissió mixta de traspàs de serveis. El senyor Conseller Primer amablement ha alludit a què havia acceptat una pregunta que per la premura d'altres assumptes més urgents no es pot fer avui respecte al traspàs de la contribució territorial, i jo no en diré paraula. Està clar que no ens escapa i ja ho discutirem un altre dia en el qual indicarà la nostra Minoria els defectes que, al nostre entendre, té aquest Decret, avui no en parlem.

El que ens preocupa, naturalment, molt més, que el Decret de la contribució territorial, és el problema de la valoració dels serveis traspassats. Això és essencial, i la raó és molt clara. Jo quan he llegit en periòdics de Madrid i copiat en periòdics de Barcelona, que segons com es feia el traspàs de la territorial, Catalunya perdia 50 milions, no ho he entès! dec dir-ho amb tota sinceritat.

El Sr. CONSELLER de Finances: Jo ho vaig explicar en unes manifestacions.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: On Catalunya pot perdre, i espero que no els perdi, no sé si els ha perdut ja...

El Sr. CONSELLER de Finances: No els perdrà.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: ...50 milions o més, és en la valoració del serveis que es traspassen. I respecte d'això el meu agraïment, que és total, 100 per 100, al senyor Conseller Primer, per les explicacions que ens ha donat, barrejat amb una mica de pena per a no poder encara satisfer una, si volem, insana curiositat, respecte del contingut, perquè mentre no vingui el text definitiu a la *Gaceta*, jo no tinc més que unes declaracions del senyor President de la Generalitat, les paraules i els actes del qual jo suposo que ningú nega que nosaltres podem discutir aquí sempre que ho fem objectivament i guardant tot el respecte a la persona. I respecte a la valoració dels serveis, jo tinc unes declaracions fetes pel senyor President de la Generalitat el dia 28 de juliol — són tendres encara, no són de l'any 21, són molt tendres — i en aquestes declaracions es diu que es calcularà un coeficient en els serveis de Sanitat, es prendrà el nombre d'habitants; en el d'Obres Públiques es prendrà l'extensió superficial, etc. Però després afegeix — i per això la curiositat insana, que jo prego al meu estimat amic Conseller Primer, i a tota la Cambra, que em vulgui excusar, jo encara no sóc prou vell per no ésser curiós — afegeix el senyor President de la Generalitat després d'haver fet aquest programa: «Si la valoració dels serveis no fós feta d'acord amb la importància que ha de tenir cada servei, tornariem a caure en la insuficiència material de sempre.» Tinc per etzar — no és més que per un etzar que jo prego que excusin els companys i no ho prenguin com a allusió — l'extracte que publicà *L'Opinió*, però ho vaig contrastar i és el mateix que publicà *La Veu de Catalunya* i altres periòdics.

De manera, que nosaltres estem ara esperant la valoració dels serveis, que és l'essencial per a poder formar una idea sobre la situació futura de la Hisenda a Catalunya, i tenim la següent possibilitat: O se'ns dona el que diu el senyor President de la Generalitat, i és un desastre; o se'ns dona menys del que ell diu, però que el President de la Generalitat ho sospita, perquè diu «si no ens donessin tal cosa», o se'ns dona més del que diu el President de la Generalitat, i aleshores hauríem de veure a qui de Madrid hem de donar les gràcies per aquesta diferència, si es produeix. Però, de totes maneres, solament he volgut dir aquestes paraules, corresponent a l'amabilitat del senyor Conseller Primer, de fer allusió a aquest problema de traspàs de serveis de finances, és a dir, de la valoració dels serveis de despeses, que és l'essencial. Pel restant, nosaltres insistim que aquestes transferències, petites en si, són una demostració que el Pressupost es va de mica en mica esquifint, que va limitant-se la quantitat disponible per serveis útils, i que és exactament el contrari d'allò que hauria d'ésser un Pressupost ben organitzat i en això fonamentarem el nostre vot contrari al dictamen de transferències.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Finances.

El Sr. CONSELLER de Finances: Brevissi-

mes paraules; jo no seré tan llarg com el senyor Vidal i Guardiola en la seva rectificació, però hi ha dos punts que m'interessa deixar ben aclarits, sobretot el que parlava de la qüestió de personal, en el qual ell volia un aclariment i jo aquest aclariment l'hi donaré amb molt de gust, perquè em sembla que en aquesta qüestió ell no coneix exactament en la forma que es fa el proveïment, en passar a classes de plantilla aquest personal temporer; jo puc assegurar al senyor Vidal i Guardiola que tothom que entri a personal definitiu, sigui temporer o no, hi entra sempre en virtut d'un concurs o oposició, de manera, que sense aquesta oposició mai un temporer pot passar a definitiu. Jo crec que el senyor Vidal i Guardiola tindria molt més raó, si en lloc de no tenir aquest respecte extraordinari que tenim en allò que fa referència al personal de plantilla, l'haguéssim posat de plantilla sense concurs o oposició.

I portem tant a l'extrem aquest afany que el personal entri amb garanties de solvència i de capacitat, que jo vaig fer ja aquí una altra vegada que parlàrem d'aquesta qüestió, una apel·lació a Lliga Catalana, i jo deia: Hem fet per tots els llocs que no són de personal temporer, concursos o oposicions, a base d'un Tribunal que estava constituït gairebé sempre per majoria d'elements que no eren de la Generalitat, i el Consell de la Generalitat ha acceptat sempre íntegrament les propostes d'aquests Tribunals. Jo deia, «nosaltres demanem que se'ns digui un cas en què haguem procedit amb injustícia o parcialitat política en aquests nomenaments de personal, perquè aleshores no podríem parlar amb aquesta satisfacció que parlem sobre els nomenaments del personal que entra a la Generalitat». Vagi, això, com aclariment a allò que demanava el senyor Vidal i Guardiola.

Respecte a l'altre punt, o sigui a la valoració dels serveis, poc he d'afegir-hi, perquè, efectivament, és un tema completament apartat del de les transferències. He de dir-li, si, al senyor Vidal i Guardiola, que en línies generals el Decret es basa en els percentatges de serveis que corresponguin a Catalunya en la sèrie de coeficients que en cada cas es tracti, de manera, que allí s'estableixen unes normes generals, que després han de tenir un desenvolupament tècnic per la Comissió Mixta, i, efectivament, nosaltres creiem que si això no es fes en aquesta forma, quedaria amb aquella insuficiència de sempre, de què parlava el senyor President de la Generalitat.

Nosaltres hem cregut que aquelles formes del percentatge podien donar d'una manera més equitativa, la valoració justa. I res més.

(A continuació s'aprova el dictamen en votació ordinària. Han votat en contra els senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana.)

El Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats: Han transcorregut les hores reglamentàries. La Presidència sotmet a la Cambra la conveniència de prorrogar la sessió fins i tant no s'hagin discutit la Llei Municipal i el dictamen sobre les Comissions gestores. La Cambra ho acorda? *(Assentiment unànim.)* Es prorroga la sessió.

Discussió del dictamen de la Comissió de Governació referent a la pròrroga del termini assenyalat a les Comissions gestores

(Es dona lectura al vot particular següent:

«Els Diputats que sotasignen proposen el següent vot particular al Projecte de Llei que es discuteix: S'afegirà un nou article que dirà així:

Art. 2.ª D'avui endavant no es constituirà cap més Comissió gestora.

Palau del Parlament, 10 d'agost del 1933. — Vallès i Pujals i Vidal i Guardiola»)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ESPANYA: La Comissió no accepta aquest vot particular.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Rovira i Roure.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Molt breus paraules, en defensa d'aquest vot particular, a l'objecte de no cansar excessivament la Cambra, donat l'avançat de l'hora.

Nosaltres, en el moment oportú, ens oposàrem al nomenament d'aquestes Comissions gestores per a substituir els Ajuntaments proclamats en virtut de l'article 29 de la Llei Electoral; i férem l'oposició que estimàrem que en aquell moment era precisa, i la seva conseqüència, en quant ha vingut una pròrroga d'aquesta Llei, en virtut de la qual aquestes Comissions gestores han de continuar durant tres mesos més, nosaltres hem volgut ratificar, en primer lloc, la nostra protesta per l'existència d'aquestes Comissions gestores. Però a l'ensens, ja que s'esgrimeix com a argument capital el Govern que és necessari que per durant tres mesos perdurin aquestes Comissions gestores, a l'objecte que no hi hagin dos períodes electorals dintre de Catalunya — encara que en relació amb diversos Ajuntaments es podia anar a la renovació total — i es pugui anar a la renovació total dels Ajuntaments de Catalunya, d'una sola vegada, nosaltres estimem que en compensació a què nosaltres accedíssim a aquest desig del Govern, hauria de venir una cessió per part del Govern, en el sentit d'acceptar el nostre vot particular, que consisteix, exclusivament, en què ja que dintre pocs dies haurien d'haver acabat les Comissions gestores, que ja no se'n pugui nomenar cap més de Comissió gestora per part del senyor Conseller de Governació; que ja que aquelles que existeixen es prorroguen, quan menys aquelles altres que no han pogut néixer perquè venien precisament en acabar-se en el període de la Llei aprovada en el mes de març passat, ens trobem que almenys que no neixin aquestes noves Comissions gestores, ja que hi hauria la possibilitat que poguessin sorgir si no vingués un segon article com el que nosaltres proposem en la Llei que avui se sotmet a l'aprovació del Parlament.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Per a contestar breument als desigs manifestats, també molt breument, pel senyor Rovira i Roure.

El Govern no pot acceptar de cap manera la proposició feta pel senyor Rovira i Roure, perquè significaria una mediatització de les facultats de govern. Però si significa alguna cosa per a la Minoria de

Lliga Catalana jo he de dir que, com a Conseller de Governació, que fora de casos vertaderament excepcionals, el Govern no adoptarà mai recurs de les Comissions gestores, i prova d'això és que des de fa temps després de la revisió demanada, el Govern de la Generalitat no ha fet ja nomenaments de Comissions gestores.

Si això pot significar un apaivagament dels rezels que pugui tenir el senyor Rovira i Roure i els senyors Diputats de la Lliga Catalana, jo dic això amb gust: que excepte casos excepcionals el Govern no nomenarà Comissions gestores.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Rovira i Roure, per a rectificar.

El Sr. ROVIRA I ROURE: Esperant que la paraula que ha donat en aquest moment el senyor Conseller de Governació la veurem confirmada en tots els moments de la seva actuació, nosaltres retirem el vot particular.

El Sr. PRESIDENT: Queda retirat el vot particular. *(A continuació s'aprova el dictamen.)*

Represa de la discussió de la Llei Municipal de Catalunya

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ESPANYA: La Comissió acaba de reunir-se i de redactar les disposicions transitòries, acceptant alguna de les parts que es contenen en l'esmena presentada pel senyor Ventosa i Calvell.

Nosaltres hem acceptat de l'esmena del senyor Ventosa i Calvell alguns paràgrafs, en forma que les disposicions transitòries quedaran redactades així:

«Primera. Fins i tant que el Parlament de Catalunya no hagi elaborat una nova Llei electoral, regirà la vigent. El Govern queda facultat per a introduir-hi les modificacions que calguin fer:

1.ª Donar el dret de presentar llistes de candidats als Partits o a grups d'electors que representin quan menys el 1 per 100 d'incrits en el Cens electoral, amb un mínim de 10 electors.

2.ª Reconèixer en aquells Partits o grups d'electors els mateixos drets que els candidats.

3.ª Establir que les candidatures s'hauran de lliurar al President de la Mesa electoral incloses dins d'un sobre intransparent i d'un mateix model que la Generalitat de Catalunya deurà facilitar gratuïtament, o per el preu que determini, als Ajuntaments, Partits polítics i electors que els sollicitin, des del dia de la convocatòria de les eleccions.

4.ª Identificar la personalitat de l'elector.

5.ª Donar facilitats als electors de Municipis de població disseminada per a votar en llur propi nucli urbà, establint en cada un d'ells una secció electoral.

6.ª Estendre l'exercici de la fe notarial i facilitar el nomenament d'apoderats dels candidats per les Junes municipals.

Segona. La primera convocatòria d'eleccions municipals en compliment del preceptuat en aquesta Llei serà efectuada pel Govern de la Generalitat, per a la renovació total de tots els Ajuntaments de Catalunya.»

Aquesta és la redacció definitiva que la majoria de la Comissió ha donat a les disposicions transitòries.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano la paraula, per a demanar uns aclariments en relació amb això.

(Es dona lectura al següent vot particular presentat a les disposicions transitòries:

«A la disposició transitòria primera s'hi afegirà un apartat quart, que dirà:

"Quart. Assegurar l'isolament de l'elector abans de l'emissió del vot."

Palau del Parlament, 11 d'agost del 1933. — M. Serra i Moret, E. Ruiz i Ponseti.»)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. ESPANYA: La Comissió ha refusat aquest vot particular.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti, com a signant del vot particular.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: Jo lamento que un punt tan interessant de la nostra Llei Municipal ens agafi en una hora tan desavinent i haguem de molestar uns minuts l'atenció de la Cambra per a defensar el nostre punt de vista respecte aquest apartat de les disposicions transitòries.

A proposta de la nostra Minoria va ésser acceptat per la Comissió el règim que per a assegurar el secret del vot, d'incloure la candidatura dintre d'un sobre; però és evident que el règim d'incloure la candidatura dintre d'un sobre per a assegurar el secret del vot, no assegura absolutament res si no va completat amb el règim de la cabina, o «isolàrium», o el que se li vulgui dir, o sigui per un procediment en virtut del qual l'elector, abans de lliurar el sobre al President de la taula electoral, pugui isolar-se fora de la vista dels que el puguin vigilar.

El fet de què l'elector porti el sobre a la butxaca ja amb la candidatura, no garanteix ni assegura res, perquè pot portar-ho ja tot de manera amanida, de manera contrasenjada i així el secret del vot resta anul·lat.

El que volem nosaltres és que hi hagi una cabina electoral, i en parlar de cabina electoral, no volem dir precisament que hi hagi una cabina feta de pedra picada i amb totes les garanties d'un edifici o construcció isolada, sinó senzillament un compartiment que resti fora de la vista dels components de la taula electoral. I per això n'hi haurà prou amb una senzilla mampara, un paravent o qualsevol cosa que eviti la mirada directa de la presidència, dels interventors i de tots els components del *tinglado* electoral. *(Rialles.)*

Per això no comprenc jo com ha pogut ésser admesa per la Comissió aquesta suggerència donada a darrera hora, de prescindir de l'isolament, i, en canvi, deixar la del sobre, deixar el sobre on ha d'anar inclosa la candidatura, no és, ni molt menys resoldre la qüestió, sinó que, en definitiva, és encarir l'elecció sense cap avantatge en favor del secret de la votació.

Jo demano a la Comissió que mediti millor les seves resolucions i que estableixi aquest secret de l'isolament de l'elector, que és l'única garantia eficaç pel secret del vot, perquè tot allò altre acaba amb paperetes contrasenjades, o bé, amb sobres contrasenjats, en el cas que estem discutint.

Si fós una altra hora, jo podria argumentar d'una manera més extensa les necessitats que senten especialment els Partits obrers que són

les constants víctimes de la comèdia electoral. (*Rialles.*) Sí, aquests són els que senten la necessitat de garantir d'una manera absoluta el secret del vot.

Tots sabem que principalment a les petites poblacions; els amos de les fàbriques tenen a les portes del Collegis encarregats de les mateixes fàbriques que no tenen en aquell lloc altra missió que la de vigilar quines candidatures porten a la Taula Electoral els seus propis obrers. I tots sabem també com els propietaris de la terra, amb els pagesos que tenen... (*Rialles.*)

El Sr. TRIES DE BES: Que és ja molt tard, senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. FRONJOSA: Es una indignitat això. Pobre poble!

El Sr. VALLS I TAVERNER: Es una broma.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Sí, amb els pagesos que d'ells depenen econòmicament, volen assegurar una elecció al seu favor.

Però en atenció a l'hora no ens podem estendre en aquestes consideracions...

El Sr. ESPANYA: Estem d'acord en el principi.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Unicament hem de fer notar el contrasentit enorme que representa deixar el règim del sobre i no acceptar el de la cabina electoral o l'«isolàrium», perquè sense això, el secret no existeix.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Si alguna cosa pot significar el que anem a dir, si direm al senyor Ruiz i Ponseti que tot quant ha manifestat ara, referent a l'isolament de l'elector, és una aspiració compartida pel Govern de Catalunya i per la Majoria d'Esquerra...

Diversos senyors DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: I per tots! Per nosaltres també!

El Sr. CONSELLER de Governació: No ho sabia; per això no ho significava.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Doncs, posem-ho a la Llei.

El Sr. CONSELLER de Governació: No ho posem ara a la Llei, perquè es va a confeccionar una Llei Electoral, on els podran fer aquestes consignacions. I li diré una altra cosa, que amb la perentorietat amb què s'han de fer les eleccions, és materialment impossible poder assegurar l'existència d'aquests isolàriums o cabines. Sabem molt bé les VV. SS. que procurarem fer-ho per tots els mitjans en aquestes primeres eleccions, perquè és una aspiració nostra. Si això basta, que crec que li pot bastar a la Minoria d'Unió Socialista, jo em donaria per molt satisfet si el senyor Ruiz i Ponseti i la seva Minoria retiraven el vot particular.

El Sr. COMORERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El vot particular ha estat ja defensat.

El Sr. COMORERA: Per a fixar la posició d'aquesta Minoria.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: Sembla que l'única dificultat està en la qüestió tècnica, però sembla que la qüestió tècnica no té cap importància. Jo he viscut deu anys en un país on la gent vota pel sistema de cabina, i conec, per tant, d'una manera pràctica les dificultats tècniques que poden haver-hi i puc assegurar al senyor Conseller que no n'hi ha cap. La immensa majoria dels Collegis electorals a ciutat i a pagès funcionen a les escoles i en altres establiments de caràcter públic; vol dir que funcionen en lloc on hi ha la possibilitat de trobar sense cap mena de despesa ni de preocupació, una habitació propera o frontera a l'habitació on està instal·lada la Mesa i on l'elector es pot isolar.

Dificultat tècnica no pot haver-hi de cap mena i augment de despesa tampoc; de manera, que no m'explico i tampoc s'explica la Minoria d'Unió Socialista, el perquè en aquesta Llei no es posa o es vol treure una de les coses bones que ens donaven categoria de país civilitzat i, sobretot, que ens donaven una categoria amb comparació amb la resta de les nacionalitats ibèriques, categoria exemplar, i no sé perquè la Comissió ha retrocedit d'aquesta manera i perquè el Govern basant-se en raons tècniques que no existeixen, vol treure-ho del dictamen.

Nosaltres mantenim el sistema de cabines i no perdem l'esperança que el Govern i la majoria de la Comissió veient en definitiva que no hi ha tals dificultats, torni sobre la primera opinió que en referència a aquesta matèria tenia.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Per a dir als senyors Diputats i especialment al senyor Comorera, que és una aspiració del Govern i també aspiració de tota la Cambra el sistema de cabina. Però jo dic a la V. S.: les dificultats d'ordre tècnic i material existeixen i on no existeixin — a veure si aquesta manifestació pot esvaïr tots els recels — nosaltres en les disposicions que dictarem per les eleccions properes no tenim cap inconvenient en què allà on es pugui implantar aquest sistema provisional s'implanti, perquè estem disposats a què aquest règim s'implanti quan tinguem la Llei electoral, però en unes eleccions immediates a Barcelona seria pràcticament impossible.

Reflexioni la V. S. el que representa a Barcelona un règim de cabines. Avui és impossible; si fós possible no hi hauria cap obstacle perquè nosaltres també creiem que el sistema de cabina és el millor i fins estem disposats a posar-ho a la Llei electoral, però mentre farem el possible per l'isolament de l'elector i vistes les dificultats que hi ha de moment, jo pregaria a la Minoria Socialista que retirés el seu vot particular.

El Sr. COMORERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Per a rectificar, té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: Nosaltres, sentint-ho molt, mantenim el nostre vot particular, especial-

ment perquè les darreres paraules del senyor Selves han confirmat la nostra opinió.

Diu que a Barcelona és on poden haver-hi més dificultats de preparació i jo desitjaria que concretament algú m'expliqués quins són els preparatius que es necessiten per arribar a aquest règim de cabina en el Col·legi electoral.

Jo dic que, al contrari, si en una ciutat és fàcil, és precisament a Barcelona, perquè tota la disposició tècnica de la cabina no és més que disposar una habitació i col·locar en el centre de la mateixa una taula i sobre la taula les candidatures dels diferents Partits que es presentin a les eleccions. Tota la complicació és aquesta i no pas altra. Perquè jo desitjaria que se'm digués què és una cabina i què és el que es necessita per a instal·lar-la. És que hem de fer una habitació especial? Si la Majoria pensa que el sistema de cabines suposa construir mil cabines a Barcelona, llavors sí que pot existir el recel que manifestava sentir; però això és un absurd i manifesten amb això els que tal sostenen un desconeixement extraordinari d'aquest procediment. (*Rumors i protestes en la Majoria.*)

El Sr. TAULER: Demano per parlar.

El Sr. COMORERA: Cal tenir en compte que l'habitació, la cabina, pot habilitar-se en una habitació estratègicament situada davant la Mesa del Col·legi i no existint, per tant, al nostre entendre, les dificultats ni de caràcter tècnic ni econòmic, nosaltres mantenim el vot particular.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tauler, per la Comissió.

El Sr. TAULER: Per a dirigir-me especialment a l'amic Comorera amb caràcter de pràctic en eleccions fetes a Barcelona. (*El senyor Fronjosà diu unes paraules que no arriben clares als taquígrafs.*)

Saben perfectament, els amics Fronjosà i Comorera, que a Barcelona és difícilíssim trobar locals a propòsit entre els de què ara podem disposar, ja que són locals de petites tendes de comerciants i d'industrialis i que en les darreres eleccions, en vista de l'augment dels Partits polítics i de les facultats d'intervenció, no hi havia lloc material per a seure els interventors, i ja no dic els apoderats, sinó que tampoc els electors, amic Comorera, no tenien ni lloc per a posar-se davant de la taula.

De manera que ja no una cabina, sinó una mampara hi cap, i, per tant, és un problema difícil i un problema que al Govern de Catalunya li costarà de realitzar, a menys que habiliti llocs especials en els quals s'hi habilitin diverses meses i cabines que reuneixin les condicions adequades; però en l'estat actual és impossible.

A més, no es poden tampoc buscar habitacions, perquè dintre d'aquests locals de què disposem s'ha de considerar que la major part d'ells són locals d'entrada, i en el cas de què hi hagi alguna habitació anterior, ja n'hi ha prou amb que se'ls llogui l'entrada i molt difícil, o gairebé impossible, seria aconseguir el menjador o alguna altra habitació per posar-hi la taula per a l'isolat.

Heu de calcular, amics de la Unió Socialista, que es tracta en el Cens que ve de 976 seccions a Barcelona i és molt difícil trobar altres tants locals que

reuneixin les condicions per a seure tots els individus de la mesa i posar-hi encara que només sigui una mampara.

El Sr. COMORERA: ¿Em permet una observació? La V. S. parla de 976 seccions i jo he vist eleccions en ciutats de 2,300.

El Sr. TALUER: Però no en la ciutat de Barcelona. A més de què és impossible per la part material, la gent pràctica — i em refereixo als Secretaris de Partits polítics, entre els quals hi figurava un representant de la vostra Minoria — en el que estàvem d'acord és en el sentit de posar-hi uns casillers en els quals hi haguessin unes candidatures, i llavors, amb aquests casillers, junt amb els sobres, era més factible que no pas amb aquestes cabines. I per últim, tingui present que s'han de buscar aquí economies i que això implica una despesa extraordinària, i si avui dia, per impossibilitat material de l'Ajuntament de trobar locals, n'hi ha en què hi figuren dues i tres taules electorals, jo demano que se'm digui com es faria la votació en aquests llocs en què hi ha dues o tres taules electorals, perquè hi hauria d'haver dues o tres cabines i dues o tres taules, i allò no seria un lloc d'eleccions, allò seria un lloc de confusió.

(*En votació ordinària i amb els vots en contra de la Minoria d'Unió Socialista és rebutjat el vot particular.*)

(*A continuació es llegeix la següent esmena presentada a les disposicions transitòries:*

«La disposició segona quedarà redactada així:

”La primera convocatòria d'eleccions municipals, d'acord amb l'art. 5.e d'aquesta Llei, serà efectuada pel Govern de la Generalitat per a la renovació total de tots els Ajuntaments de Catalunya.

Palau del Parlament, 10 d'agost del 1933. — Ventosa i Calvell, Josep M.ª Casabó, Carreres i Artau i Pau Romeva.”)

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Probablement, jo crec que estem d'acord la Majoria i nosaltres, però jo desitjo que no hi hagi en aquest punt un equivoc. Què vol dir aquesta disposició segona? Vol dir que la renovació total de tots els Ajuntaments de Catalunya s'efectuarà d'acord amb l'art. 5.e, que diu que les eleccions tindran lloc en la primera cinquena de novembre. Per això havíem posat «l'article 5.e», perquè resultés la cosa perfectament clara; però si no es vol modificar la redacció d'aquest article, si el senyor Conseller de Governació vol fer una declaració, potser serà suficient i arribarem al mateix resultat.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Per a contestar al senyor Ventosa i Calvell. Li he de dir que l'esmena, tal com ve redactada per Lliga Catalana, no la pot acceptar el Govern, com no l'acceptada la Comissió. Nosaltres no volem lligar la signatura del Govern i fixar el moment concret en que s'hagi d'anar a les eleccions municipals. El Govern de la Generalitat de Catalunya és el que ha de disposar el

moment que ell cregui oportú per anar a les eleccions municipals...

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Parlem-ne d'això.

El Sr. CONSELLER de Governació: de tal manera és essencial — i en podem parlar — que nosaltres en demanar una pròrroga per les Comissions gestores — s'hi han de fixar bé les VV. SS. — és una pròrroga que no pot excedir de tres mesos. Això implícitament significa que el Govern de Catalunya té la intenció formal d'anar a les eleccions abans que acabi aquest termini que nosaltres hem fixat per avançar a les Comissions gestores, perquè no anem a fer dues eleccions. La prova és que el Projecte de Llei que s'ha presentat aquí és per a fer unes eleccions generals a Catalunya, no per a fer dues tandes d'eleccions, unes pels Ajuntaments on hi ha Comissions gestores i altres per Ajuntaments d'eleccions popular. Això ja demostra la voluntat del Govern en fixar dintre d'aquest termini les eleccions municipals. Ara, això de voler fixar concretament la primera quinzena de novembre, el Govern de la Generalitat de Catalunya no ho pot acceptar, perquè potser fixarà el primer dia de novembre i no el quinze; serà dintre del transcurs d'aquests tres mesos que el Govern de la Generalitat anirà a aquestes eleccions.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Jo desitjaria que sobre aquest punt parlessin després els companys que han format part de la Comissió, perquè, segons tinc entès, això va ésser objecte d'una discussió en el sí de la Comissió, en la qual hi va intervenir el Govern, i precisament el primer que va posar aquesta qüestió crec que va ésser el senyor Serra i Moret.

El Sr. CONSELLER de Governació: No és del Govern.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: ...i a més a més, crec, senyor Conseller de Governació, que és un punt elemental. Nosaltres hem discutit aquí una Llei Municipal i hem establert un procediment electoral i crec que és natural que totes les forces polítiques en lluita sabem a què atènyer-nos. Respecte de totes les renovacions dels Ajuntaments estableix la Llei Municipal que s'efectuaran en la primera quinzena de novembre. Perquè en aquesta primera renovació no hem d'establir la mateixa norma que en les renovacions successives?

El Sr. CONSELLER de Governació: Em deixa fer un aclariment? És perquè es tracta d'una renovació total.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Jo ho entenc; però això no té res a veure amb la data en la qual l'elecció hagi d'efectuar-se.

El Sr. CONSELLER de Governació: Té una relació íntima; ja li explicaré.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: No; el que hi ha és una cosa: que crec que en la relació entre els que ocupen el poder i els que estan a l'oposició hi ha d'haver un règim de lleialtat recíproca, i el règim de lleialtat implica que uns i altres Partits sàpiguen exactament en quina data hagin de celebrar-se les eleccions. El mateix podria ésser la primera quinzena de novembre, que al mes d'octubre o altre dia qualsevol; però és necessari que uns

i altres sabem exactament a què atènyer-nos. I permeti'm que li digui al senyor Conseller de Governació, que a mi no em sembla natural o em sembla que no respon a aquesta lleialtat a les relacions entre els Partits, que un dels Partits en lluita es quedi a la mà el recurs d'avançar les eleccions si ho estima convenient o de retardar-les si ho estima més oportú pels seus interessos. Per consegüent, si nosaltres tenim aquí un article cinquè de la Llei Electoral que estableix que les eleccions tindran lloc necessàriament en la primera quinzena de novembre, això s'aplicarà en les renovacions biennals que tinguin lloc per a renovacions parcials, però s'ha d'aplicar ara en igual raó a la renovació total de tots els Ajuntaments de Catalunya.

Pel demés, això no es una qüestió nova que es suscití ara: és una qüestió que ha estat suscitada en el sí de la Comissió i que ha estat allí debatuda, respecte de la qual hi havia una declaració de Govern, i jo li dic que no fóra correcte ni fóra natural ni admissible que en arribar al final de la discussió de la Llei Municipal s'alterés allò que havia estat tractat en la Comissió.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyor Ventosa i Calvell: m'extranya moltíssim aquesta mena de sorpresa que demostra la V. S. davant la posició del Govern i m'extranya perquè el dictamen de la Comissió no ve pas tal com la V. S. està dient. El dictamen de la Comissió diu: «La primera convocatòria d'eleccions municipals, en compliment del preceptuat en aquesta Llei, serà efectuat pel Govern de la Generalitat, per a la renovació total de tots els Ajuntaments de Catalunya».

El Sr. VENTOSA I CALVELL: És que allò de «d'acord amb el preceptuat» és l'article cinquè, que és l'únic que parla de la renovació; no n'hi ha d'altre.

El Sr. CONSELLER de Governació: De tal manera que nosaltres, en acceptar íntegrament aquets paràgraf, acceptem tot allò que explícitament se'n pot deduir, de manera que no veig el perquè hagi de venir l'aclariment que demana la V. S. de fixar d'una manera tan determinada que ha d'ésser en virtut de l'art. 5.^è d'aquesta Llei. Jo li dic a la V. S. el següent — encara que jo veig molt difícil d'arribar a convèncer a la V. S. per bé que m'esforçaré per a conseguir-ho —: jo crec que després de la declaració terminant de què el Govern en presentar aquí una pròrroga de la Llei de les Comissions gestores de tres mesos com a màxim, ja fixa per endavant que les eleccions es volen fer dintre d'aquest termini. Ara, la renovació que aquesta vegada es va a fer dels Ajuntaments és total; les altres vegades serà per meitat. Aquest és el nexa íntim que jo deia abans: és el Govern el que ha de veure el moment que és oportú, que és convenient, d'anar a les eleccions, i no pot fixar per endavant si serà el quinze de novembre o el primer de novembre. No té cap importància això; no és cap deslleialtat amb els Partits. Sabent com sap la V. S. que nosaltres hem de fixar dintre d'aquest termini el moment d'anar a les eleccions, no crec que sigui qüestió tan important que la V. S.

en vulgui fer qüestió tancada. Es una qüestió de Govern, d'apreciació nostra, la del moment oportú d'anar a les eleccions. Aquest és el criteri que tenim i aquest és el criteri que sosté la Comissió, pel que diu la segona de les disposicions transitòries, es veu clarament que és facultat del Govern el convocar aquestes eleccions dintre d'aquest termini.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Senyors Diputats; el que va succeir en el si de la Comissió, i els companys de Comissió em guardaran de mentir, va ésser que presentàrem nosaltres una redacció que deia que aquestes primeres eleccions es farien d'acord a allò establert en l'art. 5.^è de la Llei i per la renovació total de tots els Ajuntaments de Catalunya. ¿Per què es va posar aquesta disposició transitòria? Perquè, evidentment, l'art. 5.^è es refereix a la normalitat de la renovació dels Ajuntaments, però no diu — perquè no pot dir-ho una Llei de caràcter general — no diu que la primera renovació haurà d'ésser total. Per això és que hi ha aquest article addicional, que en altra forma no hi hauria cap necessitat de què es consignés en la Llei. En consignar aquesta Minoria la frase que es farà en compliment de l'art. 5.^è de la Llei es va fer observar, per alguns companys de la Majoria precisament, que no n'hi havia cap necessitat, perquè des del moment que la Llei diu d'una manera expressa i terminant que les eleccions es faran la primera quinzena del mes de novembre i es diu que es faran de conformitat amb allò preceptuat en la Llei, quedava *ipso facto* establert que el Govern hauria de convocar les eleccions en la primera quinzena de novembre.

Malgrat això, alguns companys havien tingut algun dubte i per això va presentar aquesta esmena el senyor Ventosa i Calvell. Jo sentiria, per un excés d'ingenuïtat, haver acceptat aquelles manifestacions de la Majoria, però crec que això vol dir que es manté amb tota fermesa l'art. 5.^è de la Llei, que diu: «La convocatòria de les eleccions correspon al Govern de la Generalitat de Catalunya, que les convocarà almenys amb trenta dies d'anticipació. Les eleccions hauran de celebrar-se en la primera quinzena de novembre. Els Ajuntaments es constituïran el dia primer de gener següent.» ¿Es que el Govern té la voluntat de complir aquest article tal com està redactat? ¿O és que encara no hem votat aquesta Llei i ja es tracta aquí d'usurpar la voluntat del Parlament i la voluntat del poble i estrafer el que hem de votar? Això és el que desitgem saber. Si és que es tracta solament...

El Sr. CONSELLER de Governació: Ho he dit ben clar; és dificultat d'expressió meva.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Senyor Conseller de Governació: quan la V. S. vol parlar clar, hi parla i tots l'entemem. Quan la V. S. parla d'una manera que no l'entemem, presumim que no vol parlar clar. ¿Es que es tracta, senzillament, que les eleccions es faran en la primera quinzena de novembre, ni un dia abans ni un dia després, perquè a espatlles del Parlament no té el Govern de la Generalitat facultats per a fer-ho? ¿Es que el criteri del Govern és de complir estrictament la Llei que anem ara a votar amb caràcter definitiu? Això és l'única cosa

que desitgen conèixer el senyor Ventosa i Calvell i totes les Minories, que no fos que després que amb tota ingenuïtat i bona fe havíem acceptat aquesta fórmula, resultés que amb una excusa, amb un pretext de qualsevol naturalesa, s'allarguessin indefinidament aquestes eleccions municipals. (*Molt bé!, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: M'he de referir breument a el que va ocórrer en la Comissió a l'entorn d'aquest assumpte. Realment, va ésser objecte d'un pacte previ aquesta condició, sense el qual pacte les Minories no haurien donat les facilitats que han donat per a discutir ràpidament aquesta Llei. Feta per qui podia fer-la una consulta al Govern de la Generalitat, se'ns va respondre a les Minories que les eleccions pròximes serien totals i, a més, que es farien dintre del termini que senyala la Llei. Nosaltres, confiats en aquesta declaració de Govern, encara que tenia un caràcter privat, vàrem donar totes les facilitats, i la prova és que estem acabant la discussió. Però jo, després d'haver sentit el senyor Selves, no sento ja els rezels que manifestava el senyor Duran i Ventosa. M'ha semblat entendre d'una manera clara que el senyor Selves deia que el Govern, dintre del termini comprès entre el 1.er de novembre i el 15 de novembre, volia reservar-se tota la llibertat, i que per això deia aquest article «que en compliment d'allò preceptuat en aquesta Llei». Jo en tinc prou en què l'article digui «en compliment d'allò preceptuat en aquesta Llei», perquè un dels preceptes d'aquesta Llei és l'art. 5.^è Si el Govern no vol complir l'art. 5.^è, no complirà l'article que ara estem discutint. Sempre és mestre el Govern de no complir el que li mana el Parlament, però el Parlament també és mestre de demanar responsabilitats al Govern. Tal com està redactat l'article, jo entenc que el Govern ha de complir tots i cada un dels articles de la Llei que estem acabant d'aprovar; per consegüent, també ha de complir l'article 5.^è

Si ve una declaració del Govern en aquest sentit en tenim prou; sinó, hem d'insistir en què sigui modificat el text de l'article.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Vaig a dir unes paraules, poques, clares, terminants, a veure si puc portar a la consciència de tots els que el Govern pensa i en aquests moments jo expresso: el Govern en tots els moments vol complir la Llei. Crec que és una declaració terminant. Ara, fixar-li un termini determinat, això de què si ha d'ésser aquest dia o l'altre, el Govern no ho accepta. És la seva missió determinar el moment que ha de convocar les eleccions.

El Sr. TRIES DE BES: No és clar això; dintre la primera quinzena!

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. CONSELLER de Governació: Es completament clar. Quan dic a les VV. SS. que el Govern ni per un moment no ha pensat vulne-

rar la Llei, és que nosaltres complirem aquesta Llei.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Doncs, convocarà les eleccions en la primera quinzena de novembre!

El Sr. CONSELLER de Governació: El Govern diu que complirà la Llei; n'hi ha prou. ¿Es pensa la V. S. que he de parlar al dictat de la V. S.? Jo compliré la Llei, tal com ho diu el senyor Ruiz i Ponseti. És l'afirmació terminant de què el Govern està disposat a complir la Llei, mai contra el que digui el Parlament, perquè, si no, se li podrien exigir responsabilitats, i a més, per què existiria el Parlament? Nosaltres estem disposats a complir i a fer complir el que disposa el Parlament.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Jo crec que el senyor Selves potser portat per les primeres paraules que ha pronunciat abans, s'entesta a mantenir-se en un llenguatge sibilític, que es presta a moltes interpretacions. Però, en definitiva, aquí es tracta del següent: hi ha una Llei Municipal que acabem de votar, que té un art. 5.º en el qual es diu que les eleccions se celebraran en la primera quinzena de novembre. Aquest article 5.º, segons ha confirmat el senyor Ruiz i Ponseti, va ésser com a conseqüència d'un pacte tingut amb els representants de les Minories, prèvia consulta al Govern.

El Sr. CONSELLER de Governació: I que nosaltres no hi farem manament.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Nosaltres dèiem al senyor Selves que interpretem aquestes darreres paraules de la V. S. en el sentit de què complirà l'art. 5.º de la Llei, com tots els demés articles de la Llei.

El Sr. CONSELLER de Governació: Exacte.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Que si no ho fes així, nosaltres considerariem personalment, les Minories, que havíem estat víctimes d'un engany, i considerariem, a més, que s'havia faltat al Parlament i, per consegüent, nosaltres ara i després obrariem en conseqüència.

Però jo repeteixo que prefereixo interpretar les paraules del senyor Conseller de Governació en el sentit de què el Govern de la Generalitat complirà en quant a la convocatòria de les eleccions el compromís solemne contret amb les Minories i el text concret, explícit, de la Llei Municipal.

El Sr. PRESIDENT: ¿El senyor Ventosa i Calvell manté l'esmena?

El Sr. VENTOSA I CALVELL: La retiro.

(Es dona lectura a l'esmena següent, que és aprovada amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana:

«Els Diputats que sotasignen proposen que dins la Llei Municipal en curs de discussió el nom de Batlle sigui substituït pel d'Alcalde.

Palau del Parlament, 10 d'agost del 1933. — A. Rovira i Virgili, A. Dot i Arxé, Casademunt, Bancells, P. Blasi, Magre, J. Folc i Folc, Bilbeny i Bosch.»

Es aprovada la nova redacció de l'art. 35 que va tornar a la Comissió, d'acord amb el text següent:

«Els Alcaldes, llurs substituïts o delegats de la Comissió de Govern, podran sancionar els manaments a l'obediència i respecte a l'autoritat i les infraccions d'Ordenances, Reglaments i Bans de Govern, amb multes que no podran excedir de 50 pesetes en Municipis fins a 3,000 habitants; de 100 en Municipis de 3,001 a 20,000 habitants; de 200 en els majors de 20,000 habitants i de 1,000 a Barcelona.

Per al cobrament de les esmentades multes, sense perjudici dels recursos normals que contra la imposició càpiga formular, podrà aplicar-se el procediment d'apremi, de conformitat amb els Reglaments vigents sobre la matèria.

Els esmentats recursos paralitzaran la via d'apremi durant la seva tramitació.»

A continuació s'aprova la primera part del Projecte de Llei Municipal de Catalunya, que es publica com annex al present número del DIARI DE SESSIONS.)

El Sr. PRESIDENT: La Presidència creu indispensable sotmetre a la consideració de la Cambra la conveniència de suspendre la sessió amb la fórmula de què per a la pròxima s'avisarà a domicili. *(Assentiment general.)*

(S'aixeca la sessió a les deu de la nit.)

PARLAMENT DE CATALUNYA

L L E I

referent a transferències en el pressupost de la Generalitat de Catalunya

Article únic. Són autoritzades les transferències de crèdit d'un import total de pessetes 550,000 entre les següents partides del Pressupost de Despeses vigent:

Sobrants que es transfereixen:

De la partida 4, ptes. 8,750. De la 7, ptes. 4,083'33. De la 8, ptes. 3,016'66. De la 9, ptes. 4,666'66. De la 10, ptes. 5,250. De la 12, ptes. 931'46. De la 14, pessetes 1,750. De la 15, ptes. 750. De la 28, ptes. 933'33. De la 30, ptes. 350. De la 36, ptes. 583'33. De la 43, pessetes 150. De la 58, ptes. 500. De la 60, ptes. 650. De la 61, ptes. 5,250. De la 62, ptes. 1,750. De la 66, ptes. 1,750. De la 67, ptes. 1,750. De la 70, pessetes 1,750. De la 83, ptes. 2,250. De la 84, pessetes 8,166'66. De la 87, ptes. 1,750. De la 88, pessetes 5,500. De la 96, ptes. 3,500. De la 100, pessetes 5,862'48. De la 101, ptes. 5,250. De la 200, pessetes 30,000. De la 218, ptes. 3,000. De la 275, pessetes 1,083'33. De la 280, ptes. 1,000. De la 288, pessetes 553'55. De la 315, ptes. 750. De la 327, pessetes 8,166'66. De la 329, ptes. 3,500. De la 330, pessetes 2,708'33. De la 332, ptes. 12,250. De la 340, pessetes 3,500. De la 342, ptes. 3,500. De la 345, pessetes 1,100. De la 346, ptes. 3,487'87. De la 348, pessetes 700. De la 356, ptes. 28,000. De la 359, pessetes 833'52. De la 363, ptes. 3,500. De la 374, pes-

setes 1,750. De la 376, ptes. 2,333'33. De la 416, pessetes 1,651'29. De la 422, ptes. 1,750. De la 454, pessetes 200,000. De la 462, ptes. 5,250. De la 482, pessetes 2,333'33. De la 483, ptes. 3,500. De la 704, pessetes 12,000. De la 859, ptes. 1,750. De la 864, pessetes 8,166'66. De la 868, ptes. 2,916'66. De la 870, ptes. 2,916'66. De la 924, ptes. 7,000. De la 931, pessetes 2,766'67. De la 932, ptes. 3,500. De la 933, pessetes 2,333'33. De la 943, ptes. 1,400. De la 1138, pessetes 1,500. De la 1141, ptes. 30,654'90. De la 1206, ptes. 40,000. De la 1217, ptes. 30,000.

Total de sobrants, 550,000 ptes.

Augments en virtut d'aquestes transferències:

A la partida 47, ptes. 33,000. A la 108, pessetes 30,000. A la 109, ptes. 150,000. A la 162, pessetes 10,000. A la 165, ptes. 5,000. A la 170, pessetes 15,000. A la 197, ptes. 20,000. A la 198, pessetes 25,000. A la 199, ptes. 20,000. A la 203, pessetes 20,000. A la 352, ptes. 36,000. A la 937, pessetes 3,000. A la 960, ptes. 14,000. A la 1007, pessetes 15,000. A la 1159, ptes. 12,000. A la 1197, pessetes 20,000. A la 1207, ptes. 34,000. A la 1209, pessetes 100,000.

Total dels augments, 550,000 ptes.

Palau del Parlament, 11 d'agost del 1933.

PARLAMENT DE CATALUNYA

L L E I

prorrogant el termini assenyalat a les Comissions gestores

Article únic. Es prorroga el govern de les Comissions gestores, en els Municipis en els quals foren constituïdes per virtut de la Llei del Parlament de Catalunya del 25 de març del corrent, tot el temps que transcorri fins a la consti-

tució dels nous Ajuntaments que resultin elegits en virtut de la pròxima convocatòria electoral, que s'haurà de fer en virtut de la Llei Municipal de Catalunya.

Palau del Parlament, 11 d'agost del 1933.

PARLAMENT DE CATALUNYA

LLEI MUNICIPAL DE CATALUNYA

(Primera part)

TÍTOL I

ORGANISMES MUNICIPALS

Art. 1.º Tots els Municipis de Catalunya estaran legalment representats per l'Ajuntament respectiv.

Cada Ajuntament estarà constituït pel nombre de Consellers municipals que determina l'article 2.º d'entre els quals s'elegiran els càrrecs i representacions que els corresponguin segons aquesta Llei.

Podran els Ajuntaments adoptar el règim de Consell Obert en els casos que determina l'articulat del Capítol IV del present Títol.

CAPÍTOL I

De l'Ajuntament

Art. 2.º Els Ajuntaments de poblacions que no depassin el nombre de 500 habitants estaran constituïts per cinc Consellers i per cada 500 habitants més o fracció fins a 3,000, en tindran un altre. Els de 3,001 a 5,000 habitants estaran integrats per dotze Consellers; els de 5,001 a 10,000, per setze; els de 10,001 a 20,000, per divuit; els de més de 20,000, per vint-i-quatre, i Barcelona, per quaranta.

Art. 3.º Els Consellers municipals seran elegits per sufragi universal, directe, igual i secret, de conformitat a la present Llei i al que disposin les Lleis electorals.

Art. 4.º La renovació de l'Ajuntament es farà per meitat cada dos anys. El càrrec de Conseller en durarà quatre. En la primera renovació, el sorteig determinarà els Consellers que hagin de cessar en el càrrec.

Art. 5.º La convocatòria de les eleccions correspon al Govern de la Generalitat de Catalunya, que les convocarà, almenys, amb trenta dies d'anticipació. Les eleccions hauran de celebrar-se en la primera quinzena de novembre. Els Ajuntaments es constituïran el dia 1.º de gener següent.

Art. 6.º Cada Municipi formarà, per als efectes d'elecció, un districte únic subdividit en el nombre de Collegis que preceptui la legislació electoral.

Art. 7.º Per a ésser Conseller municipal, cal estar inscrit en el Cens Electoral del Municipi, saber llegir i escriure, i haver complert vint-i-tres anys d'edat i estar inscrit en el Padró municipal amb tres anys d'anticipació.

Art. 8.º El càrrec de Conseller municipal és obligatori i no comporta retribució de cap mena.

Art. 9.º Estan incapacitats per a ésser Conseller municipal:

1.º Els que estiguin interessats en contractes o subministraments dintre del Municipi, per compte d'aquest o d'organisme de caràcter públic. Si l'interès consisteix a ésser accionista d'una entitat lligada de manera directa en el contracte, s'entén que la incapacitat va referida a qui tingui caràcter de Gerent, Conseller o Administrador, o participi en el capital en més del 25 per 100 del seu total.

2.º Els que sostinguin litigi de qualsevol mena que no sigui per raó de recurs contra presupostos o tributs, així administratiu com judicial com contenciós, amb la Corporació municipal o amb establiment que en depengui, i els que siguin representants de persona que es trobi en aquest cas.

3.º Els deutors de qualsevol caràcter a càbals municipals, sempre que hi hagi hagut previ requeriment, incursos en procediment d'apremi.

Art. 10. El càrrec de Conseller municipal és incompatible:

1.º Amb el de Notari, Registrador de la Propietat o qualsevol de caràcter judicial.

2.º Amb l'exercici de funcions públiques retribuïdes de caràcter permanent, encara que es renunciï els havers, exceptuant-se el professorat d'ensenyament secundari i superior.

Art. 11. Poden excusar-se d'ésser Consellers municipals:

1.º Els físicament impedit.

2.º Els que tinguin més de seixanta anys.

3.º Els que, en un període que no excedeixi,

d'un any abans de la designació, hagin exercit un càrrec públic d'elecció popular.

4.ª Els Diputats al Parlament de Catalunya.

5.ª La mare de família que en el moment o després de l'elecció tingui un o més fills menors de torze anys.

Art. 12. Si un Conseller electe es troba en algun dels casos d'incompatibilitat i no justifica abans de constituir-se la Corporació municipal que ha cessat en el càrrec incompatible o han desaparegut les causes que la motivaven, s'entendrà que renuncia al càrrec de Conseller i la Corporació declararà la vacant en l'acte de la constitució.

Art. 13. Si la causa d'incompatibilitat ocorregués en l'exercici del càrrec, la manifestació indicada s'haurà de fer dintre dels quinze dies següents i es presentarà a l'Alcalde-President la justificació d'haver renunciat l'altre càrrec o d'haver desaparegut la causa.

Quan aquesta justificació no pugui fer-se o recaigui sentència dels Tribunals que imposin inhabilitació per al càrrec, es farà la declaració de vacant per l'Ajuntament en la primera sessió que celebri.

Art. 14. En els Municipis de població fins a 10,000 habitants exercirà la totalitat del Govern l'Ajuntament en ple. Amb tot, els Municipis de 5,000 a 10,000 habitants podran prendre l'acord de regir-se per Comissió de Govern mitjançant el vot favorable de dues terceres parts dels Consellers i prèvia una informació pública per un espai no menor a trenta dies.

CAPÍTOL II

De la Comissió de Govern

Art. 15. Tots els Municipis de més de 10,000 habitants, o els de població inferior que estiguin en el cas de l'article anterior, tindran una Comissió de Govern per a regir i administrar el Municipi, la qual serà elegida d'entre els Consellers en l'acte de la constitució de l'Ajuntament.

Art. 16. La Comissió de Govern estarà formada, a més de l'Alcalde-President, per quatre Consellers Regidors en els Municipis de més de 5,000 habitants i per vuit Consellers Regidors en la ciutat de Barcelona.

Art. 17. En l'acte de la constitució de les Corporacions municipals de població superior a 10,000 habitants i en les de població inferior que estiguin en el cas de l'art. 14, els Consellers elegiran primer l'Alcalde, que serà President de l'Ajuntament i de la Comissió de Govern, i després els Consellers Regidors. La jerarquia dels Consellers Regidors la determinarà l'ordre de votació; el primer Conseller Regidor substituirà l'Alcalde i successivament cada Conseller Regidor serà substituït segons l'ordenació establerta. Aquestes votacions es faran mitjançant votació secreta i en la forma prevista en l'art. 28 d'aquesta Llei.

L'Ajuntament de Barcelona podrà elegir President de l'Assemblea de l'Ajuntament en ple; aquest càrrec serà sense retribució i elegit en la mateixa forma que l'Alcalde.

Art. 18. Les vacants de Consellers Regidors les cobrirà interinament la Comissió de Govern, fins a la primera sessió que celebri la Corporació municipal

en ple, que les cobrirà en la forma establerta en l'article 17.

Art. 19. L'Alcalde i els Consellers Regidors no podran absentar-se del terme municipal per més de vuit dies sense llicència de la Comissió de Govern.

No podran gaudir de llicència simultàniament més de la meitat dels membres que composin la Comissió de Govern.

Art. 20. La Comissió de Govern distribuirà les funcions i serveis de la competència municipal en forma que cada Regidor tingui cura d'un dels grups amb què l'Administració de l'Ajuntament es divideixi. L'Alcalde podrà regir un d'aquests grups o limitar-se a tenir la Presidència de la Comissió de Govern, a més de les funcions que per raó del seu càrrec li pertocquen.

En poblacions de més de 10,000 habitants, per acord de l'Ajuntament, podrà haver-hi delegacions especials, exercides per Consellers que no formin part de la Comissió de Govern.

Art. 21. Els Consellers Regidors, al front dels respectius departaments, prendran les mesures que estimin necessàries per al bon desenvolupament de les funcions a complir.

Les resolucions dels Regidors referent als serveis que regeixin hauran d'ésser sotmeses a la Comissió de Govern, excepte les reglamentàries.

Art. 22. La divisió de funcions municipals, s'entendrà feta per la totalitat del territori del Municipi.

Dins d'aquesta divisió, per a major eficiència dels serveis, l'Ajuntament podrà establir sub-divisions territorials.

Art. 23. El càrrec de Conseller Regidor podrà ésser remunerat. En el seu cas l'Ajuntament fixarà la quota que estimi procedent ateses la importància de la població respectiva i la quantia dels Pressupostos municipals, d'acord amb les normes que regulin les Lleis de les Hisendes Locals.

Art. 24. L'Alcalde-President, presideix la Comissió de Govern i la seva substitució es farà de conformitat amb l'art. 17.

En el cas de l'últim paràgraf de l'art. 17, l'Alcalde, previ acord de la Comissió de Govern, trametrà al President de l'assemblea amb tres dies d'anticipació l'ordre del dia de les sessions del ple i el President haurà de convocar-les abans de les vint-i-quatre hores d'haver rebut la notificació.

Art. 25. El President de l'assemblea de l'Ajuntament en ple, de Barcelona, si opta per elegir-lo, dirigirà i ordenarà els debats, i tindrà vot de qualitat per a resoldre els empats. El seu mandat durarà dos anys i com tots els altres càrrecs és reelegible.

En cas de produir-se la vacant del President de l'assemblea s'haurà de proveir a la primera sessió que celebri l'Ajuntament i en la forma establerta en l'art. 17.

Art. 26. Quan a conseqüència de la confecció d'un nou Cens resulti canviada la categoria d'un Municipi, l'organització corresponent a la nova categoria començarà en el moment de la renovació biennal posterior, en la qual seran elegits aquell nombre de Consellers que calgui per a completar el nombre corresponent a la nova categoria.

CAPÍTOL III

De l'Alcalde-President i dels Alcaldes segon i tercer

Art. 27. L'Alcalde-President és el primer Magistrat del poble i el Cap de l'Administració municipal. Presideix l'Ajuntament o la Comissió de Govern, segons els casos i és l'executor de llurs acords.

A més i en tant que la Generalitat no tingui òrgans adequats i permanents que ostentin la seva delegació en les poblacions de Catalunya, correspondrà a l'Alcalde President la representació, compliment i exercici d'aquestes funcions, llevat el cas de l'expressa privació que assenyala l'article 33.

Art. 28. En la primera sessió de cada renovació municipal, l'Ajuntament elegirà l'Alcalde President d'entre els membres que componen la Corporació. Per a ésser elegit caldrà reunir la majoria absoluta dels vots del total dels Regidors. En el cas de no obtenir-la serà interinament Alcalde el que hagi obtingut major nombre de sufragis. Es repetirà l'elecció en la sessió següent i si tampoc cap nom no aconsegueix la xifra de la majoria absoluta, serà definitivament elegit el que en la tercera prova reuneixi més quantitat de vots.

Sempre que aquestes repeticions d'elecció es facin necessàries, les sessions de l'Ajuntament, s'hauran de convocar a aquest efecte en l'espai, de l'una a l'altra, no superior a una setmana.

En els Municipis de menys de 1,000 habitants hi haurà un Alcalde segon. En els de 1,001 a 3,000 habitants, un Alcalde segon i un Alcalde tercer. Substituiran l'Alcalde-President per ordre de categoria, en els casos d'absència i malaltia. Aquests càrrecs seran elegits en l'acte de constitució de l'Ajuntament i dintre la mateixa qualitat de votació, a continuació de l'elecció de l'Alcalde-President.

Art. 29. Sempre que es produeixi la vacant del càrrec de l'Alcalde-President o dels seus substituïts, l'Ajuntament dintre el terme de vuit dies, serà convocat per a procedir a nova elecció en la forma que preceptua l'art. 28.

Art. 30. Els Ajuntaments de poblacions superiors a 20,000 habitants, podran elegir l'Alcalde-President d'entre els veïns elegibles de la pròpia localitat sempre que ho consideressin convenient a les necessitats de la Corporació municipal respectiva.

En aquest cas, caldrà reunir necessàriament la suma de les tres cinquenes parts dels Consellers possessionats del càrrec.

Art. 31. El càrrec d'Alcalde pot ésser remunerat. En el seu cas regiran les mateixes normes establertes en l'art. 23 d'aquesta Llei.

Art. 32. En concepte de Cap de l'Administració municipal, correspondrà a l'Alcalde:

- 1.ª Publicar i executar tots els acords de l'Ajuntament.
- 2.ª Suspendre els acords municipals en els casos previstos per la Llei.
- 3.ª Representar l'Ajuntament i els organismes que depenguin del Municipi en tota mena d'actes i

davant de les Autoritats i de les jurisdiccions de totes classes.

4.ª Ordenar els ingressos i els pagaments de cabals municipals que s'efectuïn. D'aquesta funció serà directament responsable l'Alcalde-President, el qual no podrà autoritzar exaccions que no estiguin previstes en el Pressupost ni ordenar pagaments que no estiguin justificats o per conceptes o serveis prohibits per les Lleis de la República i de Catalunya, ni destinar recursos municipals a altres fins que els fixats en el Pressupost.

5.ª Corregir i sancionar les manques d'obediència a la seva autoritat i les infraccions d'Ordenances, Reglaments i Bans dictats per al règim de la vida municipal.

6.ª Ordenar la tramesa immediata als Tribunals i Autoritats dels expedients a què facin referència els recursos de totes classes, contra resolucions o providències preses per l'Ajuntament o les Autoritats municipals.

7.ª Inspeccionar tots els serveis municipals i el funcionament d'oficines i imposar suspensió d'empleu i sou fins el màxim de quinze dies als funcionaris que no compleixin llur deure.

8.ª Dirigir la policia urbana i rural, i dictar Bans i Ordenances dintre l'esfera de la seva competència.

9.ª Rendir els comptes de l'Administració municipal i de l'execució dels seus Pressupostos.

En les poblacions fins a 10,00 habitants li correspondrà a més convocar i presidir les sessions de l'Ajuntament, determinar en elles l'ordre dels debats i decidir amb vot de qualitat els empats.

Com a representant de la Generalitat de Catalunya i del Govern de la República, exercirà les funcions corresponents, en la forma que disposin les Lleis.

10. Fer complir les Lleis i Disposicions que siguin de caràcter obligatori per als Ajuntaments.

Art. 33. La Generalitat de Catalunya, per al compliment dels serveis que no corresponen a l'esfera privativa dels Ajuntaments, pot donar mandat exprés a persona distinta de l'Alcalde, sempre que aquest s'hagués negat a complir les ordres rebudes per escrit o les complís en forma deficient.

Aquesta delegació especial es farà solament pel temps indispensable per a aconseguir aquell compliment i sempre que sigui possible, en la persona d'un Conseller municipal o autoritat elegida per sufragi, i sense que, en virtut de la mateixa, pugui mai intervenir en afers pròpis de l'Ajuntament.

Art. 34. Els Alcaldes, llurs substituïts o delegats de la Comissió de Govern, podran sancionar els manaments a l'obediència i respecte a l'autoritat i les infraccions d'Ordenances, Reglaments i Bans de Govern, amb multes que no podran excedir de 50 pessetes en Municipis fins a 3,000 habitants; de 100, en Municipis de 3,001 a 20,000 habitants; de 200, en els majors de 20,000, i de 1,000, a Barcelona.

Per al cobrament de les esmentades multes, sense perjudici dels recursos normals que contra la imposició càpiga formular, podrà aplicar-se el procediment d'apremi de conformitat amb els Reglaments vigents sobre la matèria.

Els esmentats recursos paraltzaran la via d'apremi durant la seva tramitació.

Art. 35. L'assemblea municipal podrà en tot

moment destituir en part o totalment les persones a qui hagi conferit els càrrecs d'Alcalde, Alcalde segon i tercer i Consellers Regidors. L'assemblea municipal de l'Ajuntament de Barcelona podrà destituir també el seu President, cas d'haver-lo elegit.

Per a la validesa de l'acord caldrà que hi hagi hagut proposició signada per la quarta part dels Consellers, la qual s'enviarà a l'Alcalde-President.

Dins dels vuit dies següents d'ésser lliurada, se celebrarà sessió extraordinària per a discutir i votar la proposició, i l'acord de destitució no serà vàlid si no el voten favorablement la majoria absoluta dels Consellers en exercici del càrrec.

CAPÍTOL IV

Municipis amb Consell obert

Art 36. Els Municipis que gaudeixin d'aprofitaments comunals, el rendiment dels quals representa la quarta part o més del Pressupost municipal, estan autoritzats per a constituir-se en règim de Consell general o de Consell obert si ho determina la Carta municipal, que podran adoptar segons les regulacions d'aquesta Llei mitjançant l'aprovació del Parlament en cada cas.

Art. 37. En els Municipis que s'acullin a règim de Consell obert tindran la categoria de Consellers municipals tots els veïns elegibles.

Art. 38. El Consell general o Consell obert es reunirà en el dia fixat en aquesta Llei per a la constitució dels Ajuntaments.

En aquesta reunió, que presidirà el veí de més edat, s'elegirà una Junta veïnal formada per un President i un nombre de Vocals no inferior a dos, ni superior a quatre.

El President serà el que hagi obtingut major nombre de sufragis. En cas d'empat, ho serà el de més edat. Cada veí elector podrà votar dos noms si la Junta veïnal es compon de tres membres, i tres noms si es compon de quatre o cinc membres.

Art. 39. La Junta veïnal administrará els interessos del comú i complimentará els acords que el Consell general prengui.

El Consell general funcionarà en la mateixa forma que l'Ajuntament en ple, prèvia convocatòria, segons consuetud.

Art 40. El President de la Junta veïnal serà l'Alcalde de la població i el substituiran sempre que calgui els Vocals per l'ordre de vots obtinguts en l'elecció. Si els Vocals tinguessin igual nombre de vots, se seguirà l'ordre de major edat.

TÍTOL II

CAPÍTOL I

Règim electoral

Art. 41. Seran electors en cada Municipi tots els ciutadans d'un i altre sexe, majors de vint-i-tres anys, que faci almenys dos anys que figurin inscrits en els Cens de població i que figurin, també, inscrits en el Cens electoral.

Art. 42. Les eleccions municipals es faran per col·legi únic en cada terme i per llistes concorrents. Cada llista podrà contenir tants noms com sigui el total dels Consellers que hagin d'elegir-se.

Cap candidat podrà figurar en dues llistes; de figurar-hi i no escollir el propi candidat o el seu representant, serà únicament vàlid el que figuri en la llista primerament presentada, a qual efecte es numerarà la presentació de llistes.

Art. 43. En les poblacions de més de 10,000 habitants serà adjudicat el 65 per 100 dels llocs vacants a la llista que obtingui un major nombre de sufragis. Si en calcular aquest percentatge el nombre resultant tingués una fracció decimal, s'arrodonirà preveient el nombre sencer immediatament superior.

A la llista que segueixi la primera en nombre de vots li serà adjudicat el 65 per 100 dels llocs restants. S'arrodoniran també les fraccions decimals preveient el nombre sencer immediatament superior.

Dels llocs que encara restin serà adjudicat el 65 per 100 a la llista que segueixi en votació i es continuarà així successivament fins a completar el nombre de llocs a proveir.

Per a tenir dret a l'atribució dels llocs de minoria, les llistes corresponents hauran de reunir almenys el 5 per 100 del nombre de votants a la ciutat de Barcelona, i el 10 per 100 en les poblacions on l'Ajuntament tingui de dotze a vint-i-quatre Consellers. Si la darrera o darreres llistes no sumessin aquesta proporció de votants, el lloc o llocs que els correspondria s'atribuiran a les llistes de minoria de menor votació entre les que arribin a l'esmentat percentatge.

Art. 44. L'adjudicació de llocs dintre de cada llista es farà per l'ordre d'inscripció dels candidats. Els candidats que no resultin elegits quedaran proclamats suplents per a substituir els llocs de Conseller vacant, efectuant-se les substitucions en el mateix ordre en què els candidats figurin en les llistes i proveint-se sempre tota vacant de Conseller per un suplent de la mateixa llista del que ha donat lloc a la vacant.

Art. 45. La proporció dels llocs que correspon a la majoria i a les minories es calcularà a base de la totalitat dels Regidors que integrin l'Ajuntament. En la primera de les renovacions per meitat que s'hagin de fer es determinarà per sorteig els llocs que s'hagin de renovar proporcionalment a cada llista, i en les eleccions biennals successives aniran renovant-se els llocs que correspongui a la majoria i a les minories, d'acord amb la distribució assenyalada en el primer sorteig.

Art. 46. Cada llista és un vot i es considerarà llista de majoria aquella que reuneixi més paperetes electorals. Les diferències de vots entre els membres de cada una de les llistes no seran tingudes en compte, i si només una part dels membres d'una llista han de quedar elegits, ho seran per ordre de la seva col·locació.

Art. 47. En les poblacions fins a 10,000, els llocs seran adjudicats a les dues llistes que hagin obtingut més sufragis en la següent proporció:

Ajuntaments de 5 Consellers, 4 a la majoria i 1 a la minoria.

Ajuntaments de 6 Consellers, 4 a la majoria i 2 a la minoria.

Ajuntaments de 7 Consellers, 5 a la majoria i 2 a la minoria.

- Ajuntaments de 8 Consellers, 6 a la majoria i 2 a la minoria.
- Ajuntaments de 9 Consellers, 6 a la majoria i 3 a la minoria.
- Ajuntaments de 10 Consellers, 7 a la majoria i 3 a la minoria.
- Ajuntaments de 12 Consellers, 8 a la majoria i 4 a la minoria.
- Ajuntaments de 16 Consellers, 11 a la majoria i 5 a la minoria.

Quedaran elegits els candidats per ordre de collocació en la llista i en el nombre que correspongui.

En la primera renovació per meitat, i en cas que no fos parell el nombre de llocs de la majoria ni de la minoria, es determinarà per sorteig els que s'hagin de renovar i les proporcions aleshores establertes seran mantingudes en les renovacions successives.

CAPÍTOL II

Reclamacions i protestes

Art. 48. Les reclamacions i protestes contra el resultat de les eleccions o contra la proclamació d'algun dels candidats podran ésser formulades davant de la Junta del Cens, en l'acte mateix de l'escrutini general.

La Junta del Cens consignarà en l'acte les protestes i reclamacions, de la qual n'enviarà còpia certificada al Tribunal contencioso-administratiu de la demarcació a què correspongui el poble de què es tracta, dins del precís termini de dos dies.

Art. 49. També podran interposar-se els recursos directament davant d'aquest Tribunal fins el termini de cinc dies.

Art. 50. El Tribunal reclamarà els expedients i publicarà en el *Butlletí Oficial* relació de totes les reclamacions i protestes produïdes i per mitjà del mateix edicte citarà a tots els interessats perquè compareguin dins el termini de cinc dies a formular o a sostenir recurs.

Podran compareixer per a sostenir la nul·litat de l'elecció o de la proclamació, el qui hagi formulat la reclamació o la protesta; i a sostenir la validesa el candidat afectat, qualsevol dels seus representants i la representació del Partit polític que va presentar la corresponent llista.

Art. 51. En l'acte de formular el recurs podran presentar, uns i altres, tots els documents que creguin convenients al seu dret i deuran proposar tota la prova de què desitgin valer-se.

Art. 52. El Tribunal, quan s'hagin proposat proves, assenylarà un termini no superior a deu dies per a practicar-les.

Podrà així mateix, obrir informació respecte de fets ocorreguts, la qual serà encomanada a un membre del Tribunal.

Art. 53. Després de practicades les proves assenylarà dia per a la vista, quan alguna de les parts ho hagi sol·licitat.

En el dia següent dictarà sentència, que serà inapel·lable, i que es publicarà en el *Butlletí Oficial* a l'endemà mateix de dictada.

Art. 54. La sentència deurà ésser dictada i publicada necessàriament abans del dia assenylat per a constituir-se els Ajuntaments.

Art. 55. El Tribunal Contencioso-administratiu podrà anul·lar una elecció i anul·lar la proclamació d'algun candidat. Podrà també proclamar un candidat diferent del proclamat per la Junta del Cens. Podrà fer, a més, tots els pronunciaments que cregui pertinents i si creu que en alguna elecció s'ha comès algun delictes passarà el tant de culpa al Tribunal de lo Criminal corresponent.

El Tribunal Contencioso-administratiu podrà imposar multes no superiors a 500 ptes. al que hagi obrat de mala fe.

Art. 56. En aquests recursos no hi prendrà part el Fiscal; seran gratuïts, utilitzant-se paper d'ofici i les parts podran actuar directament, inclús informant en l'acte de la vista.

Art. 57. Si a conseqüència de fall del Tribunal queden llocs vacants que no puguin ésser ocupats pels suplents respectius i hagin d'ésser proveïts en noves eleccions i això determina que la Corporació no pot constituir-se i funcionar legalment, seguiran funcionant interinament tants els Regidors dels que correspondria cessar quantes siguin les vacants, quedant en aquella situació d'interins els de més votació.

Art. 58. El Tribunal podrà decretar d'ofici les acumulacions de tots els recursos que es refereixin a un mateix poble o a una mateixa llista.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera. — Fins i tant que el Parlament de Catalunya no hagi elaborat una nova Llei electoral regirà la vigent. El Govern queda facultat per a introduir-hi les modificacions que calguin fer:

1.ª Donar el dret de presentar llistes de candidats als Partits o a grups d'electors que representin, quant menys, el 1 per 100 d'inscrits en el Cens electoral, amb un mínim de deu electors.

2.ª Reconèixer en aquells Partits o grups d'electors els mateixos drets que els candidats.

3.ª Establir que les candidatures s'hauran de lliurar al President de la Mesa electoral incloses dins d'un sobre intransparent i d'un mateix model que la Generalitat de Catalunya deurà facilitar gratuïtament i per el preu que determini, als Ajuntaments, Partits polítics i electors que els sol·licitin, des del dia de la convocatòria de les eleccions.

4.ª Identificar la personalitat de l'elector.

5.ª Donar facilitats als electors de Municipis de població disseminada per a votar en llur propi nucli urbà, establint en cada un d'ells una secció electoral.

6.ª Estendre l'exercici de la fe notarial i facilitar el nomenament d'apoderats dels candidats per les Junes municipals.

Segona. — La primera convocatòria d'eleccions municipals en compliment del preceptuat en aquesta Llei serà efectuada pel Govern de la Generalitat, per a la renovació total de tots els Ajuntaments de Catalunya.

Palau del Parlament, 11 d'agost del 1933.

